Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Theophrasti
PARACELSI

1570

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

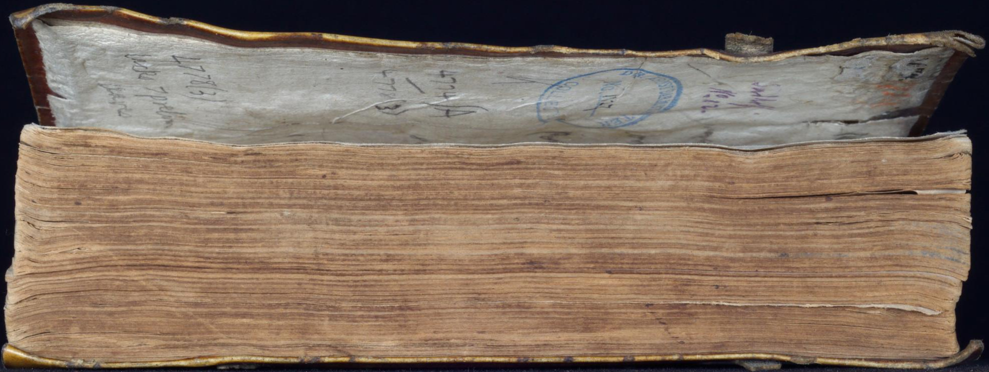

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

2077.
N.IV
16/p
Sudhoff
No. 123.
DR. ERNST DARMSTAEDTER
No. 1127
COLLECTION
4774/A
4778(3)

complete
Portrait
à la fin

8 leaves
460 pp.
10 leaves
1 leaf
174 pp.
1 leaf portrait

4778(3)
lacks 7 prelim
leaves

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Alch[illegible]

Dr Ernst Darmstaedter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Harnd 3 Val E/p 68:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

70849(1)

ARCHIDOXORVM AVREOLI PH. THEOPHRASTI PARACELSI DE SECRETIS NATVRAE mysteriis libri decem, quorum tenorem versa pagella dabit.

His accesserunt libri De Tinctura Physicorum.
De Præparationibus.
De Vexationibus Alchimistarum.
De Cementis metallorum, &
De Gradationibus eorundem.

Singula per Gerardum Dorn è Germanico sermone Latinitati nuperrimè donata.

Barptolemaeus Reysacher M. D. ... me sibi usui comparavit Anno 1570.

Cum gratia & priuilegio Cæs. Maiest.

BASILEAE
PER PETRVM PERNAM
M. D. LXX.

Defuncto illo optimo viro venit in possessionem Christoph: Edlmülleri, Ao. 1575.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

QVAE LIBRIS ARCHIDOxorum de Naturæ ſecretis & myſteriis continentur.

Libro I.

De Myſterijs microcoſmi. *pag.* 1

II.

De Renouatione & reſtauratione per primum ens.

Mineralium, 42
Gemmarum 43
Herbarum, *ibidem*
Liquorum. 44

III.

De Separationibus elementorum ex

Metallis, 56
Marchaſitis, 59
Lapidibus & gemmis, 60
Oleaginoſis, 61
Reſinis corporalibus, 623
Herbis, 6
Carnalibus, 64
Aquoſis, 65
Vitreis, 67
Fixis, 68
Ignis, *ibidem*
Aeris, 69
Aquæ, *ibidem*
Terræ, 70

IIII.

De quintarum eſſentiarum extractionibus ex

WELLCOME LIBRARY INSTITUTE

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Metallis, 90
Marchasitis, 92
Salibus, 93
Lapidibus, gemmis & unionibus, 95
Ardentibus, 97
Crescentibus, 99
Aromatibus, 100
Comestibilibus & potabillbus, 102

V.

De Arcanis, ut
Primæ materiæ, 116
Lapidis Philosophorum, 121
Mercurij uitæ, 126
Tincturæ, 129

VI.

De magisteriorum extractionibus
Ex metallis, 139
Lapidibus, gemmis, corallis & unionibus, 141
Marchasitis, 145
Substantijs pinguedinosis, 147
Crescentibus, 148
Vino, 152
Sanguine, 155

VII

De specificis, ut
Odoriferis, 163
Anodino, 165
Narcotico diaphoreticæ naturæ, 167
Purgatiuo, 170
Attractiuo, 173

† 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Stiptico, 175
Corrosiuo, 177
Matricis, 178

VIII.

De Elixiribus
De præseruantibus & conseruantibus
Balsami, 188
Salis, 192
Dulcedinis, 193
Essentiæ quintæ, 194
Subtilitatis, 196
Proprietatis, 197

IX.

De remedijs extrinsecis
Ad uulnera, 202
Ad Vlcera, 203
Ad Maculas, 204

X.

De uita longa.
De remedijs naturalibus, 238
Mentalibus, &c. 242

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

ILLVSTRI GENERE, DOCTRINA, VIRTVTEQVE

Domino Petro de Grantrye, Domino de Beſne, Equiti Aurato, & Chriſtianiſſimi Regis Francorum à conſiliis, eiuſdemq́; apud Alpinos Rhetos Confœderatos, Oratori

SALVS.

HAVD ſatis admirari poſſum Generoſiſſime, Ampliſſimeq́ Domine, Chriſtianos Doctores, Philoſophiæ, medicinæq́ profeſſores omnes ferè, pauciſſimis tantùm exceptis, in Gentilium tenebris ita prorſum inuolutos, vt non videant, ab eis lucem non eſſe petẽdam, qui luce carent omni. Quid enim illis innoteſcere veritatis potuit extra cognitionem eius qui veritas eſt? Si dicant, vt ſolent, aliud fore Theologiam, aliud Philoſophiam, & Medicinam aliud. Hoc ipſo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

mortuam fidem profitebuntur, cùm Philosophia medium teneat inter ipsam Theologiam ob diuinarum rerum cognitionem & inter medicinam ac reliquas artes, ob humanarum rerum noticiam, ad exequẽdam charitatem. Gentiles eo vsq; peruenerunt, vt Philosophiam rectè definiuerint, verùm id velut vmbra quædam eis innotuit, quò factum, vt rerum diuinarum cognitionem ad idola flexerint, & opinionũ suarum falsitates. Inde fecerunt ad aliam extremitatem, nempe medicinam & politicas artes transitum, per medium, hoc est Philosophiæ suæ studium, non ex vero, sed falso, vt antea diximus, fundamẽto, super quod opus nullum verum, id est ex charitate, sed vel ex commodo proprio, vel ambitione vanæ gloriolæ construere potuerunt opus. Quòd si Christi cognitionem habuissent, qui veritas est in omnibus, ab eo fecissent extremò transitum, per medium suũ nempe studium, ad finem & scopum vtpote charita-

te charitatem. Hoc Paracelsus consideràs ex vera luce Christo, & non aliàs illuminatus, naturæ lucem indagare voluit, antiquorum tenebris omnino relictis, non vt magnas consequeretur opes, quas habere potuit, sed vt accumularet sibi thesaurum quem ærugo nec tinea rodere possunt, ac Mundo Medicinam laceram vero suo restitueret honori. Nec satis est aliquid affirmare, nisi probabilibus fundatisq; rationibus confirmetur. Quare Paracelsi nostri processũ, spagiris, & eius aduersarijs, quod in me fuerit aperiam, vt facta principiorum eius, & fundamẽti comparatione ad suorum aduersariorum principia, iudicetur à quouis, non partiali iudice tamen, vtra pars alteram sequi meritò, veritatiq; cedere debeat. Spagiricus eius hic fuit processus. Primò constituit primam creaturã nempe Mundum ipsum, & vltimam, scilicet hominem, propter quem illa creata fuit à Deo, comparatione facta per diathe

ſim, effectum atq; diſpoſitionem ſibi mutuò correſpondere. Quod quidem ſibi perſuadere noluit, ſed experientia ſpagirica conſtare ſummo labore ſtuduit. Ad Archæum naturæ ſe contulit, ex cuius diſpoſitione didicit internum Adech, artificium in homine, per quem ad lucis naturæ Uulcanum relegatus, Iliaſtem ſuam in trinitate conſtitutam repperit, in qua rerum omnium Aniadum & efficaciam vidit, Arem earum & primam naturam, ac vltimam materiam Rebis, &c. Quo quidem perueniens, experientia duce, multa quæ natura diligentibus indagatoribus reſeruare ſolet, inuenit, prout ſunt flores Anthos, perlarum, Anthera Iacinthorum, & Cheyri potabilis auri: pariter illa Phœnix ignea quinta rerum eſſetia. Tandem ad Sparā deueniens, vires mineralium ex Ilech prima rerum ſubſtantia, prima rerū entia repperit, & quatuor elementorum primam partem, ac alia præclara medicamenta,

menta, quæ his libris docet Archidoxorũ, & alijs annexis, ex omnibus totius naturæ partibus elicere. Hæc sunt omnium obscurißima suæ Physices et Medicinæ principia: quæ licet ample clareq́ satis exposuerim, dilucidius tamen, & nullis spagirorum aßumptis vocabulis repetere minimè grauabor, vt intelligant eius aduersarij, quàm præter æquitatem reluctetur veritati. Præceptoris nostri talis est ratio, vt in quibusuis rebus à natura productis, aut elemẽtatis, iudicet aliud esse quærendũ & & cognoscendũ à Philosopho, nec nõ medico pter elementa, q̃ certò p se mortua nihil agere possunt in humana corpora. Notate igitur cælũ Mundi spiritũ, et animã in se continere, & elementa quatuor Mundi corpus alterum existere patiens. Hac ratione diuiditur Mundus in duas partes vniuersaliores, nempe superiorem & inferiorem, id est in cælum & in elementa. Rursum in tres partes cælum partitum est, vi-

delicet in substantiam ex nihilo creatam, in mundi spiritum & animam, quæ spiritus est vehiculum & corpus æthereũ. Ab istis duabus posterioribus mundi partibus videlicet anima spirituq; mundi, Spagirus medicinam suam depromit, eam potissimùm, quæ facit in renouationẽ & restaurationem, vitæq; productionem. Ars itaq; spagirica docens ignis arte naturalia corpora, quæq; his dotata mundi viribus atq; partibus eisdem, quodq; iuxta naturalem ordinem à Deo datum, & eas fore partes agentes, in quibus motus quærendus, non in elementaribus, quæ patientes existunt: ab his illas etiam separandi modum pate fecit (quòd eis tanquam tetro carcere detineantur, impediãtur, vel potius aggrauẽtur) quò liberius agere possent. Et hic est verus Mercurius & verũ sulphur de quo Paracelsus loquitur. Restat adhuc sal, quod ex elementis inferioribus petendum, & quod ex istis mortuis trahatur, animã

dum venit per ignis artem: quare balsamũ corporis à Paracelso vocatur, quia de craßioris corporis mũdi partib. tractũ est alcali medicina corporea. Sed alia medicinæ spagiricæ pars Mercurium & Solem spagiricos habens, quòd ex animalibus & spiritualibus mundi partibus elementatorum extrahatur, est medicina Solis & humani Mercurij, hoc est calidi naturalis et humidi radicalis eius. Iam examinentur aduersariorũ principia medicinæ, contraq; depingantur quoquo modo suis colorib. & inde iudicetur. Non dicimus istorum artem, iuxta sua principia de quibus tracta fuit operari non poße, verùm hoc asserimus, eam Paracelsica longè quidem inferiorem, ob craßiora sua, rudioraq; principia. Cùm igitur hæ duæ medicinæ professiones tam diuersis cõstent principijs, quid est, quod vnius professor in alterius artem se velit ingerere? quin potius defendere sua conentur principia, qui meliorem eligisse

Medicinæ partem se putant. Nam ex suis principijs nedum artium, at cunctarum excellentia rerum est manifesta. Paracelsus docet principia sua, per ignis artificiũ de quibusuis totius naturæ lucis inferioris elementatis extrahere, nec nõ ad oculum digitumq; demõstrare. Maximam igitur eius aduersarij præter omnem æquitatem illi faciunt iniuriam, eius Medicinæ doctrinam Umbraticam appellantes: hoc ipso quibusuis vmbraticum suum ingenium patefacientes, qui de rebus minimè sibi cognitis, ex inuidia sola iudicium contra se potius, quàm Paracelsum proferunt. Hoc vitium doctis plurimis ex serpentis astutia prima est inextirpatum hactenus, vt ingenij fœlicitatem alter inuideat alteri. Hinc dißensiones, imo hæreses ortum habent. Quisq; doctior enim altero videri vel existimari, si non esse, vult, & ab alio nemo discere. Scimus profectò causam, cur à Theophrasto nullus addiscere cupiat medicus:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

faciliori namq; labore, minoribusq; sumptibus medicinam suam factitant, et quisque sibi soli proximus. Nec à Propheta quopiam Mundus discere vellet, etsi missus à Deo foret, quod nō lucrum ingens ad ferat. Male plurimos habet, virū hunc apparatu nullo verborum, sed simplicissima veritatis professione, tantam humanæ sapientiæ molem, vel potius astutiæ serpentis medicinæ in ruinā agere. Sed non vident apertis oculis, Deum elegisse valde simplices homines & piscatores ad veritatis manifestationem, qua reprimeretur Phariseorum Scribarumq; tam elata mūdanaq; sapientia, quo melius coram Deo stultitia appareret. Non secus videmus, quod ad humanas artes, Philosophiam, Medicinam, & alias attinet, hoc loco fieri, vt simplicissimis ac firmissimis rationibus ex sacra luce diuinarum Scripturarum potissimè depromptis, & in ea fundatis (quas etiā vbi fuerit opus adducemus) humanas illas opi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

niones ornatu maximo palliatas, elegãtiaq́ sermonũ, at in arena fundatas corruere. Manifestum in Paracelso nostro cernitur exemplum, nempe contra fundatissimas eius rationes aduersariorũ suorum adhuc neminẽ hactenus, vel tantillum adducere potuisse, quod eas labefactare queat. Quo percepto, nec tamẽ cedere cupientes, ad calumnias stylum suum conuertunt omnes, quotquot ei contradicunt. Nec tamẽ ita fabricatæ, quin maximam in Paracelsi laudem, quem vituperare conantur cedãt: & interim dũ ipsi maledicere nituntur, Deo sic disponente, Balaam instar loquuntur, &c. Faciant quicquid in ipsis est, si Deus reformatorẽ istarum artium Paracelsum posuit, contrà non iuuabũt eos tota Græcorum loquacitas, Latinorum elegãtia, nec Hebræorũ pertinacia, quin veritas in Philosophia Medicinaq́ locum per istum virum habeat. Sed missas ipsorũ calumnias faciens, quôd contra veritatem nullæ ra-

tiones

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

tiones hominum valeant, calamum ad tuam Illustrem prudentiam, Ornatißime virtutibus ac artibus omnibus, Generosissimeq́ Domine mi, flectam: qui de naturæ secretioribus arcanis optimum facere iudiciū potes, & sub tuo patrocinio, Theophrasti Paracelsi Philosophorum atque Medicorum facilè Principis, Archidoxorum librorū, item Physicorum tincturæ, Præparationum, Vexationum, Cementorum, & Gradationum è Germanico sermone Latinam versionem typis commendare minimè differam: quòd sciam animi tui candorem nihil aspernari, quod veritatem & fidelitatem habet. Hosce meos igitur qualescūq; non alia de causa per me susceptos labores, quàm in studiorum promotionem, & gratiam earum nationum quæ Germanicæ linguæ sunt expertes, æqui boniq; consulens recipere tuendos velis Non enim est intentio mea, nec fuit vnquam, vt ex his honorem aut laudem con-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

sequerer: at potius ne tanta lux, quæ per excellentissimum hunc Philosophum nostrum nobis ac toti mundo relicta fuit, sub ter modium absconderetur, efficerem, superq́ montem vtut possum collocarem: quò mundus videat, quantum artibus oriri Solem, & veritatis cognitioni per hunc Deus voluit. His paucis igitur, vt voles, vte re feliciter, & vale.

Illustri Magnificentiæ tuæ
Deditissimus

Gerardus Dorn

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

ARCHIDOXORVM D. THEOPRASTI PARACELSI Liber primus.

De Mysterio Microcosmi.

SI miseriam nostram cõsideremus Charissimi filij, quam in graui domicilio moremur & obscuro, fami, necnon tot ac tam varijs accidentibus obiecto, quibus obruimur & circũdamur, vt vegetare nobis imò vix viuere licuerit, tãdiu donec Medecinã ab antiquis præscriptam mutuati fuissemus. At multis calamitatibus amarisq; circumuallabamur conditionibus, dirįs detinebamur & cathenis, indies quoque peius omnia cessura nobis erant vt plurimis alijs, qui pari bilance ponderati sunt, quos etiã antiqui suis iuuare libris minimè potuerunt hactenus, aut sanare. Varias eius mali causas hoc loco non adducimus: hoc solùm Doctores plurimos, ea via sibi diuitiarum plurimùm, cùm eis verò laudis aut honoris acqui-

ſuiſſe nihil,nec meruiſſe:mendacijs vtique tantas opes comparaſſe. Quo conſiderato Memoriale noſtrũ hoc opuſculum elaborare cõſcribereq; voluimus, ad maiorẽ,fœliciorem quoque practicã vt peuenire poſſemus: occurrunt nobis illa, quæ magis admirãda quàmquæ inueſtigari poſsint vnquam adepta Myſteria. Quapropter nobis conſiderandum venit,quînam ars ipſa cum naturæ Myſterijs conueniat,contra hos qui ad artẽ peruenire minimè potuerunt hactenus.

Myſterij Naturæ vires non aliter ſuis corporibus impediuntur , quàm vinculis & cõpedibus in carcere detentus,qui iam liberatus eius etiam animus eſt. Operibus namque Myſterium hoc,ſimile eſt igni cuipiam in ligno viridi , quod adurere cuperet , verùm ob humidatem nequit.

Cùm igitur impedimentum à rebus illi proueniat,ab eis vt liberetur videndum erit:quo libero,non aliàs ars iſta ſeparationum ad Aromatariorum artem, quàm lumen ad tenebras comparandum eſt:quod quidem non ad ſuperbiã, ſed quia peſsimè nos habent enormes

illæ

illæ nequitiæ quæ fiũt in pharmacopo-
lijs, & medicis veniunut in vſum: quam-
obrem non immeritò vocamus tene-
bras, aut latronum & impoſtorum ſpe-
luncas: cùm in eis plurimi curẽtur à pe-
cunijs per ignaros homines: quas verò
ſi non haberent, ſani iudicarentur, cùm
ſciant illi nullũ in ſuis conſultationibus
eſſe remedium.

Cùm etiam ars illa ſit meritoque dici
debeat, quæ naturæ Myſteria docet, vt
per quintam eſſentiam curare contra-
cturam atque ſanare dierum ſpatio qua-
tuor, quæ quidem aliàs in mortem vſq;
perſeueraſſet: item vulnus horis viginti-
quatuor ad curæ ſuę finem perducere,
quod fieri totidem diebus per corpora
nequiret: Myſteriorum naturæ ſepara-
tionem ab impedimẽtis corporum, per
experientiam abũdè ſatis aggrediamur.
Primò conſiderandum quid homini ſit
vtilius, & quid excellentius, vtpote na-
turæ Myſteria cognoſcere, per quæ per-
pendere poteſt, quid nam Deus, & quid
homo ſit, quid in vtroq; valeat vſus co-
gnitionis eorum, cœleſtis videlicet ęter-
nitatis, infirmitatiſque terrenæ: de qui-

bus Theologię, Iustitię, veriq́ue noticia per bellè nascitur: itē quòd Mysteria naturæ solùm vita sunt hominum, & hæc tantùm imitanda quæ possunt ex Deo tanquam æterno bono sciri, necnon adipisci. Nam etsi miranda quædam in Medicina sint, ac in Mysterijs naturæ lōgè maiora: nihilominus post hāc vitam æternum est Mysterium, cuius nullū habemus fundamentū, quod aut quale sit aliud nullū quàm per Christū nobis manifestatum est. Inde quidem oritur ignara Theologorum stoliditas eorum, qui Dei Mysteriorū interpretationes depromere conātur, ex eo cuius minimùm nō intelligūt, quodq́; nobis hominibus innotescere minimè potest, quænā fuerit voluntas eius, quum dedit. Verùm illi verbum eius ad superbiam & auaritiam contorquent, vnde seductiones ortæ sunt, ac indies magis enascuntur, vt in Monarchia ponimns. Quare quòd ratio minimè fundata sit eorum in Mysterijs visibiliter, ea vilipendunt, imò nihili faciunt. Itidem Iuristæ iuxta suas opiniones concedunt leges, vt ipsis nihil depereat, licet Reipublicæ prorsum occęca-

ta ſit vtilitas.

Quòd igitur in huiuſmodi facultatibus tã incerta negotia præter æquitatẽ veniant in vſum, eas miſſas faciamus in ſuum vſq; tẽpus. Nec eorũ ſtultiloquia curemus, qui plura de Deo loquuntur, quàm ipſis patefecerit, eumq́ue pariter intelligere volunt, ac ſi fuiſſent à cõſilijs ei, nos vilipendentes, naturęq́; Myſterijs detrahentes, nec non Philoſophię, quorum omniũ ignari ſunt. Clamor improbus horũ potiſsima ſcientia eſt, quo ſeſe fore præſumũt illos, à quibus fides integrè dependeat, & ſine quibus cœlũ atq; terra perirent. O hominũ veſania necnon impoſtura maxima, cuius loco potiùs ęquũ foret ſe nullos inutileſq́; ſeruos vt exiſtimarent. Quamuis & nos per vſum hos imitãtes vnà cum ipſis noſtri Doctoris & Cõditoris vnici verbum ad ſuperbiam noſtrã inflectere facilè diſceremus. Verùm abſit à nobis, cùm verbum non exactè nobis cognitũ, ſola fide ſit apprehẽdendũ, & nulla terrena quãtùmuis apparẽte ratione: hoc onus imò iugum potiùs abijcimus, & naturæ Myſteria volumus inueſtigare iam, in qui-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

bus exitus veritatem exhibet ac fundamentum eius:nec iſta ſolùm, verùm etiam illa Myſteria quæ ſummam charitatem adimplere docent, atque theſaurum illum vt ſummum bonũ, quod in iſta noſtrorum Archidoxorum conſcriptione materialiter atque myſterialiter intelligimus, & Spirituale Monarchiæ noſtræ committimus.

Ex prædicto fundamento Medicinam depromimus per experientiam, qua certi reddimur ad oculum cernentes rem ita ſe penitus habere. Practicam igitur aggredientes, Archidoxorum librum hunc noſtrum decem in partes diuidemus nobis ad memoriale quoddam, vt ea non obliuiſcamur, & ita nobiſcum, & noſtris loquentes apertè ſatis, quod intelligi queat ab his, & non à plebeis, quibus iſta minimè volumus fore manifeſta, ſcribemus. Noſtrum ſiquidem animum, cogitationes, & cor peccatoribus aperire nolumus, nec impijs hominibus, at iſtis muro præcludere forti clauecque ſtudioſè conabimur. Et ſi fortè labor

hic

hic noster ab istis Idiotis, qui verarum artium omnium sunt inimici tutus nõ foret, decimum librum de præcedentium vsibus minimè scriptum esse volumus, ne filiorum panem canibus exhibeamus: nihilominus alíj nouē à nostris abundè satis intelligentur.

Et vt de his loquamur apertiùs artibus, hoc de Microcosmo tractatu sciendum est, in eo probari demonstrarique singula tum ea quæ continet, medecinamque recipiunt, necnon huic permiscentur. Item ille non aliter à medicina vincitur ac regitur, sequens eam, non secus atque ducentem frœnatus equus, aut vinculis compressus canis rabiosus. Ad hunc modum intelligo Medicinam attrahere naturam, ac omne quod vitam habet: in eo tria nobis occurrunt, quæ demonstrant quibus talia viribus compleantur & fiant.

Primò, qua ratione quinque sensus à naturæ mysterijs adiuuantur, cùm à natura non proueniant, nec oriantur naturaliter, vt herba quæpiam ex semine: verùm ibi materia non est, quæ præbeat illos.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Secundò corporis mobilitas considerandavenit: vnde procedat, & à quo moueatur vel agitetur, & quo modo subueniatur ei.

Tertiò virium omnium in corpore diuisionis cognitio necessaria, & quænam vnicuique membro conueniant, & iuxta naturam eiusmodi membrorũ transmutentur, cùm ab initio natura sint vnicæ quæq;. De his itaque primùm dicemus, prout visu, auditu, tactu, gustu, & odoratu per exemplum. Oculi materiam habent ex qua constant, vt etiam de corporis compositione loquimur, sic de aliis: Verùm ipse visus non est ex eo semine, de quo procedit oculus: nec auditus ex tono vel ex eo de quo nascuntur aures: neque tactus ex carne, gustus non ex lingua, neque oodoratus ex naribus, non magis quàm ex cerebro prouenit ratio: sed organa sunt illa corporea, vel scrinia potiùs in quibus nascuntur sensus. Nec etiam intelligendum eos à creatoris gratia dependere, sic vt non forent ex natura hominis, at inflata solùm à gratia Dei præter naturam omnem existẽtia, quòd quando-

quandoque cæcus naſcatur, vt magnalia Dei nobis innoteſcant: hoc loco non ita cenſendum, quòd prædicta ſuum corpus habeant inſenſibile, tum quòd quiſque talis euadat quale corpus hoc fuerit. Omnis enim homo duobus in vnum coniunctis fit, corpore naturæ videlicet, ac ſpirituali. Materia corpus exhibet ſanguinem & carnem: Spiritus autem ſenſus, ſonum, &c. Quum tamen ſurdus naſcitur, ex domicilij defectu fit, in quo debet morari auditus: nam ſpirituale corpus operationem ſuam non perficit loco malè diſpoſito, cuius cauſam de generationibus hominum ponimus.

In eo cognoſcuntur ergo magnalia Dei, quòd corpora duo ſint, æternum videlicet, corporale quoque ſimul in vnũ cõcluſa, prout etiam patet de generatione hominum. Medicina quidem in domum operatur eam repurgãdo, quo ſpirituale corpus actiones in ea ſuas perficere queat, non ſecus ac ornatus in munda camera vel incontaminata.

Poſtmodum ad motiuam facultatem venientes, inquirendum eſt, vnde ſit, & ſuam originem accipiat, quòd corpus v-

niat medicinæ,quo virtus augetur motiua,sic intelligendum.Omne quod viuit suum à natura motum habet, hoc satis per se probatum est, quoad naturalem rationem:sed motus ille quẽ putamus declarandus est,vt qui fit ex arbitrio,prout si iacentẽ ab humo subleuem,quibus viribus id fiat:cùm organũ aliquod non videam,quo simile quid faciam vel eum attraham præter meam voluntatẽ qua sic fieri cupio:simile de saltationib., ambulationibus & cursu,nec non alijs iudicandum est,quæ contra vel præter naturæ motum fiunt:cùm ex propria natura nil,sed ex accidente fiat. Hoc originem habet ex eo, quòd intentio magistra potens existat supra motum meum:ad hũc modum scilcet.Intentio potest imaginatio fore absq; rei virtute vegetatiua,pręter ignẽ, lignũ,&c. vt nos de imaginatione peculiariter scribimus.Hæc enim potentior est in alio quopiam operationes adimplere suas,quã in proprio suo corpore,cui tamen inest, & in quo viuit:itẽ in isto nihil demonstratu facilius ast anima vegetatiua, quòd ista currat in seipsa vadat,& ad hæc disposita sit, non aliàs

quàm

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

quàm coopertus aut ſuffocatus ignis, qui mox atque nudatur aeremque habet, ardet: ſimile de meis cogitationibus videri poteſt ex parte. Nõ poſſum enim oculos dirigere manibus quò velim, ſed imaginatio mea conuertit eos quocunque reſpicere mihi viſum erit: item hoc & illud proponit, quo corpus dirigitur ad hunc aut locum illum, & quò magis id in imaginatione cogitationeque mea fuerit impreſſum, eò celerius curro. Hac ratione mei curſus imaginatio motrix. Non ſecus medicina corpora mundat, quibus ineſt ſpeculatio, quo fit vt illa media facilius perficiantur.

Repartitio verò corporis ad hunc modum intelligenda eſt, in eo nempe membrorum ordinis omnium talẽ fore diſpoſitionem, intus & extrà, ſimilemque mutationem in ea diuiſione, vt pars vna complexioni cordis inſeruiat, alia cerebri naturæ, ſic etiam de reliquis in ſententiam hanc. Duobus autem modis corpus ad ſe trahit, interno ſcilicet, externoque: priore quidem attrahit elementum aerẽ, terram, aquam & ignem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

ea quę tamē introrſum recipiūtur, haud ſcriptu neceſſaria, cùm per naturæ fundamentū nota ſint, & in quæ diſtribuantur, prout infrà de diuiſione. Poſteriore verò ſic intelligendum, vtpote corpus ab externis elementis per totam cutem attrahit ſibi neceſſarium: quod niſi fieret, internum alimentum haud ſufficere poſſet ad ſuſtentationem hominis. Quandoquidem humor in corpore nō exiſtens per couſuetudinem per ipſum attrahitur ex aqua, prout etiam fieri poteſt, vt quamdiu quis in ea fuerit aut ſederit, ſitim vt extra non ſit opus extinguat. Non quidem id fieri putandum eo modo, quo per aquam extinguitur calor, velut ignis: at calor internus attrahit humorem extrinſecum ad ſe, bibitque nō aliter, ac ſi foret intrinſecùs. Hinc fit quòd vaccæ per integrā æſtatem in Alpibus abſque potu manere valeant: aer ſiquidem illis potus exiſtit, vel eius ſupplet vices.

Naturá pariter hominis abſque cibo ſuſtentari poteſt, quum pedibus in terra plantatus fuerit. Etiam vidimus eū qui ſex menſibus abſq; cibo vixit, eoq; ſolo

ſuſten-

ſuſtẽtatus fuit,quòd ſuper ſtomachum terræ partem glebamq; poneret, eaque ſiccata nouam & recentem aſſumeret, eo tempore nunquam famere ſe protulit:cuius rei cauſam de appetitu naturæ ponimus.

Idipſum in medicina vidimus, quendam ſeipſum multis annis,per quintam eſſentiam auri,ſic vt in ſingulos dies vix ſemicochlear cibi vel potus ſumpſerit. Fuerũt alĳ multi,qui plurimis annis vt viginti nihil ederũt, quales temporibus noſtris vidiſſe memini. Probitati pietatiq; perſonarum ſolet hoc ipſum à nonnullis tribui, quod impugnare minimè cupimus,aut iudicare. Naturale tamen hoc eſt,vtpote mœſtitia,melancholiam animiq; deſponſionem famem atq; ſitim adimere, ſic vt per corporis attractionem ad ſe multis annis iſtud ſuſtentari valeat.Quandoquidem cibus & potus ita non ſunt ordinati, vt neceſſariò panem aut carnes edere, vinũ aut aquã bibere debeamus, verùm etiã aere,nec non terræ glebis vitã ſuſtẽtare noſtram poſſumus:& quicquid in cibum ordina tum eſt,in noſtri tentationem factũ eſſe

credendum: quod latius in monarchia declarabimus. Quamuis id cōcedamus, fieri non posse propter labores nostros & similia, vt temporali corporaliq; cibo careamus, idq; plurimis de causis. Quare cibus ordinatus fuit ad hoc, vti medicina contra morbos. Destinctionem rerum in corpus intrantium ad hunc modum igitur faciemus, quòd per eius partes omnes distribuantur, nō aliàs quàm si vinum ardēs in aquam effundatur, tota concipit odorē illius, quia per totum corpus eius diffusum est: itidē quū atramentum in vinū inijcitur, nigrū hoc illo totum efficitur: sic etiā in humano corpore, humor vitę statim diffundit ea quę recepta sunt, ac citius quàm exemplis istis proposuimus. Qua forma verò transmutetur assumpta substantia, huius natura solùm consistit in membris, quæ recipiunt, eamq; digerunt in sui similitudinem, non aliter quàm si panis traijciatur in hominē, caro fit hominis, & in piscem caro piscis, &c. Similiter intelligendum quòd naturæ membrorū virib. assumptæ res per ea transmutātur, iuxtaq; naturā assumentiū appropriantur eisdē

locis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

locis existentē. Idipsum de medicinis iudicandum est, istas in mēbra transmutari secūdum horū proprietates: nam suas vires & virtutes à proprijs medicinarū substantijs accipiunt, iuxta bonā aut malam destillationē earum, subtilē aut rudem, prout medicina fuerit, vt si quinta essentia, fortior potētiorq; trāsmutatio futura est: si verò crassa, talis etiā euadit: nō aliàs quàm imago suū à colorib. ornatū habet, pulchritudinē, vel deformitatē qui si nobiles fuerint, & illa similis erit. Quapropter experiētias nostras quæ nobis occurrerūt in similib. colligere proposuimus, in delectationē & memoriam earum, exercitijq; nostri, quum indiguerimus, ne fortassis obliuiscamur. Nouē hos libros conscribimus, decimū in occipitio nostro clausū reseruātes propter idiotas: nostris autem satis declaratū est. Nemo nostræ doctrinæ scholā admiretur, quæ licet contraria sit cursibus antiquis, in experientia tamen, quę rerum omnium est magistra, per quam etiam artes omnes probari debent, firmissimè fundatur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

ARCHIDOXORVM D. THEOPHRASTI PARACELSI Liber ſecundus.

De Renouatione & Reſtauratione.

PRINcipiò nobis quid Reſtauratio Renouatioq́; ſint, quæ inſtaurant ac renouant, quid etiam hoc ſit quod renouari queat ac inſtaurari, quarumuis in creatione rerum intelligendum venit. Mineralia quidem omnia ſic ad iuuentutem adducuntur, innouantur, & inſtaurãtur, vt ferruginoſum in recens ferrum iterũ poteſt reduci, & ærugo vel æris flos rurſum in ſuum cuprum, item minium in plumbum, & ſaturnus in mercuriũ. Eſt igitur hoc loco renouatio quædã & inſtauratio, quæ deſtructum aut æruginoſum aut conſumptum ad iuuẽtutem atq; perfectam ſuam eſſentiã tranſmutat. Hęc renouatio tamen quam adduximus, comparari minimè poteſt reſtaurationi renouationiúe, quam prætẽdimus exponere: nam etſi ferrugo ſit vel ærugo, non metallum: nihilominus adhuc à ſua nõdum eſſentia metallica penitus

amo-

amotæ vel consumptæ sunt. Quapropter in comparationem assumi hoc loco non potest ad instructionem de restauratione renouationeq; fiendam illa renouatio, quòd in humano genere ferrugines tales minimè contingant, nec ablutiones: quo fit vt eiusmodi reductione prorsus non indigeant homines.

Ad hunc modum nihilominùs intelligi potest, vt homini seni vel decrepito ferrugo, nec non hæc illi comparetur in sua substantia. Non secus istius corpus à decrepito suo gradu reduci poterit in iuuentutem, vt à morbo quouís in sanitatem est reductio: de hac tamẽ in præsentia scribere nolumus. Et iam pro quadã restauratione poterit existimari, quum ex sale, sulphure, mercurioq; fit metallũ naturaliter. Adimpleta perfectione hac & in metallum perfectum adducta, bene poterit istud iterum in sua prima tria redire, vt sal, sulphur & mercurius eius iterum appareant, prout in sui prima generatione, sic vt essentia sua metallica prorsum transeat, nullumq; metallũ sit ampliùs. Quamobrem etiam accidere bene potest, vt materia trium primarũ in me-

tallum redeat vti priùs, videlicet ex tribus primis cupri, rursus cuprum fiat, &c. Hæc in metallis etiam est restauratio vel renouatio, cùm regeneratio quædã existat ex completo priùs metallo rursus in perfectum & completum: sed non est ista renouatio neque restauratio, si comparetur ad hominẽ, existimẽda, quòd in tria nostra prima reduci minimè queamus, aut in sperma nostrum, ex quibus iterum possemus renouari & instaurari, prout suprà de metallis: vel potestatem haberemus emendandi nos, & in aliam generationem adducẽdi meliorẽ quàm prima sit, vt ferrum quod in sua tria prima reducitur, & postmodum in argentum vel in aurum, & incorruptibile fit hoc ipso: vel vt Saturnus qui rursum ad mercurium suum reductum in metallũ etiam incorruptibile tandem immutatur. Non secus & nos incorruptibilem creaturam ex nobis efficere vel creare si possemus (cuius quidem nullã habemus potestatem, quòd eiusmodi materia prima careamus) at minimè sic de nobis fieri potest, cùm tales existamus creaturæ, quæ in alias transmutari nequi-

quimus atificio, nec retrorſum trahi, ſed progredi nos oportet vt incepimus; & nulla ratione putare hoc ipſum recuperare poſſe vel babere nos,ex quo proceſsimus.

Eſt ergo Reſtauratio vel renouatio duplex: vna, quam de metallis attulimus ac declarauimus:eſt etiam vna quũ imago vetus nouis coloribus renouatur,vt recens & noua ſicut priùs appareat.Nõ ea de cauſa tamen intelligendũ hoc loco materiã ex veteri nouam eſſe factã,ſed palliatam eſſe veterem imaginem vt appareat noua: quare hęc etiam Reſtauratio dici non poteſt.

Iuxta Renouationem & Reſtaurationem hominis,ad hunc modum Reſtauratio & Renouatio debẽt intelligi, vt radicalis eius humor, vitæ ſpiritum agens & exercens non diminuatur vel retrorſum agatur, at potiùs viribus augeatur & promoueatur,vt arbor cui datur auxilium ad florum & fructuũ ſuorũ productionẽ,quibus decidẽtibus atq; trãſactis, iterum vt priùs procreãtur alij. Quamuis omni ex parte hoc aſſumptũ exemplum,prætenſam opinionem declarare

noſtrã non valeat, nihilominus intelligentiam exhibet humoris vitæ radicalis promotionem capiendi, prout ab arbore demonſtrauimus. Nos vtiq; Reſtauratione & Renouationem ad hũc intelligi modum volumus, eam ſcilicet in humore radicali nõ fieri, ſed in eo quod ex humore dicto naſcitur, ac ſuam originem ducit materialiter & corporaliter. Vti cãpana per fuſionẽ formata, clangorẽ ex tono minimè recipit, ſed ex corpore: ſic Reſtauratio vel Renouatio ſuam operationẽ in ſpiritu vitę nõ accipit, ſed in eo quod ipſum efficit: vnum eſt materiale, ſubſtantiale quidẽ alterũ. Vbi tamẽ hoc omne radicalis humor ineſt, mũdatum fuerit, eius tonus pariter mundabitur, & quantò melior tonus eius extiterit, corpus tãtò melius erit. Et quamquã loquimur atq; dicimus radicalem humorem ex corporibus & mẽbris eius procedere, hunc in modum intelligimus, quòd humor ipſe radicalis, & id quod ex eo prouenit, exiſtũt nõ ſecus ac radix & arbor, quorum vnum ſine altero fore minimè poteſt, nec viuere.

Pariter hîc intelligẽdum, hęc duo ſic vnita

vnita coniunctaq́;,vt ſeparari nequeant. Humor itaque radicalis,& ſpiritus vitæ, cum ſuis humoribus vitæ,corporibus & membris ineſt, prout in metallo tonus qui nō videtur, ſed auditur ſolùm, ſic etiā inſunt corporibus,vitæ ſpiritus,& radicalis humor. Fatuū certè foret,ſi conaremur eū emendare,vel per ipſum renouare corpora:ſed æquū eſt corpus & materiam,quæ ex & cum ipſo naſcuntur, & oriuntur,reſtaurari & renouari. Colligi poteſt inde reſtauratione & renouationem,eſſe membrorum tranſmutationē exiſtentium in corpore ex ſuperfluitate: ſic vt omne quod ex corpore,nec non ex humorre radicali prouenit,hoc decidat, & nouū eius loco renaſcatur, prout intelligimus de mundatione, qua frondes omnes,flores fructus,atq; fungi decidūt & naſcuntur iterū. Nō quòd perfectum ad hūc modū repurgetur vt etiàm decidat & aliud renaſcatur, ſed manet,humorq́; radicalis etiā, hoc eſt in corpore vita,& corpus cū ea reĳciūt à ſe capillos, vngues,dētes,& ſimilia:poſtmodū renaſcūtur.Hęc eſt Reſtauratio & Renouatio, qua hoc ipſum quod reſtaurandū & re-

nouandũ venit ac poteſt, reſtauratur, & renouatur. Nã vnaquęq; Reſtauratio, & Renouatio fit in ſuperfluitatibus, & in illis quæ proueniunt ex optimis, atque naſcũtur. Quanã via corpus ergo reſtaurari renouariq; valeat, ſatis intelligi poteſt, à demonſtrationibus quas fecimus, & à ſuperfluitatibus, quę quidẽ in materias nõ excreſcũt, vti capilli, dẽtes, cutis & vngues, at in corpore ſunt vt ſuperflua quędã, & nõ vt in materiã, aut ſubſtantiã corporales nata, quę ſua manẽt in eſſentia, prout cõplexiones quatuor exiſtunt: vna ꝓuenit ex frigiditate & humiditate, quę retẽta eſt in toto corpore, nataque, peculiarẽ nõ habẽs naturã neq; aliquod exordiũ aut initiũ à quo ꝓueniat, vti de quatuor probatur cõplexionibus. Alia prodit ex contrarijs, videlicet ex calore & ſiccitate: corpus hæc pariter vnũ eſt, quod peculiarem non habet manſionẽ aut originem, liquorem etiam facit. Tertia quidem eſt frigida & ſicca, via naſcẽs eadem. Quarta calida & humida prout aliæ procedens.

Notandum vt in duobus alijs præcedentibus, iſtis etiã accidere, nempe quatuor

tuor humores omnes in omnibus corporibus non existere,sed nõnunquã vnicũ,duos aliquãdo,tres quãdoq;,vel aliàs quatuor.De his etiã animaduertendum eas in renouatione & restauratione cõsumi repartiriq́;,hac de causa, quòd natura,hominisq́; vita bene persistere valeãt absq; ipsis, & eis prorsus nõ indigeant, cùm superfluitates tãtùm existant, nõ secus ac feces in vino vel floces tempore vindemiarum ab eo recedentes.

De quatuor itidẽ cõplexionibus apparentibus in homine censendũ est,eas nõ renouari neq; restaurari, quòd ex nullo membrorum neq; maiorũ,neq; minorũ oriantur. Nõ sunt etiã in sanguine,neq; in carne, vel in similibus aliis. At intelligẽdum est sanguineam complexionem ex hepate sanguinis copia plurimùm abundante procedere: Melancholiam ex splene:Choleram ex felle:necnon ex cerebro Phlegma,similibus:verùm prædicta membra nulli præbẽt homini suam cõplexionem,sed cõplexiones aduenìũt in ipsa natiuitate, ac in mortẽ vsq; permanẽt. Quęquidẽ hoc loco disputanda non suscipimus, cùm à textu nostro de

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Renouatione Reſtaurationeq; nimium diſtent.

Cùm igitur nulla complexionũ quatuor in dictis corporibus locum aut originem habeat, aut exiſtat in ſpiritu vitæ & humore radicali, renouari nõ poſſunt nec reſtaurari complexiones. Verùm vbi corpus clarificatũ fuerit, earũ etiam natura clarificatur.

Textu noſtro pariter ſignificamus cõplexionum diuiſionem, ætatis, regionis, & regiminis haudquaquam exiſtimandam, quòd ex his tribus corpori nullæ complexiones imprimãtur. Euenire quidem poteſt, vt ſenectus corporibus triſtitiam inferat, non eſt tamen complexio: phlegma regio ſimiliter introducere poteſt, non eſt propterea regio phlegmatica. Bilis etiam efficere, vt quis flauum colorem concipiat, quæ hoc loco minimè diſcutienda veniunt, cùm declarẽtur vbi de conſeruatione corporis agitur. Ad ſimilem diuiſionem peculiaris intellectus requiritur: quo notandum, non eſſe tantùm humores, at aliquando mineralia, quandoq; fore corruptiones, quæ quidem omnes contra naturam &

virtu-

virtutem ſuperfluitates exiſtunt. Similiter de membris capitalibus dicendum, quæ renouationi reſiſtũt & reſtaurationi hac via ſcilicet, quòd eas non percipiant:nam ad ſe non recipiunt:at omne quod per ea tranſit, & cum eis præparatur, nõ aliter quàm ad nutrimentũ ſuſcipiunt,& nõ ad medicamentũ:ſed vbi fortaſſis humores aut ſuperfluitates in eis forent,expellerẽtur.Sic de cæteris membris intelligendum erit, oſſibus nempe, medullis,cerebro, corde, iecinore, pulmone,renibus, liene,ſtomacho, inteſtinis,cartilaginibus,muſculis: item de ſanguine corrupto vel ſuperfluo,cui tantũ nocet accidens,ac de carne: ſimilia purgantur accidentia prorſum in renouatione & reſtauratione. Nõ quòd alia fieri valeant,ſed quòd prauum ab eis amoueatur & bonum præſeruetur.

Breuibus vt explicemus quænam illa ſint quæ reſtaurari nec non renouari queant,Lepra,Caducus,Mania,Puſtulæ, Podagra,Lethargia,Artetica, necnon alia plura ſimilia,tolluntur in renouatione reſtaurationeq́;, ni fortè morbus aliquis foret,ex natiuitate ſumens exordiũ,

is non auferetur.

De lepra ſic intelligendum, aut ſi quis morbus ea grauior exiſtat, eiuſmodi fieri tranſmutationem in corpore, non vt puri ſeparationē ab impuro, ſed hac via videlicet, quòd lepra conuertatur in ſanitatem, prout cuprū aut ferrum in aurum. Ob quam quidem conuerſionem haud mirari quiſpiam debet: nam renouatio & reſtauratio conſumunt, non aliter quàm ignis in argēto vel in auro ſuas falſitates vel impuritates, eaq́; munda relinquit. Eadem via Caducus & Podagra tolluntur: nam renouantur ibidem omnia quę ſunt in toto corpore, ſanguis & caro cum cæteris quæ concluduntur eo: prout Alcali mundat leproſum mercurium in optimum argentum: ſic etiā renouatio & reſtauratio corpus in bonam tranſmutant eſſentiam, vt ſuprà dictum eſt.

Superfluum igitur in corpore quodque nec non incongruum, naturæ pellit renouatio & reſtaturatio, mutatq́ue hoc omne, quo natura non indiget, aut momēti nullius quod fuerit in bonum: item omnia reſtituit, & vt creſcant iterum

rum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

rum efficit, vti suprà diximus, integrum corpus in iuuentutem reducit, &c. hac de causa, quòd eis nihil, eorum quæ sunt in ipsa natura, queat resistere.

Qua via iam restauretur ac renouetur corpus videndū est: accensione videlicet renouātis & restaurantis medicamenti, quā habet in spiritu vitę & in humore radicali, per quā accensionē operationes præscriptæ fiunt, vrticæ viriū instar adurentiū. Quis tā aptus, qui vires eiusmodi ritè queat inuestigare, cū nobis actu nō appareāt materialiter prout sensibiliter. Ad hūc modū etiā ipsa renouatio & restauratio naturæ sunt accensiones virib. per nos haud exprimendis factæ. Id verò palàm nobis innotescit, omne videlicet ꝙ est visibile mundari per ignē & repurgari. Natura siquidem exigit, hoc ipsum per ignem, & non per quidpiā aliud fieri posse. Quare duplicē ignē intelligimus, vtpote materialē & essentialē, per cuius essentiā atq; virtutes operatio fit instar cantaridum cutem adurētium, & in bullas eleuantium, prout violentissimus ignis, cùm tamen ignis minimè sint, nec vt ignis sensu percipiuntur.

Pariter nobis constat, renouationem & restaurationem eadem via suas operationes habere quũ in corpus veniunt, aut in eo per vnionem coniunguntur; similisq; fit ibidem operatio prout in Venere, Saturno vel ferro, quæ suis cũ realgaribus mittuntur in ignem: & quamuis neutrum eorum calidũ aut igneum existat, vt lignum tamen adurũtur, & in ambobus metallum perfectum inuenitur, quod prius omnino leprosum extitit.

Item quis penitus idipsum indagare vel inuestigare poterit, qua ratione fiat, vt quum Magliolaris per vitriolum vehemẽtissimè liquefactũ fuerit, cuprum fiat, in omnibus & per omnia cupro vero simile, cùm tamen cupri nullã prius similitudinem habeat. Non aliàs renouatio & restauratio nobis intelligẽdæ sunt, hac via nempe suas operationes perficere prout calx, quæ per aquam extinguitur, seipsã purificat, & eius vires ac asperitates essentiali tolluntur & extinguuntur aqua.

Renouatio & restauratio nostræ naturæ nõ aliter intelligitur quàm in Halcione vel Ispida, quæ quidem auis renouatur

uatur propria ſui natura. Plura ſimilia reperiuntur, quæ poteſtatem id faciendi habent, quorum diuerſimodè noſtris in Archidoxis mentionem facimus, & multò magis in ſecretis noſtris, in quib. poſſunt inueſtigari plurima, niſi nimiũ à textu noſtro de renouatione & reſtauratione diſtarent: & ſecundum ea quæ demonſtramus ibidem, hoc loco pariter de renouatione & reſtauratione venit intelligendum: vbi dicimus non ſatis cognoſcere nos poſſe, quînam ignis operetur, etſi videamus eum abſumere lignũ, quòd vehemẽti ſuo calore ſuperet quẽuis alium, & abſumat: hoc relinquentes iam aliò nos conferamus.

Poſtquam abundè ſatis de renouationis & reſtaurationis initio locuti ſumus demonſtremus etiam ea quæ renouant & reſtaurant: illa quidem in Archidoxis præparare ſcriptis docuimus, & ſuis nominibus intitulauimus, vt cognoſcãtur atq; notentur. Iam compoſitiones ponere volumus eorum, & primò quidem proceſſus. Vti de ſimplicibus & arcanis docemus, intelligendum eſt, eorum operationes diuerſimodè fieri. Quædam e-

nim inueniuntur, quæ violẽter mundãt per renouationem & reſtaurationem lepram, & latius nullum alium morbum, ſunt nihilominus in renouatione & reſtauratione perfecta, præterquàm in diſtinctionibus morborum: vt ſunt Eſſentia quinta, Myſterium & Elemẽtum antimonij quod corpus à lepra mundat, non aliter quàm argentum & aurum in eo liquefacta, in quibus immundi nihil relinquit.

Similiter elementum Solis, & eius eſſentia quinta, necnon oleum eiuſdem, lepram unà cum omnibus morbis attollunt, renouant, & reſtaurãt. Sic etiam quintæ eſſentiæ ellebori, chelidoniæ, meliſſæ, valerianæ, croci, mannæ & betonicæ renouãt corpus omnes, exceptis morbis quorum ſuprà meminimus: hos enim haudquaquam diminuunt.

Item quinta eſſentia perlarum, vel vnionum, ſmaragdorum, ſaphyrorum, rubinorum, granatarum, iacinthorum, corpus etiam renouant & reſtaurant in omnem perfectionem: tollunt morbos tartareos, vt calculum, arenam, podagram

gram, chiragram, arteticam,& congelatum,ac ſimiles ortos ex aqua. Quinta eſſentia Magiſteriaq́; mineralium & liquorum, totum corpus renouant & reſtaurant, abſque defectu quopiam, à Caduco, Syncope, Suffocatione, ac omnibus de priuationibus ſenſuum exiſtentibus, vt Mania, Phrenæſi & ſimilibus.

Magiſteria & eſſentia tartari, nec nõ Alcali corpus etiam renouant cum perfectione reſtaurationis, Apoſtemata quæuis tollunt, & humorum putrefactiones.

Eſſentia pariter, Extractio & Magiſterium de pharmacis maioribus integrum corpus renouant & reſtaurant, febres quotidianas tollunt, ſinancheas & ephimeras. Item primæ primarum poſſunt renouare & reſtaurare corpus totum, & mulieribus omnes morbos tollere cum eorum accidentibus, & frugiferum hominem vtrumque reddere, nempe virum & vxorem. Arcana ſimiliter omnes diuturnos & incurabiles morbos auferunt per renouationem & reſtaurationem corporis in ſupremas ſuas vires.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Non secus essentia de Balsamo tracta renouat ac restaurat corpus: item pleureses & pestilentias tollit admirandis operationibus & perficiendi viribus.

In his tamen animaduertendū ac intelligendum, compositiones obseruandas fore. Nam etsi plurimæ sunt, earum nulla tamen in genere sufficiens est omnes per se curare morbos, qui per ea medicamēta renouationis pellēdi sunt. Modum igitur & practicam intentionis nostræ demonstrare volumus ad suum finem. Quamuis omnes processus minimè ponamus, quòd necessarium nō sit. Qui nos enim intelligit, scripta nostra percipiet: qui verò nō, scriptis nostris docibilis non est, nihilominus abundè satis omnes processus ponemus. Verùm graue nobis foret, scribere videlicet ea, quæ per multos scripta sunt, aut scire. Melius tamen in omni perfectione fieri nequit. quàm Ente primo solùm, cui singularis inest in corpus operandi natura, tum essentiam eius transmutandi. Ipsum namque primū ens est compositum imperfectum, ad finem aliquem prædestinatū, & incorporatiuum: & quia perfectū non

est

eſt,omne poteſt cui fuerit incorporatū alterare,vt Mercurius. Itidē in Ente primo imperfecto reperitur quoad imperfectionem: quamquam determinatum eſt ac finitum, nihilominus ab imperfectione non mutatum, ſed in ea definitum.

Mercurius poteſtatē etiã habet corpus totum renouandi,quòd in eo ſit admiranda maximè vís laxatiua, necnō alteratiua, quæ ſatis indagari nequit: eſt nihilominùs imperfectus totus, & inutilis in operatione ſua, quia Mercurius eſt, & primum Eus eius in corpus aliud prædeſtinari non debet:nam prout eſt, eius etiam talis eſt perfectio.Nos tamen loquimur de primo Ente,quod perfectū eſt ad renouandum & reſtaurandū corpus totum,vt eſt primū Ens auri: hac de cauſa,quòd auri ſperma prorſum occupat,& ſubtiliſſimum exiſtit, ac ipſo corpore vero,ſcilicet auro,longè ſubtilius.

Quamobrē Ens primum Solis eſt penetrabile, prout Mercurius in metallū, & in ſe non continet ſpiritum Solis. Primum Ens coagulat, vireſque tãtas accipit, vt aurum pro centeſima parte, non

ſit ita potẽs in ſuis viribus, ac ſuum Ens primum. Non aliàs quàm vehementiſſimum vinum gelu coagulatum, ampliùs in priſtinas vires eſt, nec redit.

Vt perfectè loquamur de renouatione & reſtauratione ſcribamuſque, ſciendum eſt, Ens primum, id eſt auri primã compoſitionem, quæ liquor adhuc exiſtit, & ante coagulationem, renouare ac reſtaurare quicquid arripit: ne dum hominem, verùm etiam aliquos fructus, herbas & arbores. Quod nõ aliter intelligendum venit, quàm alicuius metalli minera, quæ lõgè maioribus virtutibus eſt ſuo metallo dotata: cùm in ea ſit ſpiritus arſenici, ſulphur & Mercurius, quę quidem in purgatione metalli recedunt omnia, manente ſolũm in vna eſſentia dicto metallo.

Idipſum intelligendum eſt de primis entibus Marcaſitarum, vt Antimonij, quod non minus quàm auri primũ Ens eſt recognoſcendum. In Antimonij ſiquidem ente primo talis virtus exiſtit, vt omne quod arripit, hoc ipſum per ſe ex propria natura tranſmutat, nõ aliter quàm Antimonium ipſum per ignem

efficit.

efficit. Nam eiuſmodi virtus à corpore ſeparat omne, quod ex humore radicali naſcitur,corpuſq; dictum penitus renouat ex vero fundamēto: quòd ſuum ens primum in ea prædeſtinatione ſitũ ſit, vt ex eo talis eſſentia procedat,ac exeat, vti calor ex igne.De reſinarum ente primo non aliter intelligendum eſt. Primũ ens ſulphuris eſt integra quibuſuis in renouationibus & reſtaurationibus tranſmutatio:quòd ita vehemens exiſtat, vt omnia metallorum entia prima tingat in ſuam eſſentiam, eorum operationes adimat,iterum in primam ſui materiam reducat, & poſtmodũ in corpus nouum perficiat. Quandoquidem ens primum ex ſulphure productum, in corpus hominis tantas vires habet, ac poſſidet, vt humores in eo radicales omnes renouet,quibuſuis eius locis atque partibus.

Pariformiter de primis gemmarum entibus loqui poſſumus, quæquidem in eſſentia prima ſui redactæ potentiſſimè corpora mortua ſuas in vires priſtinas reſtituunt,emēdant ab omnibus impuritatibus,ac renouant & reſtaurant,non aliter quàm ignis plumbum in vitrum

adducit puriſſimum. Smaragdi namque primum ens ſeipſum regenerat & renouat, quòd ab initio perfectũ corpus extitit. Prout marmor viride, quod ex prædeſtinatione propria naturam talem habet, vt ipſum ſe renouet ab omnibus immundiťijs & impuritatibus, iterumq́; ſe coagulet quouſque purum euadat, quandoque ſic tertiò quartóque ſeſe renouat in iuuentutẽ, & quantò ſæpiùs ad hunc modum ſe regenerat ipſum, tantò purius fit & conſtantius. Quantum ſeſe mihi primorũ entium virtutes patefaciunt, iſtæ cæteras longè pręcellunt.

Sic etiam de primis entibus ſaliũ notandum eſt, ea iuxta ſpirituales vires, quàm in ſua perfectione fore maiora. Vt primũ ens Vitrioli, hoc ipſum alba quæcumque metalla permutat in rubea, nec non hęc in alba, ſuperat ac vincit omnes perfectiones ab ipſis comprehenſas: renouat & reſtaurat omnia corpora metallorum imperfecta, vt ſtannũ in ſuum primum ens, & iterum in ſtannum, cui plus virtutum ineſt quàm in ſuo ſtanno veteri.

Ad hunc modum reducit in humorem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

rem radicalem, quicquid ex humoribus radicalibus prouenit, istosq; reddit, perfectiores, copiosiores, & pleniores quàm aliud quoduis in humore sit radicali: tã vehementer operatur.

Non secus etiam herbarum & arborũ entia prima sunt, ante quàm suum corpus acceperunt, caulem siue truncum, millies potentiora suis in virtutibus, quàm incorporata. Prout Melissæ primũ ens renouat & restaurat corpus integrum, longe potentiùs quàm in naturalibus videtur aut potest fieri. Quandoquidem intelligendum est Halcyonem ex sui natura sic non renouari nec restaurari, sed quia natura sua talis est vt nutriatur & viuat ex primis entibus, ad hunc modum: Vbi corporibus herbarum, aut seminum vescitur ac similium, stomachus eius per digestionem ad primum ens illa reducit, & postmodum ex ente primo, sui renouationis & restaurationis operationes perficit. Nam eius digestio solùm ad entia prima prædestinata fuit naturaliter, quo fit vt cibum suum & potum in primũ ens transmutet: quamobrem etiam eis cor-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

poribus tantùm vescitur, quæ regenerant, atque restaurant, quibus etiam ab initio semper præparatur & alitur à parentibus, &c. Animaduertendum hæc entia prima progressum in aue suum, dum viuit, habere minimè posse, cum auis huius vita, vires eis omnes adimat, illas in sanguinem & carnem conuertēdo: quum verò moritur, iuxta sua tempora viret annua. Et non aliter quàm entia prima sese demonstrant in terra, pariter & in eo palàm fiunt, renouant, & restaurant mortuam cutem, quodquidem ipsa natura plurimum est admirandum, suis in viribus maximis, atque virtutibus, quæ nisi paterent oculis, incredibiles forent etsi scriberētur. Hac de causa quidem euenit, quòd inæqualibus temporibus appareant Halciones, aut sese pandant, aliquæ tempestiuiùs, aliæ tardiùs, quia similiter entia prima tardiùs alijs aut citiùs enascuntur, iuxta quod illa viderint. Item plurimi vermes renouantur & restaurantur, ea de causa quòd primis entibus alantur & nutriuntur, dum in terra sunt adhuc imperfecta. Miranda multa nobis occulta

culta

culta ſunt, ac longè plura quàm innoteſcant, aut palam ſint, de quibus etiam copioſiùs ſcribi poſſet, niſi remotè nimis à textu libri de renouatione, & reſtauratione diſtarent.

Et quãuis nos entia prima ſicut ſcripſimus, non vſque adeo bene poſſumus accipere, vel in eadẽ eſsẽtia prout antea demõſtrauimus habere, nihilominùs eſt nobis poſſibile. Nã ſi cognoſcimus quínã & vbi minera latet auri, primum ens etiam eius inueniemus ibidẽ, vbi tamen ante perfectionem venerimus. Signa ſiquidem habẽtur, à quibus cognoſci poteſt quomodo metalli forma ſit poſita, ſic etiã dũ adhuc eſt in primo ſuo ente, frugiferas arbores, & fundũ, nẽpe terrã fertilẽ efficit, renouat arbores veteres, quæ à viginti iam annis fructus nullos produxerunt. Vbi tamen auri primum ens arripuerit eas aut radices, iterum incipiunt virere florereq; ſicut priùs. Multò plura de primo ente viſa fuerunt auri mirãda, quàm ſcribamus: ad entis primi demonſtrationem tamen ſufficiunt, illud ibidem eſſe.

Verùm vbi flammæ vel ſcintillæ viſæ

fuerint, iudicandum eſt atque notandum ex ente primo fore metallũ, quod in coagulationem ſeſe dedit: ſigna hæc de origine mineralium habentur, quæ ad aurum, ad argentum, vel alia metalla pertinent: ſic aliorum habentur entium primorum ſigna de origine ipſorum, &c.

Quum huiuſmodi ſignum viſum aut inuentum fuerit, intelligendum eſt hoc ipſum ens primùm in vno minimè congregatum aceruo, vt eſt quum in ſua perfectione iacet: at per totam terram in eo loco dilatatum. Quare terra hæc eſt in viribus entis primi ex qua quidem iſtud elicitur: vti de chelidonia, quum nondum eſt compoſita, primum ens eius eſt in terra, in qua ſitum habet: hac de cauſa terra ſimilis accipi debet, ac ab ea tandem extrahi. Vti de chelidoniæ viribus demonſtrauimus, notandum eſt inter ens primum, & perfectionem, eſſe differẽtiã hanc, videlicet, quòd primum ens renouare poſſit rationibus antea dictis, at perfectum virtutes coagulationum tantùm habet, non renouationum, quibus poſterioribus illud

adhęret

adhæret,perfectum verò non.Inde colligendum eſt,ſi virtutes eiuſmodi primorum entium ab iſtis haberi velint, à ſua coagulatione remouenda fore corrumpendaq́;,prout in Arcanis & quintis eſſentijs demonſtratur. Quòd in ente primo tamen vires maiores exiſtant,nõ miretur philoſophus, tum etiã in & ex terra quadam in qua herba naſcitur eſſentialiter,antequam incorporetur, herbæ virtutes eiuſdem aſſeruari haberiq́; poſſe,tandẽ ſuo repoſita loco terra. ſolùm terram eſſe frugalitatis iam expertem, quòd ei primum ens iam ademptum ſit.

Inde fieri ſolet,vt entis primi vis eiuſmodi vitro concludatur, eoq́; perducitur,vt in ſeipſa naſcatur eiuſdem herbæ forma præter omnem terram: & poſtquàm omnino concreta fuerit, corpus nullũ habeat,at corpori ſimile quid formatum:cuius cauſa eſt quòd terræ liquidum non habeat,quo fit, vt nõ ſit aliud quàm apparẽs viſui quiddam,quod rurſum in ſuccum deleri digito poteſt, inſtar fumi,qui ſubſtantialem formam demonſtrat,ſed nullo tactu perceptibilem.

In eiusmodi concretis est essentia quinta prorsus incorrupta, & in summa perfectione, prout in terra.

Quamobrem ex ente primo auri nascitur ad hunc modum aurum conclusum, quod aquæ formæ tactu similē habet, commouetur & exaltatur in modū auri.

De his hactenus: Ad practicā eorum nos conferamus quę renouant & restaurant, quæq; fieri debent ex artis possibilitate: licet breuiter à nobis conscripta, satis intelligentibus tamē patefacta, qui medicinæ philosophiæq; bonam instructionem habent.

Cognoscenda sunt igitur ea primùm quæ renouant & instaurant, vt etiam demonstrauimus, eorumq; primum ens vnius extrahendum, & eo renouandum atq; restaurandum est A quatuor istis generaliter incipimus, nēpe Mysteriis mineralium, Gemmarum, Herbarum, atq; Liquorum, vt sequitur.

Primum ens Mineralium,

Accipe mineralis auri vel antimonij minutissimè triti libram vnam. Salis circulati libras quatuor. Mixta simul dige-

digerantur equino ſimo per mẽſem, inde fiet aqua, cuius ab impuro ſeparetur purum: hoc in lapidem coagulato, poſtea vino rectificato calcinabis, ſeparabis iterum, & ſuper marmor ſolues. Aquã hanc putrefieri ſinito per menſem, inde fiet liquor, in quo ſigna fiunt omnia, vt in ente primo auri, vel antimonij: quare meritò primum ens vocamus eorum. Non ſecus de Mercurio, nec non alijs intelligendum erit.

Primum ens Gemmarum.

Accipe Smaragdorum optimè tritorum ℥.1. calcina in ſale ſoluto, quouſque in albedinem conuertantur: poſtmodũ ſoluãtur, & in phiala Hermetis luto clauſa ponantur ſuper nudũ ignem, vitro nudo, materiaq; ſuſpẽſa in altũ, vt fundum nõ attingat, idq; tã diu, donec à ſpirituali natura cõditioneq; decidat in fundũ in corpus, vt liquor metallorũ aut mellis. Hoc patefacit Smaragdi virtutes, quare primum ens metallorum vocari poteſt.

Primum ens herbarum.

Accipe Chelidoniam vel Meliſſam, & in pultes cõtuſas, vitro luto Hermetis clauſo reconditas, in fimum equinum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

per mensem digerandas pone: postmodum separa purum ab impuro: purum in vitrũ effundes cum sale soluto, quod clausum exponatur Soli per mẽsem, quo tempore finito, reperies in fundo liquorem spissum, & sal desuper natãs, hoc separato. Melissæ vel Chelidoniæ virtutes habebis vt in ente primo suo sunt, quæ Melissæ vel Chelidoniæ prima quidem entia dicuntur & sunt.

Primum ens liquorum.

Accipe mineram sulphuris & sal solutum, & per se resoluantur in aquam omnino, quã destillato quater: primò sursum ascendit albedo quædam, quæ virtutes entis primi sulphuris demonstrat: quare meritò loco primi sulphuris entis eam habere possumus, ac ita nominare.

Scriptis itaq; primis quatuor entibus in suo genere, latius notandum est, quînam vsus arripiendi sint ad eorum virtutes percipiendum, ad hunc modũ videlicet, vt eorum entium primorũ quoduis in vinum ponatur, tanta quantitate, vt eo tinctum sit: quo percepto, præparatum est in hoc regimen. De hoc vino singulis diebus manè bibatur in aurora, donec

donec decidãt primò digitorum in manibus vngues,poſtmodum ad pedes, inde pili,dentesq;:poſtremò cutis exſiccetur,& noua renaſcatur.

His peractis omnibus ab iſto medicamento vel potione ceſſandum eſt.Et iterum naſcũtur vngues recentes, pili,dentesq; noui,nec non cutis noua: recedũtq; morbi corporis & mentis,vt ſuprà declaratum eſt.His libellũ noſtrum de Renouatione & Reſtauratione concluſum volumus.

LIBER ARCHIDOXORVM ET PARAGRAPHORVM D. Theophraſti Paracelſi Magni, Tertius.

De Separationibus Elementorum.

PRIuſquam elementorum ſeparationum declarationem aggrediamur,quædã (etſi de generationibus rerum ſcripta, ſeparationibus etiam elemẽtorum non vſq; adeo conſona ſint)in maiorem & clariorem eiuſmodi ſeparationum intelligentiam ponemus tamen. Conue-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

nientius namq; res omnis ad finē suum perducitur, vbi maturo prius intellectu primùm quis finis eius existat consideratur, eo siquidem practica dilucidior euadit. Dicimus igitur, in omnibus rebus elementa quatuor existere, de quibus oritur prædestinata sua quæq; res. Qua ratione tamē ista quatuor elemēta sibi mutuò contraria, concordare, simulq; morari queāt, ad hūc modū intelliges. Cùm elementorū in ordine prędestinato mixtio talis existat, vt in eis nullum pondus habeatur, sed vnius quàm alterius in rebus dominatio maior existat: eo quidē intelligitur, quòd in digesto fermentoq; prædestinationis, fortissimum prædominatur, aliaq; vincit & subiugat elementa: hoc ipsum ad suā perfectionem adducitur, iuxta naturam & proprietatem existentem in eo. Reliqua verò tria elementa sunt vacua, tāquam in ligno leuis materia: quapropter elementa vocāda non veniunt, cùm perfecta nō sint, at solùm vnum. Non est igitur, quum dicimus in omnibus elemēta fore, definitiuè sic intelligēdū, vt quatuor in eis perfecta sint, at finitū vnum, reliquis imperfectis manenti-

nentibus propter vires præcellentis elementi. Hinc fit, vt ea simul cõuenire possint, quòd in trib. nulla sit perfectio, quare nec vlla corruptio per contrarietates dominari potest, quæ prædestinatũ subintrare vel euincere queat. Et ideo nulla corruptio neq; permixtio potest eis adhęrere, prout de generationib. ponimus.

Cùm ergò tantùm vnicũ in vnaquaque re sit particulariter elemẽtum, non opus est, in rebus elemẽta quærere quatuor, cùm tria nõ sint in perfectione posita. Finaliter nobis intelligendum, quatuor in omnibus elementa rebus existere, sed non actu quatuor complexiones. Vt quũ substantia continet elementũ aquã, vt Nimphæ, latius in ea nulla terra, nec aer, neq; ignis existit: itẽ in ea nulla similitudo caloris neq; siccitatis, peculiarẽ nullã operationẽ habet, sed eius prædestinatio nil præter aquã existit, ac vnicum elementum aquam, sub qua nulla siccitas nec operatio quæpiam est in agnata sua natura. Quanquam ita se hæc omnia tamẽ habẽt, adhuc penes ipsum tria sunt elementa, sed non ex tribus alijs, quæ scilicet perfecta nata sunt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

neq; principium adeſt ex prædeſtinatis elementis,quod ei ſatis adiunctũ,& impreſſum foret.

Et quamuis id contra communem philoſophiam pugnet, vtpote prædeſtinatum vnum elementum ex ſua natura, cætera tria habeat ſibi adhærentia: credibile tamen eſt,quòd elementũ & ſubſtantia ſint inter ſe differentia. Idq́; ſic intelligendum:Subſtantia tingit ac elementat etiam hæc elemẽta, non ex ſubſtantia, ſed pariformiter ſimul conueniunt,vt corpus & anima.Itidem intelligendum,quòd vnumquodq́; corpus creſcentis alicuius complexionẽ ſimilem habeat:ſimiliter elementum in creſcentis corpore viſibile non eſt,nec tangibile,neq; demonſtrabile. Quapropter elemẽtum hoc propter ſuam ſubtilitatem fortius eſt, & creſcentis alia ſubiugat elementa. Sunt in corpore tamen omnia ſed ad huius exempli modum, vti cùm aqua permiſcetur aceto, huic ſimilis exiſtit:verùm licet acetum illius immutarit eſſentiam,eſt aquæ complexio nihilominus incorrupta, nec eſt acetum ea de cauſa,verùm æquè ac prius aqua: & quam

quamuis aquæ virtutes non exerat, per hoc non ſtat quin eas adhuc habeat.

Iſtis propoſitionibus declarare cupimus, qua via ſeparationes elemētorum fieri debeāt, in quibus duæ practicæ nobis intelligendæ veniunt: vt illa cui conuenit elementi prædeſtinati ſeparatio, quam in libro de Quinta eſſentia declarabimus. Altera quidem eſt, ad quam elementa quatuor ſubſtantialia pertinēt in creſcentibus exiſtentia. Per id intelligitur prædeſtinatum elemetum præter quintam eſſentiam non exiſtere; nec à ſeſe mutuò ſeparari poſſe, tantùm à tribus elementis, vt infrà de quinta ſequitur eſſentia. Verùm, vbi de quatuor elemētorum ſeparationibus locuti ſumus, intelligēdum de quatuor illis quæ ſunt in corporibus eſſentialiter, aut qualitatiuè. Hinc varij ſurrexerūt errores, quod in prædeſtinato elemento quatuor quęſita fuerunt, & vltra quintam eſſentiam, quod eſſe minimè poteſt.

Intelligendum etiam, quum elementa corporum ſeparanda ſunt, vt vnum ignis exiſtat, aliud aqua, tertium aeri ſimile ſit, quartum verò terræ iuxta ſuam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

complexionem, vt elementa suis formis appareant, & complexionibus, aqua velut aqua, aer vt aer, terra prout terra, & ignis prout ignis: hæc subtiliter interprætanda fore, tum demum per similitudinem bene fieri potest, vt illa pro vnione sumantur elementorũ, non visibiliter, neque iuxta naturam ignis elementi, sed vt complexio calida & sicca tamquam ignis: hoc modo cuique sua natura tribuitur elemento nõ corrupta proprietasuè. Nõ enim putatur, quia calida plurimùm herba quæpiam sit, vt vrtica, plus ignis in se contineat, sed potius existimatur suam esse quintã essentiam: quæquidem præ cæteris omnibus caloris minùs habet, verùm elementa corporis minùs aut magis accipiunt ex sua substãtia, prout lignum plus ignis in se cõtinet quàm herbæ, similiter lapides habẽt in se plus siccitatis & terræ quàm resinæ.

Notato pariter graduum quantitates in quintam essentiam introduci per elementum prædestinatum, & quantitates gradum elementorum corporalium in omnia per alia quædam.

Ad

Ad practicam veniēdum est, quæ duplex habetur: vna quidem ex puris elementis elementa docet elicere, vt ex igne ardente, inuisibili aere, ex vera terra, similiter ex aqua naturali quæ deputatam originem vt pręcedentia non habent.

Altera quidem est, ex quibus illa quatuor existunt, vt suprà diximus, cum differentia tamen eius, quod plus exhibet elementi aquæ, terræ, vel aeris, cum essentialium elementorum formæ similitudine. Cùm ad hunc modum separata fuerint, non possunt corrumpi latiùs vnquàm, vt scilicet corrumpantur extrà complexionem.

Animaduertendum etiam elementa, per separationem ad similitudinē essentialium elemētorū inueniri formaliter: nam aer vt aer apparet, qui minimè concludi potest, quod aliqui falsò putant: hac de causa, quia statim in momēto separationis exaltat se, nec non ventus erumpit aliquando, cum aqua sursum ascendit, cum terra nonnunquam, & aliàs cum igne. Exaltatio siquidē in aere plurimùm est admiranda, vt in essentiali

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

aquæ elemento calidè ſeperandus exiſtat, prout bullitione fit, qua quidem incipiente, mox ab aqua ſeparatur, ſecumq́ue potiſſimam aquæ ſubſtantiam defert, & quantò minuitur aqua, ſimiliter ipſe iuxta ſuam præparationem & quantitatem imminuitur.

Notandum igitur nullum elementorum vt aerem arripi vel haberi poſſe, verùm aliorum vnum prout aliud. Quare non ſuſcipimus onus aerem ſeparandi ſeorſum, cùm ſit in aliјs tribus vt in corpore vita: nam à corpore quum ſeparatur omnia pereunt, vt clarè de ſeparationibus docemus in ſequēti practica. Quatuor hoc loco viæ conſiderandæ ſunt: vna quidem eſt in aquoſis corporibus, id eſt herbis, quæ plus aquæ ſatis, quàm aliorum elementorum habent. Secunda eſt in igneis corporibus: talia ſunt ligna, reſinæ, olea, radices, &c. quæ plus in ſe continent igneæ ſubſtantiæ, quàm aliorum. Tertia de terreis corporibus eſt intelligenda, quæ ſunt lapides, luta, necnō terræ. Quarta verò de aereis, & hoc in tribus aliis omnibus, vti meminimus. Pariformiter etiam de puris elementis toti-

dem

dem viæ conſiderandæ ſunt, ad modum vt ſuprà de quatuor præcedentibus.

Poſtmodùm ſciendum quænam elementa, & quî ſeparanda ſint, inter quæ primuùm ex metallis elementorum ſeparationes occurrunt, quibus prædeſtinatæ virtutes inſunt peculiares, in omnibus & per omnia forma ſimiles alijs, caliditate nempe frigiditate, humiditate, ſiccitateque. Non tamẽ in vno prout in alio ſiccitas aut humiditas exiſtit: nã in aliquibus eſt appropriatiua, in alijs verò ſpecifica, varijs ad hunc modum vijs, vti ſunt in vnoquoque genere quæque naturatæ peculiatiter, & eſſentialiter: cùm nullum genus elemẽtorum virtutibus alteri ſimile ſit.

Sic etiam de ſeparationibus Marchaſitarum, quæ ſimiliter in practica, necnõ elementali natura differunt ab alijs. Nã vnumquodque genus eſt in peculari ſeparatione poſitũ, & particulariter practicari debet. Poſtea lapides & gẽmæ ſua demonſtrare debent elementa, nulla ſimilitudine cum alijs.

Deinde Salia peculiaris exiſtũt & excellentiſſimæ naturæ, plurium etiã pro-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

prietatum, quàm ab alijs percipiuntur. Est & in herbis essentia diuersa, quæ cùm ipsis mineralibus nulla via conueniunt. nec possunt similes fore, quod ad suam naturam attinet. Postea lignorum, fructuum, corticum, & similium, singularis est proprietas: item carnis, potuum, & ciborum omnium comestibilium, & non, bonorum atque mundorum, malorum & impurorum, quę separari debent per elementa.

Istius separationis quam putamus duæ reperiuntur viæ, quarum vna fit separatione cuiuslibet elementi, per se in peculiare vas conclusi, præter suarum virium corruptionem aeris exeuntis. Altera separationis via est puri ab impuro quatuor in elementis, ad hunc modum scilicet. Postquam elementa separata sunt, vnũ ab alio nempe, crassam habent substantiam adhuc, ea de causa quidem alia separatorum elementorum eiusmodi sequitur separatio. Quare practicam istarũ omnium declarare volumus. Primò namq; sciendum rerum quintam essentiam hac via fore separandam & extrahendam, quòd

elementa corporũ in essentiæ quitæ natura non separantur, aut cum eis relinquendã, vt illa renouare queat in iuuentutem, elementa nẽpe, minuere viribus, & augere. Hoc intelligendũ venit, vt elementis vires non depereãt, quum à prędestinato elementum essentiæ quintæ postmodum extrahitur, quæ pariter elemẽtalis existit, & separabilis, quo ad formam elementatã, sed non quo ad diuersas naturas, vt patet de quinta essentia.

Per eiusmodi separationes, omnes elementales infirmitates ex vno simplici curari possunt, ad hunc modum videlicet, quum prædestinationes contra suum non existunt, vti de præparationibus ponimus. His itaque satis initium separationum deteximus, quapropter ad practicam earum est accelerandum, quarum decupla varietas: vna metallorum, secunda marcasitarum, tertia lapidum, quarta oleaginosorũ, quinta resinarum, sexta herbarum, septima carniũ, octaua succorum, nona vitreorum, decima verò fixorum. Ad istas elemẽtorum separationes viæ tres habentur: vna per destillationes, secũda per calcinationes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

tertia per ſublimationes. Accedunt ad hæc omnia ſimplicia quæ requiruntur, manuum applicationes ad ignem, vſus, atq; labor: quod latiùs neceſſarium eſt, ponitur in ſequentibus.

De ſeparationibus elementorum ex metallis.

Ad elementorum ſeparationem ex metallis, opus eſt optimis iſtrumentis, labore, diligentia, cum artis experientia, manuum ad opus hoc aptitudine.

Primò fac aquam fortem ad hunc modum.

Accipe ſal nitrum, vitriolum, & alumen æqualibus partibus, quæ deſtillabis in aquam fortem. Hanc rurſus ad ſuas feces affundes, iteratóque deſtillabis, & luna clarificabis hãc ſecũdã aquã. Poſtmodũ Sal armoniacũ in ea ſolues. His peractis: accipe metallum in laminas redactum, & in aquam ſoluas ibidem, id eſt in eadem aqua: tandem ſepara per balneum Mariæ, rurſum affunde, ſic toties donec in fundo repertũ ſit oleum, ex Sole ſpadiceum, ex Luna lazureum, ex Marte rubeum & valde obſcurum, ex Mercurio album, ex Saturno liuidum atque plumbeum, ex venere viride prorſus, & ex Ioue flauum.

Non omnia metalla ſic in oleum reducuntur,niſi quæ præparata prius fuerint,vt mercurius eſt ſublimandus,ſaturnus calcinandus,venus florificanda,ferrum crocificandum, iupiter reuerberandus:at ſol & luna facilè ſe dedunt.

Poſtquam ad hunc modum,in liquidam ſubſtantiã reducta metalla fuerint, eaq; ſe diſpoſuerint ad elemẽtorum ſuorum diſiunctionẽ,quod in metallica natura minimè fieri poteſt:nam vnaquæq; res prius eſt ad vſum cui conuenit præparanda: poſtmodum ad huius olei partem vnã adde,recentis aquæ fortis partes duas,& ſimul optimo vitro clauſa, ponas in fimum equinum per menſem. Inde pòſt igne lento prorſum deſtillabis, vt materia coaguletur in fundo, & aqua fortis aſcendat ,quam per balneum deſtillabis ad hunc modum: Habebĩs duo ſimul elementa,ſed non ex omnibus æquali modo:nam ex auro manent in balneo terra & aqua, ſed aer eſt in omnibus aliis tribus , & elementum ignis manet in fundo,quia ſubſtantia,nec non tangibilitas auri ex igne coagulata eſt : ergo ſubſtantia conueniet in ſubſtantiali . Ex

luna manebit in fundo elementum aquæ,& in balneo elemẽta terræ & ignis. Nam ex frigido & humido sumitur substantia,nec non corporalitas lunæ , quæ quidem est fixatiuæ naturæ, quæq́; non potest eleuari.Ex mercurio manet ignis in fundo,& terra & aqua sursum eleuantur.Ex venere manet etiam ignis ,& ambo,nempe terra & aqua manent in balneo.Ex saturno manet elementum terræ in fundo , ignis & aqua habentur in balneo.Ex Ioue manet aer in fundo, & ignis,aqua & terra eleuantur ab eo . Notandum igitur,aerem in Ioue corpus exhibere,& in nullo alio quouis metallo: quamuis aliqua pars eius etiam cum alijs non ascendat,sed illis inseparabiliter mixtura sit corporalis,nõ est aer,sed alijs adhærens & concurrens,ac ab eis inseparabilis.

Iam ad remanentiam eorum veniendum est , ad hunc modum, vt elementum corporale,quod in fundo remansit per fortem aquam recentem & balneũ in oleum reducatur , & perfectum erit hoc elementum , quod seruabis vt partem vnam. Alia per balneum hoc mo-

do

do ſeparabis.Ea pones in arenam, vrgebisq́; leuiter, primò quidem eleuabitur aqua, poſtmodum ignis, qui colore dignoſcitur, vbi tamen illa duo ſupereſſent: verùm ſi elementa terra & aqua remanſiſſent, primò ſurſum aſcendit aqua, poſtea verò terra. Si tamen terra & ignis forent, primò terra, poſtmodum eleuatur ignis. At ſi aqua, ignis, & terra ſimul eſſent, aqua primò ſurſum aſcendit, pòſt ignis, & poſtremò terra. Hæc peculiaribus vitris elementa ſeruari poterunt, quodlibet in ſua natura: vt ex Sole calidum & ſiccum, ſine quauis alia proprietate: ſimiliter frigidum & humidū, & frigidum atq; ſiccum. Sic de alĳs intelligendum. Ignorandum non eſt, corroſiuam aquæ fortis naturam extrahēdam eſſe, prout in libro de Quinta ponimus eſſentia.

De ſeparationibus elementorum ex Marchaſitis.

Poſitis antea ſeparationibus elementorum à metallis, ad eas quæ de marchaſitis fieri poſſunt, eſt quòd veniamus, quæ tales exiſtunt.

Accipe Marchaſitarum ſpecici cu-

iuſlibet,ſiue talci granati, vel cuiuſuis alterius libram vnam, ſalis nitri tantundẽ, contunde minutiſſimè adurendoq; ſimul,& deduc per alembicum extra cucurbitam,& quicquid liquoris aſcenderit,ſerua. Quod autem in fundo manet hoc tritum aqua forti reſoluatur in aquam,huic prius aggregatam aquam affundes,& in oleum deſtilla, ſicuti prius de metallis dictum eſt. Eodem proceſſu ſeparabis elementa. Sic erit aurea marchaſita prout aurum intelligẽda,nec nõ argentea ſicut Luna, plumbea velut ſaturnus,cuprea tanquã venus,talcea prout Iupiter,mercurialis vt mercurius, &c. Hæc de ſeparatione marchaſitarum ſufficiant in omnibus generibus

De ſeparatione elementorum à lapidibus.

LApidum & Gemmarum elementorum ſeparatio hac via venit intelligenda. Accipe lapidem optimè tritum,cui bis tãtum viui ſulphuris addes, & mixta omnia ſimul in lebete lutato ponantur in Athanar horis quatuor, vt ſulphur prorſum abſumatur:poſtmodũ abluatur quod ſupereſt à fecibus & ſulphure

phure,ſiccetur calx eiuſmodi lapidea,& in aquam fortem etiam ponatur,& cum eo procedatur,vt antea de metallis diximus.Comparantur itaq; lapides metallis vt claræ gemmæ,non albæ,nec fuſcæ ſunt auro comparandæ,ſed albæ, cœruleæ,glaucæq́; lunæ: poſtea communiores lapides aliȷ́s metallis, vt Alabaſtrum Saturno,marmor ferro, ſilex Ioui, fragiles haudq́; ſolidi mercurio.

De ſeparatione elementorum ab oleaginoſis.

OLeaginoſa reputantur olea, ligna, radices, ſemina, fructus, & ſimilia quæ naturã entis primi habẽt. Eſtq́; duplex eorum ſeparatio, corporũ ſcilicet oleaginoſorum & oleorum purorum.

Oleaginoſorum ſeparatio talis eſt.

Accipe corpus hoc tuſum,tritum,aut quocunq; modo poteris comminutũ, id inuolutum linteo,ligatumq́;ponas in fimum equinum donec omnino putrefactum ſit,quod in vno quàm in altero citius accidit. Poſtquam putrefactum erit,in cucurbitã ponatur, eiq́; ſuperfundatur communis ardentis aquæ tantum

vt supereminceat quatuor digitis latis,& in arena destilletur omne quod ascendere poterit.Nam ascendũt omnia præter ipsam terrã elemẽta,quæ cognosces à calorib.primò quidẽ ardens aqua,postmodum aer,aqua deinceps,& postremò succedit ignis,& in fundo terra manet. De puris oleis tamen intelligendum,ista non indigere putrefactionibus,at solùm absque additione fore destillanda, postmodum eorum elementa, prout suprà de alijs dictum fuit,separanda, quæ suis etiam coloribus dignoscuntur. Non aliter de resinis liquidæ substantiæ faciendum est,vt pice,resina,therebinthina,gũmi,similibusq;.Sed quæ resinæ corporales existunt, prius veniunt præparandæ, vt infrà.

De separatione elementorum in resinis corporalibus.

Accipe sulphur minutissimè contusum,hoc in sui duplo olei lini coquatur in hepar,quod conteres,& inclusum vesicæ ponatur in fimum equinum ad putrefaciendum quatuor septimanis. postea destilletur per alembicum lentè super nudũ ignem,aer & aqua primùm aascen

scēdūt diuisis vel diuersis & pallidis colo rib. aucto postmodū igne, sursū ascēdit ignis, terra verò manet in fundo. Colores apparēt puri, vt aer flauus: aqua spissi lactis instar, vt à lacte vix dignosci queat: ignis vt rubinus ardens cum transparentia, & cum omnibus igneis demonstrationibus: terra verò nigra prorsum & adusta. Et quatuor elemētis ad hunc modum separatis, quodlibet in sua complexione perfectum, & absq; permixtione, sicuti suprà dictum est.

De separatione elementorum ab herbis.

SIc & in herbis elementum aquæ plurimum habetur quum frigidæ sunt, at vbi fuerint aereæ, prædominatur idem elementum, similiter de igne fuerit intelligendum. Earum separatio talis est elementorum.

Accipe Saluiam & eius folia contere, postmodū in putrefactionē pones vt antea dictū est: inde post per ventrē equinū destillabis, & primū ascendet elementū ignis, tam diu donec immutentur colores, & aquę spissitudo: postea terra succedit, ac eius aliqua pars in fundo manet

quæ quidem fixa eſt.Hanc aquam in Sole deſtillato ſex diebus,& poſtea per balneum,tum aſcendet elementum aquæ primùm,quod paucum eſt, guſtuq; percipitur:poſtquam variatur color ,aſcendit elemētum ignis, donec etiam guſtus alteretur:tandem pars terræ ſurſum eleuatur,valde pauca tamen,quæ cum aere permixta reperitur in fundo. Itidem de aereis & aquaticis herbis intelligendum eſt,quarū aer primus aſcendit , poſtmodum aqua,& poſtremò iuxta proceſſum de ſaluia poſitum,ſequitur ignis.

De ſeparatione elementorum à carneis.

Elementorum à carneis corporibus & illis quæ cum ſanguine viuunt, ſeparatio ſic intelligenda venit,quòd prædominans in illis elementum copioſius repertum ſit optimum, vt in piſcib. aqua,& in vermibus ignis: item in commeſtibilibus carneis aer,principalia ſunt elementa, prout nos de generationibus animalium ſcribimus.

A piſcibus ſeparatio elementorum talis eſt.

Putre-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Putrefac optimè pisces, postea destilla per ventrem equinum, & aquæ plurimùm ascendit: putrefactionem hãc atq; destillationem iterabis, donec aqua nulla velit ampliùs ascendere. Quod reliquum est postea destilla per arenam, tũ demum ascẽdit ignis in olei forma, terra verò manet in fundo. Sic tota pisciũ substantia separatur in elementa. Nulla de pinguedinibus atq; medullis est habenda consideratio, sed vnumquodque separari per putrefactionẽ, & in elementa sua diuidi: iudicandũ est, pariter etiã de vermibus intelligẽdũ, excepto quòd ex eis aquæ tantum non exeat, sed ignis plus, nisi vermes aquei forent, vti serpentes, quorum destillatio magis est admiranda, quàm dici queat. De comestibilibus animalibus ad eundem modum intelligendum erit, quæ sua peculiariter etiam patefaciunt elementa per separationem.

De separatione elementorum ex vndosis succis, vel aqueis.

De succorum vndosorum separatione per elementa, vel eorum quæ formã

vndositatis habẽt,vt vrina,stercus, aqua &c.sunt,hunc notato processum.

Recipe vrinam eamque prorsum destilla: simul ascendent aqua, aer atque terra,in fundo verò manet ignis. Cõfunde postea simul omnia, destillaq; rursus & quater ad hunc modum, & in quarta destillatione, primò sursum ascendet aqua,demum aer & ignis,terra verò manet in fundo.

Recipe tandem aerem & ignem peculiari vase, quos ponas in locum frigidum, & congelabuntur pinnacidiola quædam spinarum instar salis petrę,quę sunt elementum ignis: quamuis inter destillandum etiam congelentur, in frigore verò magis.

De separatione elementorum aquæ.

Bullire fac aquam per ventrem equinũ, & in fundo subsidet ipsa terra, quod ascendit putrefiat in suum tempus, & postea destilletur per balneum,& ascendet aqua priùs, & postmodum ignis. Stercora, vitriolum, tartarum, & quod succosum est,vt alumẽ,salia, & id genus alia per cinerem destillanda sunt, eo ca-

lore

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

lore tam diu,donec aſcēdere nolint amplius, & aſcenderunt aqua & aer, terra manſit in fundo:poſtea per ignem aſcēdet ignis. Notandum hoc loco,licet elementa quatuor ſeparata ſint, in terra manent adhuc elementa quatuor occulta,tanquam fixa,prout à vitriolo manet caput mortuum, hoc ipſum eleua ſublimauè cum ſale armoniaco, ſic in oleum ſoluitur in quo ſunt aqua & ignis, & ipſa terra ſubſtantialiter manet: ſepara quæ ſurſum aſcenderunt, aſcendetque rurſum aqua, & ignis manebit in fundo: ſic de tartaro necnon de ſalibus intelligendum erit. Et quamuis liquorum plures ſeparationes exiſtant,latiùs de trāſmutationibus declarabimus. Notandū enim in corroſiuis terrę plurimùm eſſe præ cæteris elementis, quare per cineres ſeparanda ſunt, perque ſublimationem,vti demonſtrabimus.

De ſeparatione elementorum à vitris, & eis quæ vitrea ſunt.

Prout ſuprà ponimus de reſolutionibus marchaſitarum, hoc loco pariter de vitris intelligendum eſt, ac ſummè

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

conſiderandum, videlicet, vt cũ ſulphure prout lapides calcinentur, poſtmodum abluantur, & cũ ſale petræ & aqua forti, &c. prout anteà declarauimus, &c. Eorum elementa cognoſcuntur etiam per colores in deſtillationibus ex apparentia, quibus iſta concluſa volumus.

De ſeparatione elementorum in fixis.

Fixorum ſeparatio fit per ſublimationem, vti de ſalibus & liquoribus docemus, hoc diſcrimine tamen, quòd iſta cũ ſale nitro calcinãda ſint, & poſtea ſublimãda. Quamquam alia multa ſunt, quæ non ponũtur hoc loco, nihilominus intelligendum eſt rerum omnium ſeparationes his decem vijs iam declaratis fieri debere. Latiùs de ſeparationibus quatuor elementorum notãdum eſt, quodlibet iterum ſeparari poſſe, ſcilicet ignẽ vt ignem, aerem vt aerem, aquam vt aquam, & terram vti terram, prout ſequitur.

De ſeparatione ignis.

Sciendum etiam ex elemento ignis elementa quatuor ſeparari poſſe: ad hũc modum, vt quum ignis violẽtiſſimè incenditur vel aſcendit, receptaculo vel

reſer-

reſeruacello receptum optimè clauſo, ponendum eſt in fimum equiuum per menſem, & in vno reperies elemento quatuor elementa: quæ ſeparabis aperto vaſe, ſuperpoſitóque receptaculo, ſic aſcendet vapor atque deſcendet aer in vas recipiens. Poſtea quod ſupereſt per balneum deſtilla, ſic aſcēdet aqua: deinde per cineres aſcēdet ignis, & terra manebit in fundo. Quæ ſimilium elemētorum vires exiſtant, & quare hoc loco ſic declarata ſint, alijs libris exponemus latiùs.

De ſeparatione aeris.

Aeris elemētum optimo vitro receptum & per ſigillū Hermetis concluſum, Soli per integrā æſtatem eſt exponendū, ac digerendum: circulando permutatur in aquoſitatem indies magis creſcentē, quam ſeparabis ad hunc modum. Putrificetur in fimo equino ſeptimanis quatuor, poſteà per balneum deſtillabis vt ignem. De ſuis viribus alibi plura dicuntur.

De ſeparatione aquæ.

Eam vitro pleno prorſum, nec tantillùm vacuo, per ſigillum Hermetis con-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

clusam calido Soli per mēsem exponas, vt cotidianum calorē habeat, ac si bulliret, verùm propter plenitudinem haud potest. Et tempore transacto putrefiat quatuor septimanis, pòst aperi, destillaq; per alembicum triū rostrorum: hac via tria separantur elemēta, & in fundo manet eius aquæ terra, cuius natura virtutum haud minorum alijs plurimis locis fore predicantur.

De separatione terræ.

Terræ processus vt in aqua seruādus, excepto solùm in destillatione: similis est hæc illi quæ fit ad ignem, & eadē via conducenda. Hanc elementorum separationem hoc loco multis de causis ponimus, nedum quòd in Philosophia, verùm etiā in Medicina valde sit vtilis. De separationibus elementorum hactenus abūdè satis scripsimus, licet plura scribi queant, haudquaquam verò necesseria.

Iam separationem puri ab impuro, secundum assumpti nostri propositum declarabimus, Quæquidem fit eadē via, quam de Arcanis & Auro potabili docemus: quare huc non adducenda. Quamuis iste

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

nis iſte proceſſus ab initio, prorſum idem non ſit cũ eo qui de arcanis & magiſterijs ponitur, nihilominus præparationis viã eandem finaliter aſſumo per elementorum ſeparationem. Quandoquidem iſta ſeparantur hoc loco, poſtmodum quodlibet ab immunditijs exiſtentibus in eo repurgatur, vt ex eis nihil deformis oriatur aut impedimẽti, quod aliàs bene fieri poſſet.

Finis Archidoxorum libri tertij, de ſeparationibus Elementorum.

ARCHIDOXORVM LIBER QVARTVS D. THEophraſti Paracelſi.

De quintarum Eſſentiarum extractionibus.

ANteà mẽtionẽ fecimus Eſſẽtiæ quĩtę, quę rebus ineſt omnibus. Iã initio ſuę tractationis intelligẽdũ quidnã ea ſit. Eſt igitur Eſſẽtia quinta materia quædã ab omnibus quę natura ꝑduxit extracta corporaliter, & ab vnoquoque vitam in

ſe habente,cui vita pariter ineſt ab omnibus impuritatibus, & mortalitate ſeparata,mundata ſubtiliſſimè necnon ab omnibus elementis ſegregata. Sciẽdum vtique, Quintam eſſentiam eſſe tantùm Naturam,vires,virtutes, & medicinam, quæ rebus inſunt, vt in ſuis domiciliis præter extraneã incorporationem: ſunt etiã colores,vita,proprietateſq; rerũ. Ei ſimilis eſt ſpiritus vitæ,cuius res iſta permanens eſt, homo verò mortalis. Vnde colligi poteſt,ex hominis carne vel ſanguine quintã eſſentiã extrahi non poſſe: hac de cauſa quòd ſpiritus in eis qui ſpiritus virtutis eſt,moritur,& in anima vita exiſtit adhuc,quæ diſponit omnia.

Ea ratione quia ſpiritũ ſuum amittit, omnino mortale fit, & quintam eſſentiam nullã exhibet ampliùs. Nã eſſentia quinta ſpiritus eſt eius rei, quæ quidem ex ſenſatis extrahi non poteſt, prout ex nõn ſenſatis. Spiritũ enim vitæ habet in ſe Meliſſa, qui virtus eius exiſtit, vis, atque medicina: & quamuis à ſua radice ſeparata ſit, adhuc ineſt ei vita virtuteſque, hac de cauſa, quòd fixum quid & prædeſtinatum ſit: quapro-

pter

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

pter ab ea poteſt extrahi quinta eſſentia, nec non cum vita cõſeruari ſine corruptione, prout æternũ iuxta ſuam prædeſtinationem. Si verò nos ad hunc modum præter corruptionem vitam cordis extrahere poſſemus, vt ex inſenſatis poſſibile nobis eſt, abſq; dubio, mortis metu, morborumq́; perceptione perpetuò viuere poſſemus, quod fieri minimè poteſt, quare nobis ex eo mors expectanda venit.

Cùm igitur eſſentia quinta rerum virtus exiſtat, primò nobis dicendum venit qua forma virtus & medicina rebus inſint, ad hunc modum. Vinum in ſe continet magnam eſſentiam quintam, à qua mirandas operationes habet: operatio tamen quantitate vino longè minor exiſtit. Fel in aquam iniectum, totam reddit amaram, etſi fel quantitate centuplicata ſuperetur ab ea: vel vt croci pondus minimũ, ingentem copiam aquæ tingit, quæ tota crocus non eſt: pariter intelligendũ, in omnibus eſſentiæ quintæ paruam eſſe quantitatem, vt in ligno, herbis lapidibus, alijsq; ſimilibus: reliquum eſt purum corpus, de quo ſcribimus libro

de Separationibus elementorum. Nec intelligendum, quintam essentiam fore quintum esse quid supra elementa, cùm ipsamet elementum sit. Posset etiam existimare quispiã, temperatam essentiam forè non frigidam, non calidam, non humidam, neq; siccam, cùm talis non existat: nihil enim est quod in temperatura sit per quam ab elementis prorsus alienetur: sed omnes essentiæ quintæ secundum elementa naturam habẽt, vt essentia quinta auri secundum ignem, lunę secundum aquam, saturni secundum terram, & mercurij secundum aerem.

Quod autem essentia quinta morbos omnes curet, non fit ex temperatura: sed ex insita sibi proprietate, magna munditia puritateq; suis, quibus admirãdè corpus alterat in munditiam & immutat: non aliter quàm ab oculo macula, vel pellicula tollitur, qui prius occæcatus erat: sic etiam viuo vitã essentia quinta mundificat in homine: non quòd vnius & eiusdem omnes essentiæ, quia recentes & excellentes æquè sunt, in æqualibus operationibus ideo ratione comple

xionis

xionis exístant,&c.Prout ſi quis exiſtimaret, Anacardi quintam eſſentiam tales ac ſimiles operationes habere, quales auri quinta eſſentia, quòd ambo ſunt ignei, longè ſeduceretur: quia virtutum prædeſtinationis & diſpoſitionis differentia eſt. Animal omne ſpiritum in ſe vitæ continet, attamen in omnibus eadem virtus non exiſtit, ideo quòd ex carne & ſanguine conſtant omnia: ſed vnũ ab altero differt, vt guſtu: ſic & eorũ eſſentia quinta, quæ virtutem non accipit ab elementis intelligendo ſimpliciter, ſed ex proprietate in elementis exiſtente, prout etiam de generatione rerum ponimus. Inde quidem oritur, ſtipticas eſſe nonnullas quintas eſſentias, aliquas narcoticas, attractiuas alias, aliquas verò ſomniferas, amaras, dulces, acetoſas, ſtupefactiuas, & aliquas in iuuentutem renouare corpus, alias eius eſſe conſeruatiuas in ſanitate, purgatiuas, aut conſtipantes alias, &c. quarum virtutes innumeræ ſunt, à medicis tamẽ optimè cognoſcendæ.

Quum igitur eſſentia quinta ſeparatur à nõ eſſentia quinta, ꝓut anima quæ

dam à ſuo corpore,& in corpus aſſumitur: quænam infirmitas huic tam nobili naturæ, purę, potentiq; reſiſtere poterit, aut noſtro corpori vitam adimere, præter mortem, quę prædeſtinata corpus & animam noſtra ſeparat? vt nos de vita & morte ponimus. Hoc loco pariter conſiderandum, vnumquemq; morbum indigere ſua peculiari quinta eſſentia: quamuis aliquas doceamus, quæ ad morbos omnes aptæ ſunt: qua ratione tamen id fiat, ſuo loco dicetur.

Latius dicimus, quintam eſſentiã auri quãtitate minimam exiſtere, quod reliquum eſt eius, ſpoliatum corpus exiſtit in quo dulcedo nulla, nec acetoſitas, nulla virtus neq; vis remanſit, præter mixtionem quatuor elementorũ. Item hoc arcanum latere nos minimè debet, elementa nempe ſine quinta eſſentia nulli poſſe morbo reſiſtere, ſed hoc ſolùm & aliud non efficere poſſe, præterquã abſque viribus vllis calefacere vel frigefacere: prout ſi morbus calidus foret, frigiditate pellitur, at non ea abſq; viribus, vt aqua, niueq; frigidis, quæ licet frigidæ ſatis exiſtant, in eis tamen quinta eſſen-

tia non habetur, cuius viribus morbus expelli posset. Quapropter auri corpus inualidum est per seipsum, at eius essentia quinta solùm existens in eo, corpori, nec non suis elemẽtis vires in eis existentes præbet. Sic etiam in aliis omnibus rebus, quinta solùm est earũ essentia, quæ curat, sanat, ac tingit corpus totũ, vt sal cibum aliquem optimè cõdit. Est igitur essentia quinta, quę colorem exhibet vtĩ virtutem: & postquam aurum suo calore priuatum est, quinta simul essentia caret. Non secus de cæteris intelligendum est metallis, vbi color eis ademptus fuerit, natura sua priuata sunt.

Similiter in lapidibus & gemmis, vt essentia quinta corallorum est cum rubedine pinguedo quędam, & corpus eorum albũ: item Smaragdi quinta essentia, succus est viridis, & corpus eius etiã album. Non aliter de cæteris omnibus lapidibus intelligendũ erit, eos nempe naturam suam, essentiam & proprietates cum coloribus amittere, prout in suis extractionibus docemus peculiariter.

Id ipsum in herbis, plantis, & aliis pro-

ductis crescentibus intelligi debet. Itidē in carne sanguineque, de quibus nulla quinta essentia potest elici, rationib. antea positis, at bene similitudo quæpiam essentiæ quintæ potest ab eis extrahi per nos, ad hunc modum. Carnis frustum vitam adhuc habet in se, primò quia caro adhuc existit omni cum sua natura viribusq;. Quapropter in ea vita est: licet vera vita non sit, nihilominus est vita præseruatiua, tam diu donec putrefacta sit. Quare discrimen hoc notandum venit, quo quidem herbæ siccæ, similiaque prout caro sunt existimanda: nam eis deperijt spiritus ille viridis, id est, vita. Possunt igitur emortuæ res ad emortuam quintam essentiā assumi, prout caro potest omnes de se virtutes exhibere, peculiariter in partem vnam segregatas à suo corpore: sic & sanguis, ac herbæ siccæ. Quæ quidem, etsi non sint viuæ quintæ essentiæ, nihilominus demonstrant emortuam quintam essentiam aliquas virtutes patefacere. Metalla verò nec non lapides perpetuam in se vitam essentiam habent, non moriuntur, at vti hæc metalla sunt, aut lapides,

co-

eorum etiam pro ratione vita longa eſt. Quare perfectas etiam quintas eſſentias exhibent, quæ pariter ex illis extrahi poſſunt.

Qua via iam eſſentia quinta ſit extrahenda videndum. Multæ quidem viæ ſunt, aliquæ per additiones, vti per acetum, aliæ per balſamum, per ſeparationes elementorum, ac plures alias demonſtrationes quàm hoc loco ponamus

Quocunq; modo fiat, eſſentia quinta non debet extrahi per mixtionem rerũ non conuenientiũ, aut per additionem, ſed elementum quintæ eſſentiæ ſolùm eſt extrahendum à corpore ſeparato: ſimiliter ex ſeparato per id quod extractũ eſt. Varij modi reperiuntur, per quos eſſentia quinta poteſt extrahi, videlicet per ſublimationẽ, calcinationẽ, ꝑ acetũ, per corroſiua, per dulcia, per acerba, &c. quacũq; via fieri poteſt. Notandũ eſt, vt omne quod ad eſſentiam quintam admixtum fuerit ob neceſſitatem extractionis, id ipſum rurſus extrahatur, & ita maneat eſſentia quinta ſola, nullis coinquinata rebus alijs aut permixta. Fieri

namque poſſe,vt à metallis,& prçſertim ab auro, quod non per ſe poteſt ſuperari,quin adhibeatur corroſiuum aliquod aptum,vt ab eo poſtmodùm ſeparari valeat, vt ſal quod aqua fuit,iterum ab aqua trahitur, vt hæc ſale ſine maneat exrahi poſſit eſſentia quinta,non eſt credibile. Id conſiderandum tamen venit, ſcilicet omne corroſiuũ ad hoc idoneũ non eſſe, quòd non omnia ſeparari poſſunt. Ad hunc modum intelligendum,ſi vitriolum aut alumen aquæ permiſcetur,neutrum ab ea poſtmodum abſque detrimẽto vel corruptione ſeparari poteſt iterum, quin aſperã poſt ſe terream ſubſtantiam relinquat,ea de cauſa quòd aqueum vtrumq; ſit,ac ſimilia duo concurrant: quod hoc loco fieri non deberet. Quapropter animaduertendum, vt aquoſum ad aquoſum non aſſumatur, oleatum nullum ad oleatum,reſinatum nullum ad reſinatum, ſed contrarium ſeparare debet quintam eſſentiã, & extrahere prout aquæ,oleaginoſorũ quintas eſſentias, vti de metallis intelligendum, & oleaginoſa quintas eſſentias aquoſorum,vt à quintis herbarum eſſen-

quo-

tiis intelligere possumus Sũt igitur post separationem & extractionem essentiæ quintæ separanda corrosiua, quod factũ facilè fuerit: nam oleum & aqua leuiter separantur, at oleum ab oleo non, nec aqua similiter ab aqua sine permixtione trahi potest: quod quidem in essentiam quintam damnum adferre posset maximum. Oportet enim quintã essentiam claram & immaculatam, absque mixtione cuiusuis esse receptam, vt vnicam substantiam habeat per quam totum penetrare corpus valeat. Subtilitas eius & vires inuestigari funditùs nequeunt, non magis quàm eius origo potest vnde primò processerit plenè cognosci. Multos enim gradus habet: vnum contra febres, vt opiatorum: vnum contra hyposarcham, vt essentia tartari quinta: vnum contra apoplexiam, vt auri: vnũ contra epilepsiam, vt vitrioli, quorum numerus infinitus, vt experientia. Quãobrem summè considerandum ac elaborãdum, vt vnicuique morbo suus verus inimicus assignari queat, sic incredibile natura præstabit auxilium: quod in sequentibus melius declarabitur ac

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

promouebitur latius. Non possumus de gradibus eius loqui, prout simplicibus in medicina gradus omnes assignãtur, ea de causa, quòd essentiæ quintæ graduũ ad simplicium gradus nulla fieri cõparatio possit nec debeat. Sed quũ gradantur, ex vnius quàm alteriùs excellentia maiore fit, & nõ iuxta cõplexiones, ac si diceretur, quintam essentiã Anthos fore calidiorem essentia quinta Lauendulæ, vel quintam essentiam Veneris, Lunæ quinta sicciorem essentia: his verò non consideratis, gradus alicuius supra multarum aliarum gradus, ex magnis virtutibus cognosci debet, ad hunc modum videlicet. Quinta essentia Antimonij lepram curat, & essentia quinta corallorum spasmum & contorsiones pellit. Vt iam cognoscatur vtra melior & altior gradata sit, aliud iudicium esse non potest, quàm Antimonij quintam essentiã fore potiorem & altiorem, ex eo quod lepra grauior infirmitas existit, quàm colica sit cũ suis annexis. Iuxta proprietatem igitur, quam habet contra morbos, gradus eius considerãtur etiã in vno morbo, prout in lepra, quã esśẽtia quin-
ta

ta Iuniperi pellit, etiam quinta eſſentia ambræ, quinta pariter eſſentia antimonij, nec nõ auri quinta eſſentia. Etſi quatuor iſtæ curant lepram, cum differentia tamen id præſtant, cùm ad eiuſmodi curam in eodem gradu non exiſtant. Nam eſſentia iuniperi morbũ hunc pellit per ſummam repurgationem & mundationem, quã operatur in ſanguinẽ, & in venenum: & quia non ita perceptibilis eſt, in iſtius curæ primo gradu numeratur. Quinta eſſentia ambræ venenũ etiã adimit, & magis pulmonẽ, cor, & membra lepręmundat, quare ſecundus ei gradus tribuitur. Antimonij quinta eſſentia vltra quòd ambas virtutes iã dictas habet, mundat cutẽ, & corpus totum acuit ac renouat mirum in modum: quamobrẽ tertiũ grudum obtinet. Solis autẽ eſſentia quinta has operationes omnes exequitur ſola, tum radicitùs omnia lepræ ſigna tollit, ac renouat corpus, vti mel & cera mũdãtur, & à ſuo fauo repurgãtur: hac de cauſa quartũ gradum occupat. Hoc modo gradus eſsẽtiæ quĩtæ cognoſci poſſunt, vnus ab alio: hoc eſt, quis eorum altior exiſtat. Item ſimplicia ſuis in

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

proprietatibus cognoſci debent: nã iuxta has eorũ eſſentia poteſt in ſupremis ſuis gradibus haberi.

Eſt quod latiùs eſſentiarum quintarum cognoſcamus differentias: nam aliquæ iecinori, morbis eius omnibus reſiſtendo plurimùm inſeruiunt: nonnullæ capiti, renibus aliæ, pulmoni quædam, & aliquæ ſpleni, ſimilibuſque varijs modis: item in ſanguine quædam, ſolùm operantur, aliæ ſolùm in phlegmate, quędam in melancholia tãtùm, aliæ ſolùm in cholera: quædam aliæ ſuas operationes tantùm in humoribus habent: quædam in ſpiritu nutritiuo: quædã in oſſibus operantur, in carne quædam aliæ, quædam in medullis, in cartilaginibus aliæ, quædam in arterijs: ſunt & aliæ quæ ſolùm contra quoſdam operantur morbos & cõtra nullos alios, vt contra paraliſim, caducum, contracturarum, contra fluores, hydropiſim, &c. Narcoticæ quædam etiam reperiũtur, aliæ quidem anodinæ, quædam ſomniferæ, quædam attractiuæ, purgatiuæ, mundificatiuæ, conſeruatiuæ, regeneratiuæ, nonnullæ ſtupefactiuæ, &c.

Quædam

Quædam alię reperiuntur, quæ renouant & reſtaurant, hoc eſt, corpus, ſanguinem & carnem tranſmutant. Aliquę per conſeruationem diuturnitatis, quędam in trãſmutationem, aliquæ per accenſionem. Etiam intelligendum eſt aliquas habere formam ſpecificã, alias appropriatam, influentem alias, alias naturalem, Summatîm plures earum virtutes exiſtunt, quàm deſcribere valeamus, & earum operationes in medicina plurimùm admirandæ necnon inperſcutabiles, vti varijs modis contingit, aliquas eſſentias quintas centum annorum hominem, reddere ſimilem ei qui vigenarius tantùm exiſtît, idque viribus & potentia. Quiſnam inter homines tãti myſterij poſſet originem inueſtigare, vel vbi naturaliter oriuntur materiæ primæ? Simile quidem ſupremo noſtro Creatori cùm conueniat, eſt relinquendũ. Quis enim inſtruet nos vt cognoſcamus quibus viribus antimonij quinta eſſentia pilos eijcit, & nouos excitat? Item eſſentia quinta Meliſſæ dentes eruat, vngues manuum, pedumque ac nouos reddat? & eſſentia quinta Rebis cutem renouet?

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Chelidonię verò corpus immutat & renouat in bonũ & melius,non secus ac imaginẽ coloris renouatam.Lõgè plures existũt similes,quas hic omittimus, capitulisq; suis declarandas reseruamus.

Qua ratione tandẽ fieri posset vt nobilem istam Philosophiã atq; Medicinã possemus relinquere, cùm natura nobis in & ex eis tã admiranda prębet experimẽta,facultatesq; reliquę omnes in cauillatione positæ sint,atque defectibus? Cur nos hoc ipsũ nõ delectaretur, nẽpe quòd quinta essentia Carlinę vires adimit alteri,prębetq; huic qui vtitur ea? Itẽ quòd Auri quinta essentia leprosũ totũ inuertit,ac lauat,vt intestinũ aliquod in macello? cute pariter eũ exuit, nouãque reddit,soluit organa vocis,totam leprosam cõplexionem aufert,& efficit vti si recens ex sua matre prodiret.

Quapropter ad eiusmodi quintarum fabricationẽ essentiarũ volumus animũ conuertere, Viam extractionum earum diuidentes, vnam ad metalla, aliam ad marchasitas,aliam ad salia, ad lapides & gemmas aliam,aliam ad ardentia, aliam ad cresentia,aliam ad aromata,aliam ad

comesti-

bilia & potabilia: quas omnes declarare conabimur. Notandũ tamen vt in quintarum eſſentiarũ practica theorices & naturalium habeatur bona, cognitio theoricę tantùm, videlicet rerum proprietatum ad nataralcs morbos. Nec etiam ignorandum, inter quintam eſſentiam, Aurũ potabile, Arcana, Magiſteria, nec non id genus alia differentiam eſſe, talem videlicet, quòd eſſentia quinta nõ poteſt iterum in ſuum corpus reduci, at Aurũ potabile bene in ſuũ corpus metallicũ rurſus trãſmutatur: quare longè nobiliores in eſſentia quinta virtutes exiſtunt, quàm in alijs.

Iam vnius al alteram eſſentiam quintam cognoſcenda eſt differentia, tũ quid ipſa ſit quãuis antea ſatis eam explicuimus, tamen admonet me practices alia via quadam per quam eſſentiæ quintæ poſſunt etiam extrahi cõditiones atque naturæ quædã eius inueniri. Quãuis iſtæ nõ apparẽt in forma quintę eſſentię, nec etiã ad eundẽ fiant modũ: & non ſolùm in vno ſunt elemento, prout eſſentiam quintam fore decet, nihilominus iſtarum rerum quinta eſſentia, potiùs meo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

iudicio, quàm essentia quinta vocari debet Arcanum & mysterium quoddam: de quo plura scribenda forent quàm de quinta scripsimus essentia: cùm tamen id libris Paramiri declarauerimus, hoc præterimus loco. Arcanorum & mysteriorum artis eiusmodi numerus est infinitus & imperscrutabilis, eorũ viæ multæ concurrunt hominum ingenijs perspicacissimis: inter quæ tantùm quatuor huc adducimus. Arcanorum istorũ primum est Mercurius vitæ, secundum est Materia prima, tertium est Lapis philosophorum, quartũ verò Tinctura. Quanquam hæc arcana relatu magis angelica quàm humana sunt, nihilominus ab eis non abhorremus, at potius indagare naturæ vias conamur, & omne quod ex ea procedit, quo naturaliter eam intelligere valeamus. Prout loquimur de Mercurio vitæ, qui non est essentia quinta, sed arcanum, quòd in eo multæ virtutes ac vires existant, quæ præseruant, conseruant, ac regenerant, vti libro de Arcanis scribimus.

Similiter etiam prima materia, nedũ in viuentibus, verùm etiam in mortuis corpo-

corporibus ad modũ eundem plus quã naturaliter operatur. Itidem & lapis philosophorum efficit, qui corpus tingẽs id etiam ab omnib. ſubleuat morbis, vt metalla quæuis à ſuis impuritatibus. Vt etiã tinctura, quæ lunam in ſolem tranſmutat, non aliter morbus mutatur in ſanitatem hac ipſa: pariter & alia magiſteria faciunt, vt elixira, nec non aurum potabile, de quibus ſingulis ſuis libellis agitur.

De extractione quintæ eſſentiæ ex metallis.

Breuibus quintarum eſſentiarum extractionẽ à metallis abſoluemus. In eis multi plurima tentarunt & experti ſunt noſtris temporibus, quibus occurrerũt multa: varias enim vias ingreſſi fuerunt. De metallis igitur intelligẽdum, ea duas in partes diuidi, ſcilicet in ſuam quintam eſſentiam, & in ſuum corpus, ambo liquida potabilia ſunt, quæ ſimul nõ permiſcentur, ſed impurũ corpus quintam eſſentiam eijcit ad ſui ſuperficiem, prout à lacte coloſtrum. Fiunt hac via duæ pinguedines aut viſcoſi liquores ex metallis, qui ſeparandi ſunt: corporis vi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

ſcoſitas alba ſemper exiſtit ex metallis omnibus,at eorum eſſentia quinta colo rata,ſicut anteà de metallis ſeptem explicuimus.Habent etiam proceſſum eũdem omnes qui tales ſunt.

Proceſſus extractionis eſſentiæ quintæ ex metallis.

Metallum in aquã ſoluatur, poſtmodum hoc ſolutum per balneum deſtilletur & abſtrahatur putrificeturq́; tamdiu donec in oleum reducatur,quod è phialis paruis aut cucurbitulis per alembicum deſtilletur, & pars vna metalli manebit in fundo,hoc iterum in oleum vt prius adducatur, ac deſtilletur tam diu, donec omne metallum aſcenderit: poſtea putrificetur iterum per menſem: lento demum igne rurſus deſtilletur, & vapores omnes aſcendent atque deſcendent in receptaculum, quos amouebis. Tandem aſcendent obſcuri duo colores,vnus albus, alter verò iuxta metalli naturam & conditionem.Et cùm aſcenderint omnino, ſeparantur in recipiente, ſic vt eſſentia quinta maneat in fundo,color albus corporis natat ſuperius.

Hæc

Hæc duo ſeparato per attractoriũ. Phiala recipe quintam eſſentiam, altera, cui vinum ardens affunde purificatũ,& maneat cum ea tam diu, donec prorſus acuatur: poſtea coletur vel ſeparetur ab eſſentia quinta,&recens iterum affundatur,hoc toties feceris,donec acuitatem nullam percipias amplíus. Tandem aquam bis deſtillatam affundas, qua quidem abluatur, & ad ſuam dulcedinem adducatur,in qua ſeruato. Hac via præparatur eſſentia quinta metallorum. Album verò ſi reduxeris,habebis inde malleabile corpus album & metallicum, quod cognoſci nequit ſub qua ſpecie cõtineatur. Plures aliæ viæ reperiuntur ad extractionem eſſentiæ quintæ,quas quidem ſubticemus,quod à nobis extractiones quintarum eſſentiarum non exiſtimentur,at bene tranſmutationes,in quibus extractio nulla fit, nec venit in vſum.

De extractione quintæ eſſentiæ ex marchaſitis.

In marchaſitis etiam variæ viæ reperiuntur ad earum eſſentiæ quintæ extractionẽ, quas etiã eſſentias quintas fore

minimè iudicamus, etsi maioris virtutis existant, quàm earum essentia quinta, prout etiam de arcanis, magisterijs, & elixiribus docemus. Noster quintam essentiam ab omnibus metallicis marchasitis extrahendi modus & vsus est similis metallorum extractionibus. Quòd antea dixerimus, quintam essentiam essentiam esse rerum supremas vires, ac etiam de arcanis idem, quæ maiora tamẽ essentijs quintis existunt: ratio hæc est, quod arcana contineant in se quintas essentias, & vltrà tantam ad subtilitatem reducta sunt, & acuitatem, vt ex his virtutem accipiant, essentia quinta longè maiorem, tum propter appropriatum eorum & specificum.

Processus extractionis quintæ essentiæ ex marchasitis.

Accipe marchasitę minutissimè contritæ libram vnam,

Corrodentis aquæ libras duas. Simul permixtæ maneant in digestione mensibus duobus aut tribus, & reducentur in liquorem: hunc destillabis omnino per ignem, & ascendet in vaporẽ, quem vnà putrificabis in vno ventre per mensem

ſem:poſtea deſtilla ſicut metalla,duo pariter vt in illis colores aſcendent, album vnum,alterum eſſentiæ quintæ. Album relinque, niſi foret ex alba marchaſita vel ſtannea, tum à ſpiſſitudine cognoſcas vnū ab altero.Inferiorē accipe, quē ad ſuam dulcedinem adducas, vt ſuprà de metallis. Ad hunc modū extraxeris eſſentiā quintā à marchaſitis, abſq; viriū, aut virtutum vlla corruptione.

De extractione quintæ eſſentiæ ex ſalibus.

Quintam eſſentiam à ſalibus extrahendi modus,fit peculiari via quadam, vt eorū vires non imminuātur ad hunc modum.

Accipe ſalia,quæ calcinabis optimè: ſi volatilia ſint,adures: poſtmodum reſoluātur in tenuitatem, & in aquam deſtillentur. Aquam hanc in putrefactionem ponito per menſem, & per balneū deſtillato,& aſcendet aqua dulcis,quam abijce.Quod aſcēdere noluerit amplius iterum in digeſtionem ponas per menſem alium,& deſtillata ſicut prius,ac toties donec amplius dulcedo nulla perci-

piatur.Hac via iam habes quintã essentiam ſalis in fundo, ex aduſta libra vix duas vncias.Huius ſalis ad hũc modum extracti,ſi communis fuerit, ſolùm vncia ſemis plus condit ín cibis quàm alterius libra ſemis: nam eius eſſentia quinta duntaxat adeſt,& corpus ab ea per liquidam ſolutionem abſtractum fuit.

Hac ratione quinta ſeparatur eſſentia ſalium omnium. Sed ab alumine vitrioloq́; per aliam viam extrahitur ,ad hunc modum: iſta calcinari ſe non permittunt ad fluxum, quo ſalia ſunt adducenda:quapropter poſt eorum calcinationem eſt quòd aduras ea, reſoluasq́; iuxta practicæ tenorem:& poſtquam reſoluta ſunt,aquas iterum affunde quæ proceſſerunt ab eis,& iuxta proceſſum de ſalibus datum progredere: nam eſſentiæ multùm aſcendit cùm humiditate,quæ ſic iterum ad fundum reſedit in compoſitione putrefactionis,& ita ſimul iterum conueniunt redeuntque.

De extractione quintæ essentiæ ex lapidibus, gemmis, & vnionibus.

Ex lapidibus, gemmis & vnionibus, quorum processus idem est, quintam essentiam extrahendi modus omnium excellentissimus & admodum subtilis ac industrius existit in opere. Minima quantitas etiam ex istis essentiæ quintæ potest haberi, & quantò subtilior ac purior, tantò paucior, Vix aut non labore dignum est, ex crassis magnis vilioribusq; lapidibus, vt essentiam quintam cupiamus habere, cùm in eis parùm virtutis existat, quo fit etiam, vt parùm admodum ab eis exeat.

Processus extractionis essentiæ quintæ ex lapidibus, gemmis & vnionibus.

Accipe gemmas aut margaritas, vel vniones, contũdas in fragmẽta crassiuscula, nõ in puluerẽ, & in vitrũ positis acetũ radicis affunde, vt quatuor aut quinque digitis latis supereminceat, & integro mẽse digerantur in ventre equino, quo peracto, materia tota liquida futura est. Hãc

alio recenti radicato lauabis aceto,concutiendoq́; ſimul permiſceto: ſic recipit acetum in ſe lapidis colorem. Coloratũ in vitrum aliud effundes,acetum rurſus affunde prout antea, toties donec amplius non coloretur. Colore continetur eſſentia quinta,reſiduum eſt corpus. Accipe colores,& in ſiccitatem lentè bulli re ſinito,poſtmodum aqua deſtillata ſæpius abluito, quouſq; dulcis fiat, vt ſuprà. Tandem hunc puluerem ſuper marmor ſolui permitte: gemmarum & vnionum ad hũc modum habebis quintam eſſentiam. Eſt quod animaduertas in vnionum coloribus: ipſi namq; reſoluuntur in colorẽ ſpiſſi lactis, & corpus eorũ eſt arenoſum & viſcoſum: ab eo dignoſci poteſt vnum ab alio. Simile de Criſtallo fit,eius eſſentia quinta ſuperemi-net,viſcoſo corpore quodam remanente. His extractionum eiuſmodi cognitio ſat ſuperq́; haberi poterit.

De extractione quintæ eſſentiæ ex ardentibus.

Ardentia dicũtur omnia,quæ nec ad cibũ,neq; potũ vſui ſunt, & ex ſua natura ſubijciũtur vſtioni,demũ incorporalẽ ſub-

ſubſtãtiam de ſe præbentia, quorum eſſentiæ quintæ ꝓceſſus extractionis hic eſt: Simile corpus minutiſſimè tritum in ollam vitreatam eo plenam colloca, ſigilloque ſapientiæ coopertam ne reſpiret, igne circulatorio per viginti quatuor horas vrito, ſic vt in æquali calore maneat, olla cadente prunarum inſtar. Ab igne poſtmodum extractum, nutricetur in fimo ſeptimanis quatuor, poſtea deſtilla quicquid aſcendere volet: hoc in equino ventre ponatur ad humiditatem ab eo totã deſtillandum, & rurſus ad putrefaciendum, quouſque nulla humiditas ampliùs exeat: eius tum demum quod acceperas eſſentia quinta manet in fundo. Hac via trahitur eſsẽtia quinta ex omnibus rebus oleũ in ſe con tinentibus, reſinam, picem, aut ſimilia, prout ex terebintho abiete, iunipero, cypreſſo, &c. ſeminibus omnibus, fructibus, ac ſimilibus. Notandum longè plures extrahendi quintam eſſentiam ab iſtis, alibi vias atque modos haberi, quibus odorifera, ſubtilis & clara prorſum exit. Verùm iſti modi nõ ſunt extractiones eſſentiæ quintæ, ſed magiſteria quæ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

dam earundē rerum,per quæ, pro parte quinta simul esſētia in permixtione sursum aſcēdit. Non eſt tamē eſſentia quinta perfecta,cùm lignorū eſſentia pinguedo quędam ſit,aut reſina ſpiſſaq; ſubſtātia,quòd in magiſteriorū forma non extrahatur. Quare quinta eſſentia terebinthi arboris curat vulnera, ſed vbi modo ſupradicto fuerit extracta ab aliïs magiſterijs,ea non curat, quod fundamētum eſſentiæ quintæ non habeat in ſe, Magiſteria ſiquidem à quintis eſſentijs hac ratione ſeparātur,quòd ſolùm complexiones & elementa quatuor concernāt, quæ tamen eſſentiarum quintarum natura non eſt: item illa ſpiritualiter iſtam recipiunt,& non in eſſentia propria materialiter,vt patet in capitulis.

De extractione quintæ eſſentiæ ex Creſcentibus.

Creſcentia dicuntur hoc loco nobis illa quæ decidunt,& rurſum creſcunt,vt herbæ,frondes & ſimilia,quorum etiam extractionis quintæ eſſentiæ varij modi reperiuntur cum aliarum additione rerum. Sed abſq; mixtione cuiuſuis extrahi debet cum retentione ſuorū guſtus colo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

coloris, necnõ odoris, vt in iſtis augeatur,& non diminuatur.Prout in muſco, ambra & zibeta,quorũ eſsẽtia quĩta cũ odore toto prorsũ extrahitur, eorũ corpore fœtẽte poſtea, ſic vt nullius momẽti ſit ampliùs,neq; in guſtu,nec in odore, minùs in natura,ſic de cęteris eius generis omnibus intelligẽdũ de ſuarũ quintarũ eſſentiarũ extractionibus. Et quãuis Muſcus,ambra & zibeta hoc nõ adducãtur capitulo,cùm de his peculiariter ſcribamus: at ſolùm de creſcẽtibus agimus in pręſentia,prout,lilium,ſpica, frondes, &c.ſunt,quorũ extractioni eſſentiæ talis eſt proceſſus.

Recipe Creſcentia contuſa per quàm optimè, quæ ponas in vas aliquod aptũ, & in vẽtrẽ equinũ ſeptimanis quatuor: poſtea deſtilla ꝑ balneũ,iterũ ponãtur in fimũ equinum diebus octo,& rurſus per balneũ maris deſtillẽtur, aſcẽdet eſsẽtia quĩta ꝑ alẽbicũ,corpus verò manebit in fundo.Si quid eſsẽtię quĩtę reſtitiſſet in fundo,putrefiat vlteriùs, & fac vt priùs. Accipe tandẽ aquã deſtillatã hãc & creſcẽs hoc iterum adde,ac ita per pellicanũ digerantur ſimul diebus ſex, inde color

ſpiſſus fiet,quem per balneum maris abſtrahes,& recedet corpus, in fundo quinta eſſentia remenente. Hanc ſepara iuxta retortorum proceſſum, aliàs preſſorium à fecibus, & ſinito quintam eſſentiam hanc digeri diebus quatuor,ad hũc modum habebis eam in odore, ſucco, virtuteque perfectam, & in ſpiſſa ſubſtantia.

De extractione quintæ eſſentiæ ex aromatibus.

Quintam eſſentiam ex aromatibus, vt muſco, zibeta, camphora, ſimilibuſque modũ extrahendi iam docebimus. Primò debent in aliam inſeri formam, & ab ea tandẽ ſeparari: quinta eſſentia reperitur in eiuſmodi ſeparatione,prout ſequitur.

Accipe oleum amigdalinum,cui corpus aromaticum admiſceatut,& in vitro ſimul digerãtur in Sole ſuo tempore,donec in paſtam redacta ſint:poſtmodum à ſuis fecibus exprimantur. Ad hũc modum ſeparatum eſt corpus à quinta eſſentia, quæ ſic oleo permiſcetur, ab eoque hac via ſeparatur.

Accipe vinum ardens rectificatum,

quo

quo perfundatur oleum ſupradictum, & in digeſtione ſex diebus relinquãtur, poſtmodum per cineres deſtillentur: aſcendet vnum ardens & eſſentia quinta cum eo, remanet oleum in fundo, ſine quauis eſſentiæ quintæ ſuſtantia. Poſtremò deſtilletur vinum hoc per balneum maris, & in fundo manet eſſentia quinta in olei forma ſeparata, horum & aliorum, quorumcumque ſimilium.

De extractione quintæ eſſentiæ ex comeſtibilibus & potabilibus.

Eſſentia quinta comeſtibilium non aliter eſſe debet, quàm in ſimili forma prout id ipſum, ea nempe cibandum eſt vti carne. Nam eſſentia quinta comeſtibilium optimum eſt nutrimẽtum. Et quamuis à carne prout antea diximus nulla quinta eſſentia trahi poteſt, nihilominùs ab ea bene poſſumus extrahere, quo ad ſuum eſſe, quod ęquipollet eſſentię quintæ, prout ſequitur.

Accipe comeſtibile cõciſum, & in vas aut cantarum optimè lutatum, bulli re ſinito per tres dies: poſtea quod in cãtharo fuerit per ſetacium aut lintheum tranſire facias, & per balneũ deſtilla ma

ris, aſcendit primò quædam aquoſitas, quæ poſtquam tota pertranſiuerit, in fundo relinquitur eſſentia quinta. Summum eſt hoc nutrimentum præ cæteris omnibus quæ ponere poſſimus vel declarare. Poteſt etiam ex potabilibus extrahi quinta eſſentia varijs modis, at hic eſt proceſſus, quem ad opus hoc potiſſimum exiſtimamus idoneum & verum.

Accipe quoduis potabile pellicano concluſum vt eſt cũ tota ſua ſubſtantia, digeriq; per mẽſem in equino fimo permitte, meliùs tamẽ erit per annum aut ampliùs, & inuenies in pellicano digeſtũ quid. Hoc ipſum per balneum ſeparato, poſtmodũ per cineres, & poſtremò per ignẽ, ad hũc modũ habebis tres quintas eſſentias, quę pariter omnibus potabilibus inſunt multis de cauſis, vti de generationibus rerum ponimus.

His tribus quintis eſſentijs extractis, & peculiari quæque ſuo vaſe repoſita, duæ poſterioris latiùs digerantur, & in balneum inde maris ponãtur, & aſcendit plus eſſentiæ quintæ prioris: idipſum toties facito quouſque prioris ampliùs

nihil

nihil prorſus aſcendat, hoc modo per quàm optimè ſeparatę ſunt. Quòd ita breuiter quintā eſsētiā docuerimus omnium, breuemq; viam extractionis eius, non eſt quòd miretur quiſpiam, nec ob currentē manum aut calamum. Quandoquidem ſingula bene poſita ſunt, & non ita ſuccinctè quinta per nos eſſentia ſcripta, quin opus & labor ad eam neceſſaria, clariſſimè demonſtrēt. Quid multis opus eſt ſcriptis nobis atq; lectoribus nauſeam vt excitemus, non conſiderantes, exercitium & vſum docere ſingula, tum quàm admirandæ virtutes atque vires eius exiſtant? vbi tamen ad eundem extracta modum fuerit, prout nos docuimus, & latiùs vltimis libris quod ad hanc Archidoxorum partem attinet elucidabimus: & ita quintam rerum omnium eſſentiam abundè ſatis enarrauerimus. Et quamuis ante nos multi, varijs documentis grandia quædam ſcripſerunt de quintis eſſentijs, nihilominùs eorum ſcripta pro quinta non exiſtimamus eſſentia, cuius cauſam antea ſatis adduximus. Ab eis etiam percepimus, æris viride quintam eſſentiam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

existimatam esse,cùm nō sit, sed crocus veneris est quinta veneris essentia,sic intelligenda.Flos aeris est trāsmutatio cū substantia veneris & subtili simul & ex omni cōplexione venerea tracta, quare nulla quinta potest essentia fore,sed crocus veneris vt nos docuimus,vera quinta essentia,cùm sit potabile quid sine corrosione,permixtioneq; diuisū à corpore,valde subtile,magis etiā quàm hoc loco scribamus,ad euitandā prolixitatē.

Sic etiam crocus Martis & eius ferrugo pro quinta fuit essentia hactenus existimata, cùm non sit: at crocus Martis,hoc est oleū Martis. De his plura ponimus de transmutationibus in nostra philosophia.

Essentia quinta quidem ad hunc modum intelligenda est, eam scilicet aliud nihil esse, quàm separatio quædam virtutum à corpore, quibus medicinæ virtus omnis inest & essentia. Quid verò flos aeris, & flos Martis existant, ac similia plura, loco de magisterijs continetur.

Non aliàs de vegetabilibus ac herbis & similibus intelligēdum est. Et quāuis

graues

graues admodum essentiæ quintæ virtutes proposuerimus, nihilominus earũ virium & qualitatum pars minima recitata fuit: maximè verò declarauimus, quînam intelligenda foret. Eius quæ, quantæq; vires & virtutes existunt, vbi cognouerimus, pariter nobis innotescere poterit maxima potestas quam habemus in manibus, quum tamen ea probè sciuerimus vti, considerareq; maturè, cur homo creatus fuerit, & ei cuncta subiecta sint in terris: item nullum siue bonũ siue malum sine causa fore: quod nos de rerũ natura clarius declaramus. Istud namq; fundamentum fidem secum adfert vnius creatoris, & eius erga nos amoris, tanquam optimi patris erga suos filios. Quare nos aliud nil, neq; simulatę neq; mortuæ fidei cuiuspiam imitamur sed solùm Deum, naturam, & artem in ipsa natura. Quapropter eum solùm in hac vita, nec non in perpetuum inuocamus, idq; solùm in istis credimus, quòd videmus ita fore: nihil quod naturæ nõ cõuenit, aut præter ipsam est, recipientes.

LIBER ARCHIDOXORVM QVINTVS THEOPHRA- Paracelſi Magni.

De Arcanis.

DECLAratis eſſentijs quintis ad Arcana conferemus nos ex ordine conſcribēda, cum iſtis plus tribuamus quàm eſſentiarum viribus quintarum:inter quæ nos docet experientia, differentiam eſſe maximam à potentiſſimis operationibus,per quas nobis apertiſſimis demonſtrat indicijs,quæ meliora ſint, vtiliora, vel minora viribus exiſtant. Poſſumus vnum alterius loco iuxta rei competentiam in medicamentū aſſumere.Sæpius antiqui iudicarunt,arcana fore quintas eſſentias,quòd longè ſubtiliora viderēt ea craſſioribus ſubſtantijs , ac ſubtili natura mirum in modum cognoſcerent. Error tamen hic fuit eorum ,non à ratione,ſed practices opinione potius ortum habens,cùm determinatæ graduum altorum differentiæ notitia nulla penes eos fuerit,at quēuis altiorem aut ſupremum gradum quintarum eſſentiarum

loco

loco habuerint. Id non solùm in practica, verùm etiam & potius à medicamentorum operationibus cognosci debet.

Priusquam igitur arcana tractemus, videndum atque sciendum, cur ita vocentur, & quid Arcanum sit, cùm tam excellens nomen habeat, habereq; non immeritò debeat. Quandoquidem arcanum dicitur hac ratione tantùm, quòd corporale non sit aut mortale, sed vitæ perpetuæ quid supra naturam omnem, & intellectu cognituúe non humanum. Ad corpora nostra comparata quidem arcana, iudicanda sunt incorporalia, nec non essentiæ plurimùm excellentioris ad nostram, quàm album & nigrum sit intelligendum. Potestatem habent nos transmutandi & restaurandi, sicut arcana Dei iuxta suam induitionem. Et quãuis in nostris æternitas, aut cœlestis illa simphonia non sit, nihilominus ad nos cõpatata, veluti cœlestia iudicãda sunt: cũ nostra corpora magis quã naturæ sit possibile vel perscrutabile, cõseruẽt, in eisq; mirũ in modũ operẽtur suis demõstrationib. Nõ aliter igitur naturalia hęc arcana, ꝙ ad medicinã attinet ad corpora

noſtra, quàm arcana Dei ſunt, ad illa cō-
paranda. Nec etiam aggrauamur ſcribe-
re hæc arcana fore, maioraq́; natura, tū
in nobis, vitam inſtaurandi poteſtatem
habere maximam, vt illa quatuor quæ
ponemus efficiunt. Neq; fabulas inanes
inutilium Dei ſeruorum curamus, exiſti
mātes eos non magis intelligere, quàm
cæcos videre. Non enim eſt arcanū Dei,
hoc eſt, arcanum in vna eſſentia: verùm
alterum eſt arcanū ipſius naturæ. Nam
arcanum ſolùm in virtute rei conſiſtit,
millies iſtā excellens. Poſſumus itaq; lo-
qui, hoc eſt arcanum hominis, id eſt eius
donum & virtus, quæ retinet in æternū:
prout alijs libris iſtud arcanū ponimus.
Duobus ergo modis arcanum intelligē-
dum venit: vnum perpetuum, alterum
verò pro perpetuo: quod verò conuenit
huic, ei tribuimus, iuxta ſui tamen exiſti-
mationem & prædeſtinationem. Arca-
norum ſimilium quatuor ſolùm nobis
à puerilibus annis innoteſcunt, quibus li
bellum complebimus hunc, nobisq́; ſa-
tis laudabilem memoriam efficiemus,
vt horum nunquam obliuiſcamur, ſu-
premum Deum orantes, humanam no-
ſtram

ſtram carnem, ad multos annos peruenire concedat ſua miſericordia, quò poſſimus ætati noſtræ longeuam & mitem requiem ponere, fideliter in eo ſperare, nullaq; ratione dubitare, quin ipſe, cùm ipſe humanitatem aſſumere dignatus ſit, ea nos frui dabit, & ſpe noſtra nequaquam fruſtratos iri, quam firmiter expectamus.

Principiò declarabimus, quænam ſit inter iſta quatuor arcana differentia, cũ in artis operatione, tum virtutibus eorum. Ad hæc vniuſcuiuſque virtutum cognitio finalis & concluſiua requiritur ad hunc modum. In genere primùm corpus in ſanitate conſeruant, ab eo morbos arcent ac pellunt, exhilarant mœſtũ animum, hunc ab omni triſtitia liberãtes, præſeruant ab ægritudinibus omnibus, corpùsq; ſuam in prædeſtinatam vſque mortem feliciter conducunt, quæ nullum terminũ habet, niſi per conſumptionis diminutionẽ, vti de vita & morte ponimus.

Et quanquam virtutes eorum generaliter iam declarauimus atque naturam, nihilominus inter ſe particulariter

& maximè differunt, vt nullum alteri similiter operetur, aut suas virtutes perficiat, sed modo formaq́; diuersis, quodq́; sibi proprijs & peculiaribus. Est itaque propria primaq́; Materia primum arcanum: secundum Lapis philosophorum: tertium est Mercurius vitæ: quartum verò Tinctura, prout etiam eorum practicam ex ordine ponemus, postquam eorum operandi modos exposuerimus, vt sequitur.

Principiò de prima notandum est materia, quoad suas operationum demonstrationes, quas ex sui prædestinatione habet, ab origine quidem in finem vsq; descripta, vel exemplificata, semen herbis eam exhibere cum renouatione virtutum omnium, & consumptione veteris essentiæ, sic vt inveterata substantia, natura, nec non essentia, quib. operatio naturalis amplius inest (prout nos de materia prima loquimur) iterũ in semẽ suũ redeant, velut crescens in agro secundũ nomen crescentium. Iuxta prædictũ exemplum, primæ hominum adfert materiæ nouam, ac introducit, veterem absumendo, nõ secus ac nouũ semen herbis

æstatem nouam & annum inducit.

Lapis philoſophorum,qui ſecundum arcanum exiſtit,operationes ſuas in alia forma perficit, in hunc modum videlicet.Prout ignis extrinſecus adurens maculatam Salamandræ cutem, hanc prorſus mundam efficit vt recenter natam: ſic etiam lapis hic philoſophorū totum corpus humanum repurgat, & mundat ab omnibus ſuis immundicijs, introductione iuniorum & nouarum virium, quas naturæ hominis adiungit.

Mercurius vitæ qui tertium eſt arcanum,ſuarum operationum demonſtrationes eis ſimiles exhibet,quas Halcyon patefacit:quæ quidem auis annuo tempore ſuo renouatur, plumisq́ue nouis induitur.Non ſecus arcanum hoc ab homine manuū & pedum abijcit vngues, pilos,cutem,ac omne quod ei ſubiectū fuerit: vt iterum creſcant efficit, corpuſq́ue totum renouat,vt ſuprà de Iſpida & Halcyone dictum eſt.

Tinctura verò,quæ quartum à nobis arcanū ponitur,ſuas operationes ad Rebis modū patefacit,quod ex Luna Solē efficit: quia non aliter hominis corpus

tingit, eique suam corruptionem & ineptias, adimit, omnia trāsmutat in summam puritatem, nobilitatem, atque permanentiam, &c.

Qua ratione tandem fieri posset, vt à nobili medicina recederemus, aut ab ipsa Philosophia, cùm earum vires ac potestatē videamus, quæq; solæ nos confirmant, vt fidem eis maximam adhibeamus, & meritò: non enim ad ea credendum, addiscendum aut imitādum induximus animum, quæ verissimis ac certissimis, cùm experiētia, tum practica probari confirmari nequeunt. Nos dicimus arcana, quæ tractamus tēpore quo Christus in cruce pepēdit, compassione quadā affecta fuisse, prout Sol & Luna quæ lumine suo priuata fuerunt, obscurataque: terra horrendo concussa tremore: quæ signa multi spreuerunt, eisq; nullā fidem adhibere voluerunt. Videre tamē & scire naturaliter nos docent, Iesum Christum fuisse Deum, & humanitatem assumpsisse. Pariter dicere possumus de his arcanis, ea nos credentes efficere, cogereq;, vt ab eis in mortem vsque non recedamus, at strictè potius & assiduè

multis

multis interpellationibus, ſingulis diebus non ceſſemus Deo gratias agere: ſic neque Eclypſis, neque Luna quicquam nobis detrahet. Practicam igitur apponere volumus quatuor iſtorum arcanorum, quibus accidẽtia pellere valeamus à iuuentute, necnõ in eis gaudere prout æternum arcanum in eterna vita ſua noſtrum iubilat, &c.

De arcano primæ materiæ.

Poſtquam de Materia prima ſatis vnde proueniat, & quidnam ea ſit iudicauimus, intelligendum eſt ipſam nedum ſuper homines, verùm etiã omnes creaturas corporales fundatam eſſe, hoc eſt, ſuper omne quod ex ſemine quopiam naſcitur. Vnde concludi poteſt, ſi quouis in creato corpore ſuam operationẽ habet, & perficiat, vt antea declarauimus: arbores etiam à corruptione præſeruare poſſe ne pereant, herbas ab exſiccatione, metalla pariter ab ærugine ferrugineque cẽſendum erit, de quibus hoc loco nõ aliter quàm de hominibus, & brutis intelligitur. Arbor itaque iam ætate conſumpta ferè, nec nõ ad ſui corruptionem indies magis vergens, nõ ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

defectu radicis, neq; nutrimenti, sed propriȩ virtutis: materia sua prima renouari potest, vti nos de cute Salamandrȩ locuti sumus, & ita in alteram ætatem peruenire, iuxta suam prædestinationem, etiã in tertiã, quartã & plures. Hac ratione virtutes illi cõtribuendȩ sunt, videlicet, vt eius corruptio destructioq́; lõgo tẽporis successu renouentur. Nõ minùs de herbis intelligẽdũ, quȩ per annũ tantùm asseruantur, quòd earũ prȩdestinatio longior non sit: quũ exsiccari iam incipiunt, renouantur, vt virides atque recentes maneant in alteram ætatem annuam, tertiã, quartam, & vltrà. Idipsum de animalibus intelligito brutis, prout ouibus antiquis, &c. quæ renouari possunt in alterã ȩtatẽ, virtutibus, lactȩ lana quȩ iuuenũ instar ouiũ. Pariter & homo potest ex vna in aliã ȩtatẽ adduci, prout anteà diximus. Notandũ est vtiq; materiã primã quo ad suã essentiã in creatis corporibus insensatis, eiusdẽ rei semen creatis in corporibus sensatis eorũ sperma fore. Sciendũ etiã nõ esse materiam primã assumendã ab eo de quo creatum hoc productũ est, sed ex producta generataq́;

rataq; materia. Tales namq; vires habet materia prima, vt non permittat corpus in consumptionẽ trãsire, quod natũ est ex ea, sed abundè satis exhibet in cõplementũ necessitatis omnis. Quãdoquidẽ ex destructione solùm, vel infectione spiritus viui mors oritur: illę quidẽ ex spermate vel semine crescunt, & spermatica prorsus materia sunt: quare simili potest eis subueniri. Nam vbi simile datum est auxiliũ atq; receptũ, introducitur ætas noua multis de causis, quas hoc loco minimè ponimus, at in Philosophia nostra declaramus. Et quãuis de sustentationibus & renouationibus arborũ hoc libro scribere non ꝓposuerimus, cũ medicinã humani corporis tractãdã susceperimꝰ, itẽ de arboribus, ac id genus alijs, de trãsmutationibus ponamus: parabolicè tamẽ & ꝑ exẽpla nostrã intẽtionẽ clariorẽ intellectuq; reddere faciliorẽ conemur: Vt à seminis vrticę quinta potest essẽtia percipi, quę postquã ad herbę suę radicẽ affusa fuerit, vt ista tincturã eius recipiat, eaq; tingat, altero ꝑmanet anno ꝓut priore, nõ putrescẽs dõec annꝰ alter cõpletꝰ fuerit. Itidẽ de quinta essẽtia Citoniorũ,

vbi fuerit ad radicem affusa Citoniæ, virens permanet arbor in alterius anni finem, flores quoque producit & fructus. Pariter quinta cerasorum essentia duabus ætatibus, arbores eorum bis fructus ædere suos efficit vna quidem æstate: nã ætas vna cerasorum nobiliorum arboris, est ætas media: reliqua medietas, ætas altera priori similis.

Non solùm igitur de quinta spermatis essentia loqui nos docet, verùm etiã de spermatis arcano, ex quo longè miranda magis prodeunt, in forma prout indicauimus.

Practices huius processum itaq; primò declaremus, quinã vt ad homines, ad bruta similis existit: secundò quód ex prima materia solùm sit, ad hunc modũ vti iam sequitur.

Recipe Materiã primam, hanc in flacco digeri permittas, in digestione resolutiua per mensem. Cui tum additio Monrachiæ iungatur æquali pondere, digerique sinantur iterum ex vno in mensem alterum. Postmodum hanc destilla materiam, & quod ascenderit, arcanum erit materiæ primæ, de quo scribimus

hoc

hoc loco. Nec est quod admiretur quispiã ob viã aut processum adeo breuem: multitudo nãq; multum erroris adfert.

De Arcano lapidis philosophorum

Illius philosophorũ lapidis, qui scribitur ab alijs diuersimodè, author nõ sum, nec executor, minùs indagator in eo, tãquàm de hoc loquerer ex auditu, vel ex lectura. Quare cũ eius nullam certitudinem habeã, processum illius relinquens, meum prosequar, vt eum qui per me, cùm vsu, tum practica repertus est: eumque voco lapidem philosophorũ, quòd instar illiùs hominum corpora tingat, vti de suo scribunt illi. Verùm meus iuxta processum eorum præparatus non est, cùm illum hoc loco non intelligamus nec etiam cognoscamus. Operationis processum in hac nostra practica minimè ponimus, cùm antea meminerimus eius principio libri, quum scriberemus, vires suas & operationes quas habet ex separatione.

Hoc vtique latiùs notandũ, in eo scilicet, penetrationis ingressum, quo totũ corpus ac omnia quę huic insunt penetrat: ista nãq; penetratione restaurat &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

renouat illud:non quòd amoueat prorſus & nouum introducet in locum, aut vt prima materia ſperma ſuũ etiã infundat,ſed vetus ita purgat vt Salamandræ cutis abſq; læſione vel defectu mundatur,& nihilominus antiqua cutis in eſſentia formaq; manet.Similiter lapis hic philoſophorum cor purgat omniaque membra capitalia, necnõ inteſtina, medullas,& quicquid ipſo corpore cõtinetur.Nõ permittit aliquẽ in corpore pullulare morbũ,at ab eo fugiunt Podagra, Hidropiſis, Icteritia, Colica, paſſio, necnon à quatuor humoribus ægritudines omnes prouenictes eijcit,corpora quoque repurgat, vt ſimilia reddantur,ac ſi tũ priùs nata forẽt.Refugit omne quod naturã deſtruere conatur:nõ aliàs quàm vti vermes ignẽ,infirmitates quęcumq; renouationem hanc fugiunt.

Huiuſmodi vires lapis hic philoſophicus habet, quibus tot ac tam admirandos morbos expellit, nõ ex ſua complexione,vel ex forma ſpecifica,neq; ſua proprietate,vel accidentali quapiã qualitate,ſed ex ſubtilis practicę viribus,quę ſuis in præparationibus in vſum venit

vt re-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

vt reuerberationibus, ſublimationibus, digeſtionibus deſtillationibus, & poſtmodũ varijs reductionibus,& reſolutionibus,quę quidẽ operationes omnes eiuſmodi lapidẽ in tantas viriũ ſubtilitates & acuitates adducunt, vt mirum ſit. Non quòd ab initio habuerit eas, at ei tumdemum attribuãtur. Simile quid intelligendum in melle quod eleuationibus omni corroſiuo longè fit acutius vel ſublimato quouis. Talẽ à natura proprietatem acuitatis nõ habet, verùm ex eleuatione quæ totum hoc mel immutat in corroſiuum. In efficacibus iſtis arcanis etiam animaduertendum, eos qui vtũtur illis,item,eorum filios ab eis progenitos poſtea tanta ſanitate præditos viuere,vt in eorũ corporibus ægritudo nulla,neq; cõtrarietas,aut ſimile quid illis accidere vitij poteſt: Verùm ita ſubtili mũdaq; naturę cõplexione, conditioneq́; prorſum ornãtur, vt nobiliorẽ cõplectionis fore coditionẽ minimè poſſibile ſit. Nã iſtiuſmodi medecina ſelectiſſima,necnon excellẽtiſſima plurimùm inſtaurat,mũdat, incorruptibilemq́; vitã introducit,quę nulla via contaminari

poteſt,nec id quod prouenit ex ea,ſed in ſumma nobilitate naturæ homines vt viuant efficit,ac eorum proles in decimã generationem. Prout lapis ille philoſophorum non ſolùm pondus vnũ tranſmutat, ſed iſtud & alia per hoc, & ſic vnumquodque magis alio:quod ſanè fit in infinitũ penè,prout etiam vnũ aliud lumen accẽdit, & iſtud iterũ aliud.Pariter de hoc lapide philoſophorũ, intelligendũ eſt ad ſanitatẽ: vt etiam ex arbore bona ſemen bonum & ſurculi naſcuntur boni,è quibus iterum arbores bonę produçuntur.Vis atque potẽtia lapidis philoſophici mirum in modũ exaltatur, vt indagari minimè queat, quînam id ipſum ex naturalibus fieri poſſit: & niſi paterent oculis euidentiſſima ſigna, incredibile foret homines talia tamque mirãda perficere poſſe,cùm virtus iſtius operis ex generatione tranſeat in generationem ſine corruptione. Dei ſiquidẽ in vno corpore miſericordia conſiſtit, tandem alijs iuxta meritum eorum vel denegatur, vel ex gratia conceditur. Iam noſtri lapidis philoſophici proceſſum ponamus ad hunc modum.

In

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

In nomine Domini: Sume Mercuriũ aliàs elementum Mercurij,& ſepara purum ab impuro: poſtmodum reuerberetur vſque in albedinem, quam ſublimato per ſal armoniacum, tam diu, donec reſoluatur:id calcinetur & ſoluatur iterum,ac in pellicano digeratur vno menſe,tandem coaguletur in corpus:hoc nõ vritur amplius,nec vllo modo conſumitur,at in eodem ſtatu permanet: corpora quæ penetrat,in cineritio permanentia ſunt,& in nihilum reduci minimè poſſuũt,aut alterari lapis hic: at à ſenſibi libus & inſenſibilibus, vt ſuprà narrauimus qualitatẽ omnem ſuperfluã adimit. Et quamuis breuem admodũ viam poſuerimus,laborem tamen prolixum requirit multis circumſtantijs,tædio ſcilicet non affectum operantẽ,at ſummè diligentem & expertum.

De *Mærcurio Vitæ.*

Latius iam ſcribere de Mercurio vitę volumus,cuius virtus,duorum præcedẽtium virtutes longè ſuperat. Non enim in arte virtus iſta,nec in opere,ſed in Mercurio vitæ conſiſtit,cui ſimile nihil cognoſcimus,ꝙ exiſtere queat. Quandoqui-

demagnata sibi natura tum proprietas existit, non ex viribus essentiæ quintæ, nec elementorum, sed ex specifica suæ prædestinationis qualitate. Non quod solùm virtutes habeat personas transmutãdi, nec nõ alia essensibilia, verùm etiam ex veteri qualitate in nouam renouandi crescentia quæuis & similia, hunc in modum videlicet, quòd Martẽ in materiam primam suam reducat, iterumq́; suam in materiam perfectã, vt ex ea ferrum iterum fiat. Habet enim ad iuuentutem adducendi vires, & rursus perficiendi, prout aurum, quod in mercuriũ proprium reducit atque tincturam, iterumq́ue digerit in aurum, & metallum priori simile.

Item in metallis nedum, verùm etiam in aliȷs, vt herbis operatur, quum radices earum eo fuerint affusæ, flores atq; fructus adferent, vbi primum semen deciderit, quo tempore si perfundantur eodem vt suprà, florum & fructuum plus proferent absq; respectu quopiam temporis.

Non aliàs de brutis, quàm de hominibus & aliȷs intelligendum, quibus vbi

Mer-

Mercurius hic fuerit applicatus, eorum membra ſingula renouat inueterata cõſumptaq́;,tum in iuuenile corpus vel domicilium vires deficientes & amiſſas reſtituit,vt in anubus menſes atq; ſanguinem prout in iuuenibus mulieribus naturaliter habentur:item vetulas in ſimilem naturæ perfectionẽ adducit, in qua iuniores exiſtunt.

De Arcano vitæ latius notandum eſt, eius vires in forma ſpecifica tam potentes exiſtere,vt vetus à recenti, vel ſenectutem à iuuentute ſeparent, quam poſteriorem augent ac renouant ætatem. Vnde colligitur, iuuentam eiuſq́; vires in ſenectutem minimè deficere,ſed in ſenibus æquè atque in iunioribus exiſtere. Verùm corruptio quæ penes iuuentutẽ excreſcit, ita roboratur vt iſti vires adimat, vnde vetuſtas cognoſcitur.

Poſtquã igitur eiuſmodi corruptio ſeparatur à iuuenta,hęc manifeſtatur pręter inimicitiã,ac impedimẽtum.Ad hũc modum intelligendũ, ſcilicet,vbi corp' aliquod putrefit, non eſt hac de cauſa quinta eſsẽtia putrefacta huius, at recẽs & incõſumpta q̃ ſeparatur in aerẽ à ca-

dauere, nonunquam in terram aut in aquam ſpargitur, vt in alium locum deueniat. Nam eſſentiæ quintæ cuiuſuis nulla deſtructio fieri poteſt, quod ſummè notandũ & in admirationem venit, prout nos de corruptione & generatione ponimus: veluti roſa quæpiam in fimum putrefacta continet in ſe vel in fimo ſuã quintam eſſentiam. Etſi fœteant omnia putridaq́; ſint, nihilominus in ſeparatione puri ab impuro, quinta viuit eſſentia ſine defectu vel macula, corporaq́; fœtida ſunt cadauera, ſicut de Mercurio vitæ ponimus, eum ſeparare corruptionẽ vt à ligno quod putridum eſt ſeparatur. Tam potens eſt in homine, vt poſtquam corruptum ab eo ſeparatum fuerit, mouetur iterũ eſsẽtia quinta, viuitq́; prout in ſua iuuenta. Sic intelligendũ: nõ quod Mercurius vitæ nouam eſſentiam excitet, prout nonulli noſtram opinionem & experientiam interpretari malitioſè poſſent, at ita videlicet, quòd eſſentia, dictaiuuenisq́; ſpiritus, quæ licet extra vires iuueniles exeant, nihilominus manent incõſumpta, quàmuis oppreſſa pro mortuis exiſtimentur. Mercurius itaque

vitæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

vitæ ſemouet impurum,quo fit,vt inueterata iuuenilisq́; vita ſuas vt antea vires efficaciſſimè recuperet. Quādoquidem ſuprà de Halcyone loquentes indicauimus,iſtam auem nempe iuxta ſuam conditionē renouari,hac de cauſa, quia non recedit,eius à ſuo domicilio quinta eſſentia. Contrà vaſtatis eiuſmodi manſionibus,eſſentia quinta hoc in ipſum recipitur ſupra quod iacent: quare ſæpius admirandæ reperiuntur in creſcentibus naturæ conditiones non ex eorum exiſtentes natura,ſed ex accidente ſimili,ſicuti de generationib. ponimus. Hac via quidem intelligendū: in fimo variæ corruptiones concurrunt,& accumulantur vt ex herbis,radicibus,fructibus,aquis,& ſimilib. alijs rebus:vnde fit, vt ex eo pingues & fertiles reddantur agri, non propter corruptionem, ſed quintam eſſentiam exiſtentem in ea, quæ ſe recipiens in radices,vires exhibet creſcentibus, euaneſcente quidem in fimo corpore, & in nihilum redacto,nec non in ſubſtantia ſua conſumpto. Quapropter humanum ſtercus magnarum eſt virtutum, quia nobiles in ſe continet eſſentias, vt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

cibi & potus, de quibus admiranda scribi possent: nam corpus aliud nil ab eis præter nutrimẽtum recipit, non autem essentiam, vt nos de nutrimentis scribimus.

Propius igitur ad vitæ Mercurium accedentes, qui, prout antea diximus, admirandè suas operationes perficit, velut manuum & pedum vngues eijciendo pilorum canas radices, &c. iuuentutẽ quoque roborat, vt corruptio senectam in ea suam demonstrare nequeat, aut in sequentem ætatem vsq; reperiri.

Practicam eius aggredientes iam, Alchymistis cum agamus paucis: his enim scribere multa, concionarique prolixè non est opus, præsumentes ac insipientes excludendo prorsum. Eius practicandi modus hic esto.

R. Mercurium essensificatum, quem ab omni superfluitate sua separato, prout purum ab impuro: postmodum sublima cum antimonio, sic vt ascendant ambo, nec non vnũ fiant. Deinde resoluantur super marmor, & ad quartam vsque vicem coagulentur. Eo peracto, Mercurium vitæ, quem antea declarauimus habebis

bebis,quo quidem antiquis nostris temporibus consolabimur tanquam de Arcano.

De arcano Tincturæ.

Non secus Arcanum Tincturæ venit intelligdndum, id nempe tollere senectutem omnem inconuenientem,quoscunq; morbos,quicquid sanitatem corrumpit,& contra hanc inclinatum est. Istud arcanum Tinctura quædam existit huiusmodi proprietatũ & cõditionum, vt opretur,& sanitatem introducat,non eodem quo præcedentia tria modo, sed iuxta nomen suum. Tinctura bonum & malum tingit,crassum & subtile:non secus ista suas operationes perficit,vt corruptas & indispositas complexiones in sanas transmutat,instar tincturæ,quæ ex Mercurio Lunam efficit : malum ab ea non separat ,verùm tingit bonum atque malum , vt simul optima finaliter euadant.Sic etiam Tinctura hæc tingit hydropicũ & ictericiũ corp⁹ in sanũ : nõ quòd hydropisis tollatur origo pellatur vel separetur à bono , sed in bonitatem trãsmutatur,ꝓut ipsã oportet in summo

ſuo gradu nec non optimo fore. Quemadmodum fimus corruptus per ſubtilē artis corruptionem in elixir adduci poteſt, quod corruptionē pellat omnem, iſta quidem nō ſeparata, ſed integra ſubſtantia tranſmutata in aliam quanlitatem atque naturam.

Idipſum de Tinctura cenſendū eſt, eā tingere corpus præter à bono mali ſeparationem omnem, aut expulſionem eſſentiæ primæ hominis, at per iſtius renouationem.

Attamen ſciendum eſt, corpus tinctū hoc in veteri forma non amplius viuere ſed inſtar metalli tranſmutati in aliud, veluti cuprum aut aliud: item Saturnus veterem qualitatem in ſe non habet, ſed ipſius tincturæ. Non aliter intelligēdum eſt in tinctis corporibus, quæ tincturam ad ſe Tincturæ iam recepreunt, vt non amplius in vita priſtina, à qua per tincturam tranſmutata ſunt, exiſtere, ſed longè nobiliorum, meliorum, & ſaniorum corporis & formæ, quàm eius origo natiua fuerit, ac inſtar auri naturæ per tincturā ex ferro facti, vt etiam de tranſmutationibus ſcripſimus. Eſt igitur Tinctura

tranſ

trāſmutatrix corporum hæc, vt illa metallorum, nec aliàs intelligenda. Tot ac tam variæ ſunt eiuſmodi corporeæ tincturæ, quot metallicę, quę ſunt vna ſemper melior altera, ſic & corporales. Animaduertendum eſt aliquas à natura tingere, tincturaſq́; fore, prout crocus, flos, ſulphur: nonnullas arte factas, vt lapis, realgar, &c. Hæc intellectu ſummè neceſſaria, quòd initium ad illas, & introitum exhibeant non exiguum. Notandum inſuper tincturas iſtas fieri debere ſeptem ex membris, atque tincturis, & vnicuique ſua proprietas attribui darique, vt cordi quæ huic inſeruiunt, cerebro, quæ ſibi conueniūt ex metallis, herbis, & ſimilibus quæ propria ſunt. Sic fiet vt per iſtas integrum corpus tingatur: nec per vnam tingi ſolum tincturā ſatis erit, ſed per omnes prout vna tinctura tantùm vnum tingit, aliud alia, non aliàs eſt quòd hoc loco nos intelligas. Tinctura practica talis eſto.

Recipe Membrorum eſſentiam, à qua ſeparabis elementa: poſtmodum ignem eorum in digeſtione poſitum relinques tantiſper, donec in fundo nihil ampliùs

resideat, ibidemq́; nulla materia penitus eius appareat substantialiter: Deinceps accipe materiã & vitrũ ad hũc modum perlutatum luto Hermetis, & in locum humidũ frigidumq́; repones, in quo quidem iterũ in materiã visibilem resoluetur. Ista materia visibilis est ea de qua scripsimus. His paucis cõcludimus: nam si plura de hac scriberemus, Stoicis derisionis ansa forent, qua carere & solùm Alchimistis esse locutos volumus.

Finis libri quinti Archidoxorum.

ARCHIDOXORVM LIBER SEXTVS D. THEOphrasti Peracelsi.

De Magisterijs.

PRæcedentibus de medicamentis excellẽtissimis absolutis libellis, hunc de Magisterijs soluentes addere proposuimus: & primò declarare

re quid ſit Magiſterium. Eſt igitur hoc id quod pręter ſeparationẽ, aut elementorum pręparationẽ omnẽ à rebus extrahi poteſt: at per alicuius additionẽ vires atque virtutes rerum in illam attrahuntur materiã, & conſeruantur. Ex natura minimè procedunt, quod ad operationẽ attinet, neq; ex ſpecifica virtute, ſed per mixtionẽ, qua vires extrahuntur eiuſmodi. Quemadmoum acetum in vinũ effuſum totũ iſtud reddit acetũ: hoc eſt magiſteriũ. Non ſic tamen vbi vinũ ad mel affuſum fuerit, in hoc illud non omnino trãſmutatur: quare magiſteriũ non eſt. Ea conſideranda ſunt quę ad magiſteriũ pertinent, vti quod vinum ad acetum: nã quæ perfecta, vel vt eſſe conuenit, ad hoc apta non ſunt, nec magiſterium poſſunt efficere. Quapropter naturæ conſiderandæ rerum veniunt. Extractionum pariter magiſteriorum differẽtia notanda, prout ex metallis, marchaſitis, lapidibus, herbis, & ſimilibus materijs, per ea quæ metallica non ſunt, nihilominus ſimilia metallis ſiunt, non ſecus ac vinum aceto ſimile viribus efficitur, virtutibus, & ſapore. Quam-

quam vnum ab aceto non apparet alienum, eius causa quidem est, quòd aceti natura similis ibidem etiam existit: quo fit vt eadem sit earum apparentia naturarum. Si metallorum natura simili modo pura foret, pariformiter appareret in magisterijs: cuiusmodi non est proprietatis.

Latiùs autem sciendũ est, in additionibus eorũ quę hunc in vsum assumuntur, etsi non sint vnius & eiusdem complexionis, potestatis vel actus, nihilominus in præparatione conueninnt, quòd appropriatum, & non complexionatum sit illud quod ex eiusmodi viribus resultat. Per ista, sua magisteria prębent ipsa metalla, quæ quidem non minùs quàm essentiæ quintæ sunt existimanda iuxta suas virtutes. Aurum in magisterium deponit omnem suam qualitatẽ, & complexionem in vna essentia. Propterea nõ existimandum quia corpus nullius est momenti, reliquum etiam infectum eo fore: nam illius lepra minimè hoc loco nocet, verùm integrè bonum. Vt saccarum est integrè dulce, dum adhuc in suo corpore manet, ac nõ separatum est: potest

test etiam in dulcedine præparari, sic vt longè dulcior & efficacior euadat, quàm anteà fuerit: verùm abstracta quinta essentia, dulcior non est, quàm in vel cum suo corpore, quare hoc illi minimè dãnum infert. Attamen eius separata virtus à corpore, nobilior est, quàm in vel cum eo pręparata: magisterium autem id magis emẽdat quàm naturæ tribuendum sit.

Idipsum de lapidibus ingredientibus magisteria, nec non de corporibus eorũ est intelligendum, vtpote quod assumitur in eorum vsum, virtute sua non deficere, sed forte satis magisterium esse. Ad hunc modum percipiendum, vt quum sulphur accenditur prorsum exuritur: minimum est id quod adurit illud. Similiter lapides & cristallus, quum in magisterium facti sunt, hoc omnes lapides in primam sui materiam adducit, conteritque mirum in modum. Sic etiam eius essentia, quòd per eam tingatur corpus, vt per quintam essentiam, pro simili potest haberi: non aliàs quàm acetum & vinum, quorum vnum aliud sibi simile præter omnem defectum efficit. Pari-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

formiter,in lapidibus nedũ, verùm etiã in metallis eiuſmodi tinctura fit: vt Auri quinta eſſentia, corpus omne ſuum in puram quintam eſſentiam tingit, quod quidẽ vt magnũ,& magis quàm magnũ exiſtimamus, vtque lumen ſecretorum omnium in Archidoxis noſtris. Quapropter alacri carbones accendimus animo,finalem vt concluſionem iſtorum naturæ magnalium inueſtigemus.Inſtructionem ex comprobatis experiẽtia nobis exemplis depromimus, vt in magiſterijs, & potiſſimum auri, quod corpus & quintam eſſentiam continens, æquè ac eſſentia quinta eſt ab eo tracta. Quapropter peculiaribus dotata viribus nobis magiſteria nota ſunt, & ea conſcribimus, nobis etiam ad confeſſionem in mortem vſque.

Itidem etiam de Marchaſitarum loquimur magiſterijs, quę quidem efficacia ſunt,vt eorum vncia ſemis plus operetur quàm ipſarum corporis vnciæ duę ſemiſque, ideo quod reliqua pars aut remanens eſſentia quinta nõ exiſtat.Quare cùm iſtius tam pauca ſit quantitas, illius maior eſt adhibenda, quod in ma-

giſterijs

ſteriis non requiritur. Nam in iſtis integra quantitas herbarum in magiſterium adducitur, quæ nõ minor eſt extracta vera per ſuum artificium eſſentia quinta naturali iudicanda. Huius vna pars adhibita plus prodeſt quàm partes quinque ſimilis corporis, ea ratione quia præparata ſunt magiſteria, tum ad ſummum acuta facta, & ad eſſentiæ parem qualitatem adducta, quibus vires omnes & potentiæ corporis inſunt, & ſuum huic oritur ex eis auxilium. In eis namque penetrabilitas & vis integri corporis exiſtunt, ex permixtione cum eo. Nam corpus nihil cum deſiderio recipit horum, preter quàm ea quæ ad ipſum ſpiritualia ſunt: quo fit vt magiſterium iſtud attrahat, & cũ eo ſe permiſceat, non aliàs quàm aurum ipſum vitæ Mercurium ad ſe trahit, ac ei cõmiſcetur (quod ferrum non facit, ideo quòd inter ſe cõuenientia non ſunt in compoſitione) ſic vt corpus eius & magiſterium hoc ſimul amalgamentur vnumq; fiant: cuius quidem exẽpla multa reperiuntur, hoc loco non addncenda.

Marchaſitarum etiam aliquæ ſui

medicaminis operationem ad eundem modum perficiunt, licet cum differẽtia, videlicet, quia suum corpus deserunt, & optimum ex eis vt succus extrahitur, & nihilominùs magisteriũ existit, etsi corpus ab eo separatum est: Ad hunc modũ tamen intelligendum, corpus illud non esse Marchasitæ, sed potiùs terræ vel mineræ, cui quidem inest marchasita: virtus eius, ita non est efficax per seipsam, vt separaretur à terra vel minera, sed in ea remanet prout in marchasita, qualis etiam existimatur. Quapropter ad magisterium declarandum, quid sit, ex quo fiat, & quibus virtutibus præditum, volumus practicam eius in sequentibus adferre, necnon artificium scribere. Processus temen hic vna scriptione concludi nequit, sed particulariter de singulis tractandũ est, vti de metallis per se, de marchasitis etiam peculiariter, item de lapidibus & herbis.

De sanguine pariter singulare magisteriũ habetur, quod etiã peculiari forma docetur & modo. In eo consideratur quæ virtutes ac vires hominis existant, & quid eius in se natura cõtineat,

in qui:

in quibus defectum patiatur,&c. sine diminutione tamen creationis ipsius naturalis, sed partibus suis completum & perfectum opus, vt auis in & cum plumis suis omnibus.

De extractione magisterij ex metallis

Principiò Magisterium ponemus è metallis, idq; declarabimus, quod miris virtutibus sese palàm facit, iuxta suæ tenorem essentiæ cognoscendis. Eorum processus fieri præter omnia corrosiua debet, ac omnia quæ contra metalla cō plexionata sunt. Nam ex contrariorum coniunctione mixtioneúe corrumpuntur essentiæ, sic vt ob hunc errorem virtutum nihil adferant, alio vincente prædominanteúe contrario.

Cùm hoc loco maximè concordantia sit existimanda, solùm igitur temperatum ei conueniet. Est omne temperatum ita complexionatum quid, vt hoc ipsum recipiat, & incorporetur cum eo, cui fuerit adiunctum, sic vt veterem & suam complexionem haudquaquam patefaciat amplius, at virtutes illius tantū quod ei fuerit additum. Vt vinum ardēs

in se multas atq; perfectas complexiones habet, quibus eorum, quæ sibi sunt addita vires & operationes adauget. Cùm igitur alienas virtutes attrahat, suasque domet, hac ratione temperatum esse dicitur, & meritò vocatur. Quãquam differentiæ quædam notandæ veniunt, elementa nihilominus tantùm separamus, vt possemus de oleo loqui, quod alienas ad se naturas trahit, elementumque suum abscondit. Ex simili quopiam his magisterium fieri debet, vt metallorum vires in eiusmodi temperatum veniant, & cum eo mundentur ac purificentur, in terminumque suum destillẽtur. Simile magisterium postquam perfectũ fuerit, potabile vocabitur, ideo q̃ in potũ assumi valeat: quo fit, vt auri magisterium Aurũ potabile nominetur: lunæ quidẽ argentũ potabile: sic ferrũ, plũbum, argentum viuum, &c. potabilia fieri diciq; poterunt, & iuxta suas complexiones describi: secũdum quos processus operationes suas habẽt maiores quàm scribere deceat. Ad hunc modum vnico temperato tria fiunt vno processu, nec non vna practica, quæ talis est.

Reci

Recipe circulatum optimè, nec non ad ſummam eſſentiam repurgatum, cui tenuiſſimas laminas metallinas impones, aut limaturas, cuiuſcunque libuerit optimè ſubtiliſſimeque malleati, nec nõ mundati. Hæc duo ſimul pondere ſufficienti ſeptimanis quatuor circulentur, & per temperatum hoc laminæ reducẽtur in oleum, & in formam pinguedinis ſupernatantis, iuxta cõditionem ſui metalli coloratæ, quam per attractorium argenteum ſeparabis à circulato. Hoc ipſum eſt aurum, vel argentum potabile: ſimile de cæteris metallis habebitur, ꝙ abſque detrimento ſumi poteſt in potum, vel vnà cum cibo.

Extractio Magiſterij de perlis vel vnionibus, ex corallis atque gemmis.

Magiſterium ex lapidibus pretioſis ad eundem modum intelligendum, prout ex metallis quoad virtutes: quas vnuſquiſq; lapis iuxta ſuam naturam habet. Notandum eſt ad lapides opus non eſſe temperato nec additione quapiã ad eos vtendum, quod iſtorum ſolutio non ſit eadem cum reſolutione metallorũ, ſed alia via magiſterium eorum extrahitur,

Quorum in practica tres processus intel liguntur, vnus ad gemmas, alius ad marchasitas, & ad coralla tertius: iuxta quos lapidea crescentia quæque suum in magisterium adduci possunt. In processu lapidum colores obseruandi non sunt, nec etiam claritas existimanda, cùm eorum omnia magisteria colorem albũ habent ac vniones, exceptis corallis, quæ suum in magisterio colorem retinent, quare color in eis maximè notandus. Nam istorum magisterium vnà cum corpore nec non elemẽto, ac essentia tota præter cor ruptionẽ extrahitur, at per additiones: & nihilominus in suam perfectionẽ restitui possunt iterum, quare quoad generationem & naturam lapidibus comparari nequeunt, lapideam tamen conditionem habent. Fieri potest, vt extra corallorum corpus totus color extrahatur in aliud medium, & postmodum ex eorum corpore forma conflетur vel formetur prout ex luto: postq́ue formationem hanc iterum color infundi poterit, vt corallum sit ęquè ac prius. Hoc de perlis aut vnionib. fieri minimè potest, nec de gemmis, quæ rursus in suam perfe-

ctio-

ctionẽ redire non poſſunt amplius, at in magiſterio manent eſsẽtia ſua nõ corrupta. Vidimus etiam iſta penetraſſe vitra, nec non inſtrumenta, iuxtaque ſuam naturam informaſſe, prout magiſterium ipſius Magnetis formam ad ſe traxit vt Magnes materialis, & poſtmodum in vitrum fixit, illudque tinxit, vt hoc etiam attraxerit acus atque paleas. Non ſecus de reliquis intelligendum, quare conſeruanda ſunt auro, ſolo.. Plura quàm credibile ſit in his occurrerunt nobis, quorum nos memoriam ſeruamus tantùm: latius ad eiuſmodi virtutes in aliȷs inueſtigandum artibus prout in Magiſteriȷs, cùm peculiarem ad alias extractiones demonſtrationem exhibeant. Iſtorum practicam docere volumus ad hunc modum.

Recipe, Gemmas primò contritas, & calcinatas iuxta reuerberatoriam conditionem, & ſal nitrum commune, pondere quidem ęquali, nempe libræ, quę ſimul in calcem optimè comburantur, & poſtmodum abluãtur ardente vino tam diu, donec amplius materia nulla ſuperflua ſit reperta. Poſt ablutionem rurſus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

hanc materiam calcina, per omnia fac vt prius,& ſic totũ in vinum ardens trãſit:hoc per bullitionem euaporare ſinito,ſic habebis alcali,quod reſolutum in aquam ſeruato. Huius adminiſtrationis vſum non eſt quod abhorreas, licet vtcunq; ſit acutum & calcineum, cùm ea quidem acuitate ſolùm in id operetur, quod ſibi reluctatur:eſtq; tam ſubtile,vt gutta ſola totum corpus tingat in ſingularem virtutem.

Vniones etiam in aquam reducendi ſunt,ad hunc modum videlicet. R. Correctum acetum,cui tritos vniones impo nito,perq; menſem in eo digeri ſinito, ſic in aquam reſoluentur.Deſtilla tandẽ & per balneum acetũ ſeparato,quo peracto reperies vniones in fundo reſolutos iñ aquã: hoc eſt magiſterium Perlarum vel vnionum.Et quãuis huius practices via breuis & facilis proceſſus exiſtat,experto nihilominus adhibe fidem: mirifica ſiquidem ipſorum eſt operatio, non tamen fit per artem hæc virtutum actio,ſed in natura ipſarum eſt, quæ occultatur in ſubſtãtia craſſa, propter quã operari nõ poteſt, ſicut mortuũ corpus,

ſed

ſed reſolutione facta viuificabitur eius corpus, de quo ſatis. Coralla tamen cõterenda calcinandaq; veniunt ab initio cũ ſale nitro, poſtmodũ vt gẽmæ præparãda, reſoluẽda quoq;: ſic habes magiſteriũ corallorum, cuius ego maximè peculiariterq; virtutes admiror, quas Deus creſcenti huic tribuit, quæq; tam potenter operãtur & admirãdè, prout etiã creſcũt

Extractio magiſterij ex Merchaſitis.

De magiſterijs Marchaſitarum hoc ſcitu neceſſarium, eas tãtùm eſſe matres quare minerale ſuum non adducitur in ſuum magiſterium, at ſolùm vera Marchaſita, prout de metallis, quæ non tranſeunt in ſuum magiſterium, niſi prius à ſuis mineris ſeparata ſint. Et quamuis Marchaſitæ non bene poſſint ab eis ſeparari, nihilominus in magiſterijs gemmarum marchaſitarum id fieri poteſt. Quæ quidem variæ ſunt, vt aurea, argentea, talch aureum, album & perſpicuum ſtannea marchaſita, antimoniũ, granatina, ſimilesq; aliæ, quarũ vnica magiſteriorũ eſt extractio cõueniens omnib. at

arcanorum ſuorũ vires & potentiæ ſunt in medicina, iuxta metallicarum operationum conditiones. Et quamuis metalla non exiſtant, nihilominus earum proprietates habent: quare hac de re pauca iam ponimus, quòd eius latior de ſpecificis mentio fiat. Differentia quidem eſt notanda, prout ſimul particulariter conueniunt & concordant, vt aurum & eius marchaſita, antimonium & plumbum, quæ quidem in ſui fabricatione conſtellationeq; ſibi mutuò comparantur: in virtute nihilominus ſeparantur. Nam in nonnullis marchaſitis plus virtutum exiſtit, quàm in conſtellationum ſuarum metallis, vti de plumbo & antimonio ponimus: hoc nempe curare leproſos, Morpheam, Alopeciam, & ſimilia, ſcabies omnes & cicatrices, Leoninam, Elephantiam, Tyriam, &c. quod Saturni magiſterium nõ efficit. Quare proprietates huiuſmodi notandæ ſunt, quæ nedum in magnis, verùm etiam in minoribus quandoque latent abundantius. Rationem hanc inueſtigare volumus, cur antimonium plus

virtu

virtutum habeat, quàm suum metallum. Corpus enim eius fixum non eſt, & non ſatis in ſui perfectionem digeſtũ, vt Saturnus, vnde volatilem proprietatem aſſumit. Verùm ipſa materia ex qua naſcitur (vti de generationibus ponimus) ſpoliatum quid eſt & mundificatum à naturali ſua proprietate, quæ ſibi manet incorrupta: hinc fit vt aurum purget magis quàm ignis aut aliud elementum. Indeque prouenit vt corpus mundet ac purget, prout argẽtum & aurum ab omnibus impuritatibus ſuis per ipſum liberantur. Magiſterium antimonij lepram expellit magis quàm de ipſo credibile ſit: non ſecus de alijs intelligendũ.

Iam practicam aggrediamur, qua Magiſterij prꝑarationes earum doceamus ad hunc modum.

Recipe Marchaſitam ſubtiliſſimè tritam, & aquæ ſoluentis tantum vt ſex digitis latis ſupereminat, ſoluatur, & poſtea putrificetur vno menſe, deſtilletur poſtmodum & ſeparetur, vti de metallis docuimus. Quo peracto, magiſterium habebis eius marchaſitæ quam acceperis.

Extractio magisterij de substantijs pinguedinosis.

Non aliter de pinguedinosarum substantiarum extractione Magisterij censendum est, vt pinguedo carabis, resinarum, oleorum, ac in similibus substantijs materialibus apparens: De quibus etiam ad extractionem eiusmodi magisteriorum viæ tres habentur: peculiaris vna de carabe, de resinis alia particularis, & alia de pinguedinosis, vt oleis, seuis, butyro similibusque, singularis etiam. Carabe namque pati minimè posset extractionis ad pinguedinosa processum, quòd vires eius perirent: similiter ipsa resinata carabis ferre practicam non valerent, quòd eis damnosa foret, ac in ruinam vergens. Tribus ergo modis præparationes istorum magisteriorum docebimus, cùm tam excellentes in pinguedinosis virtutes appareant, & hoc multifariam: vbi nihil operari possunt essentiæ, iuuant ipsa pinguedinosa, cùm habeant eam rationem propter virtutẽ specificam, & sibi appropriatam, quæ in alijs non ita perfecta reperitur, nec est: nõ secus ac de corallis ad gemmas comparatis,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

paratis, de illis etiam intelligendum, quorum practica talis est, & primò de carabe.

Recipe Carabis optimè triti quãtum videbitur, & circulati quod sufficiat, in flacco digerãtur in cineribus diebus sex. Posteà destilletur inde circulatum, & rursus affundatur: toties id fiat, quousq; reperiatur oleum in fundo: quod quidẽ est carabis magisterium: hoc nobis admirandas suas virtutes patefecit, sic maneant.

Ad hunc modũ qui sequitur, ipsa resinata suum ad magisterium adducũtur.

Recipe Terebinthinæ, gummi, vel resinæ quæ lutatum in vitrum posita, mẽse digerantur & per se in digestione calida: postea coquantur in ardente vino media tantùm hora, cum aqua soluente mixto. Deinceps per alembicum cæcũ destilla, die tandem vno maneat, sic inuenies olea quædam in se ipsis distincta, quæ separato: quodlibet enim est magisterium in sua natura. Sed oleorum magisteria fiunt, præter aquarum soluentium additionem, quę similiter vires habent iuxta suæ materiæ virtutes.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Extractio Magisteriorum ex Crescantibus.

Crescentia quidem existimamus ea, quę virent & postmodum arescunt, iterumque suo tempore virent vt prius, tū illa quæ florent vt arbores, herbæ similiaque. Horum diuersimodè magisteria fiūt, & ab eis extrahūtur, vt ex arboribus peculiare, tum ex herbis peculiare suū: quorum differentia talis est, quod lignū illud, hoc verò putrefactibile. Folia floresq; præparantur vt herbæ: quapropter hæc magisteria ponemus & separatim. Lignorum autem præparatio magisterij talis.

Recipe lignū minutè satis cōscissum, quod in ollā vitreatam & in igne constantem & optimè coopertam positum, igne carbonū horis quatuor aduratur, exemptumque putrificetur in vitro per mensem, inde post per cineres vrgeatur vsq; ad vltimos spiritus, quibus perceptis mox cessa, ne magisterium fœtorem ab igne concipiat. Hac via ligni magisterium eius habebis, quod præparandum susceperis.

Sic semina possunt etiam, radices, cortices,

tices,&similia, quæ continent oleum in sua materiali subſtãtia hoc in ipſum reduci Maius in extractionibus iſtis latet artificium, quàm dicatur aut intelligatur, quamuis integrè proceſſus demonſtretur hic.

Herbæ verò necnon id genus alia, ſunt ardenti vino permiſcenda, necnon cum eo putrefienda mẽſem vnum. Poſtea per balneum maris deſtillanda: quod verò deſtillatum eſt iterum affundendum, ſicque tam diu procedendum, quouſque tota quantitas ardentis vini quater ſuccos herbarum excedat. Hocipſum deſtilla per pellicanum nouis cũ additamentis vno menſe, tandem ſeparato. Quo peracto magiſterium eius habebis materiæ vel herbæ, quam præ manibus accepiſti.

Extractio Magiſterij ex Vino.

Vini magiſterium declarare iam volumus: quod quidem innumeris virtutibus dotatũ apparet: cùm eiuſmodi naturam à plurimis in terra latentibus virtutibus accipiat, vti de vini generatione ponimus. Iam ſciendũ huius magiſteria duabus vijs fieri, quamquam vnam ſi-

lentio præterimus, quia comunis existit eius processus, vt in multis ponimus. Nonnullæ viæ practicæ magisterij vini ponuntur. Aliqui dum adhuc recens est vinum, extrahere conantur purgandum inter. Alij sepeliunt, centumque diebus ita relinquunt. Plerique solent illud præter ignem coquere. Quocumque modo fiant, scribere minimè curamus, at solùm eam quam experientia viam habemus. Primò sciendum in vino spiritum valde subtilem, at paucum, & multo phlegmate contentum. Et quamuis hic essentia quinta sit, nihilominus ex eo fit magisterium, sed maiori practica processuque ad istud necessarijs.

Sciendum etiam plures maioresque vires in eo vino fore, quod aquam suam nondum posuit, cùm in aqua nonnunquam plus virium existat, quàm in vino ipso. vetustas etiã vini laudabilior quàm iuuenta vel eius recentia, quòd spiritus magis digeratur successu temporis longiori quàm pauciori. Animaduertendum latiùs vinum, hunc in vsum aptiùs esse, quum inferiùs ac superiùs optimè

time conclusum est absque respiraculo, sic multis annis cētenis absque tartaro conseruatur: tamen de prolixo tempore loqui nolumus, cùm tædiosum foret, nihilominus in memoriam reuocasse tantùm. Non est etiam vini magisterium, quod ex musto vel recenti vino trahitur, sed musti. Nec est artis id cum fecibus aut phlegmate suo destillare, prout vinum ardens, quòd hac via spiritui vires depereant, quæ sunt in eius essentia: hoc ipsum fieri minimè conuenit. Vt quò sæpiùs acetum optimum destillatur, eò remotiùs à vini spiritu recedit. Quapropter animaduertendum summa diligentia, ne quo modo quinta corrumpatur in magisterijs essentia, sed potiùs vt viribus augeatur atque fortificetur. Quum etiam sine igne separatum est, haudquaquam potest esse magisterium quòd ei substantia deficiat. Sciendum itaque vini spiritum cum substantia fore conseruandum, & phlegmate, cùm in vino duæ substantiæ reperiantur: vna quidem vniuersa, cui spiritus inest vini, & à qua separari non potest: altera phlegmatica est,

fixa ſine fecibus & aqua dulci, à qua tã-
quam à vera ſubſtantia ſeparari debet,
vt à ſua minera vel terra metallum.

De vino conſiderãdũ igitur, fixũ hoc
eſſe, phlegmaq́; ſuũ eius mineram, item
vini ſubſtantiam fore corpus in quo cõ-
ſeruatur eſſentia quinta, prout auri in
auro latet eius eſſentia. Iuxta quod pra-
cticam nobis ad memoriam ponimus,
vt non obliuiſcamur, ad hunc modum.

Recipe vinum excellentiſſimum &
optimum quàm habere poteris, colore
ſaporeq́; ad placitum, hoc in vas vitreũ
infundas vt tertiam eius partẽ impleat,
& ſigillo Hermetis occluſum in equino
ventre menſibus quatuor & in cõtinua-
to calore teneatur, qui nõ deficiat. Quo
peracto hyeme quum frigus & gelu ma
ximè ſæuiunt, his per menſem exponatur,
vt congeletur. Ad hunc modum fri-
gus vini ſpiritum vnà cum eius ſubſtan-
tia protrudit in vini centrum, ac ſeparat
à phlegmate. Congelatum abijce: quod
verò congelatum non eſt, ſpiritum cum
ſubſtãtia fore iudicato. Hũc in pellicano
poſitum & in arenæ digeſtione nõ adeo
calida per aliquod tẽpus manere ſinito.

Poſtmo-

Poſtmodum eximito vini magiſterium de quo locuti ſumus. Qui plures exiſtũt proceſſus,& in vſum veniunt,latius cum de Elixiribus agemus declarabimus. his quoque finem imponentes,quorumuis aliorũ proceſſum vini,qui minimè placent obliuiſcemur.

Extractio Magiſterij ex ſanguine.

Noſtram etiam opinionẽ de ſanguine ſcribere volumus , cui plurimæ virtutes inſunt ac admirandæ ſuprà quàm credibile ſit,& ſatis vel omnino reperibile:maximè quòd ſanguis ex optima radice fonteque potiori cordis exiſtat(vti nos de compoſitione hominis declaramus)in quo defectus nullus exiſtit, nec eſſe poteſt,çùm iuxta cordis naturã ſuas conditiones habeat,& naturæ totius,ac eius omnis,quod in ea viuit eſt precioſus theſaurus. Conſideramus enim iterum,vbi ſanguis à venis profluxerit, eiuſmodi virib.quæ ſanguinẽ renouat & ſuſtentant,priuatum iri poſſe :quod minimum eſt:nam in eſſenria conſeruari poteſt,vt infrà ponimus.Et quod potius eſt conſideramus, paucos homines corpore & ſanguine ſanis viuere.Quare viden

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

dum nobis, vt eiuſmodi homines in renouatam qualitatem & eſſentiam adducantur per arcana, & quintam eſſentiam, vt meminimus anteà, quo ſanguis incorruptus & ſanus ab eis effluat. Nec ſolùm de ſanguine loquimur hominis, verùm etiam de ſanguine ſpermatis, quem in ſecretis noſtris deſcribimus, cui nullus morbus ineſt, nec alteratio, ſed plurimùm admirandus ex hominis ſpermate ſanguis, quē hoc loco ſumere prætendimus, & hoc multis de cauſis, hîc non appoſitis. Loquimur etiam de ſanguine panis, qui ad eundē vſum, & pariformiter aſſumitur: ſunt enim in eo virtutes, quas perſcrutari vix poſſumus, nec etiam id ad ſummũ faciendi ſuſcipimus onus. Itidem intelligi poteſt de nutrimētis alijs, & comeſtibilibus, in quibus omnib. habetur ſanguis, quamuis hũc in illis non videamus non magis quàm in pane, qui nihilominus per putrefactionē vt in ſtomacho & hepate ſanguis fit, pariter omne ꝙ cũ eo ſumitur in obſoniũ ad eũdē modũ immutatur, vt in corpore. Hoc de ſanguine latius aut ꝓlixius ſcribere nolumus, p̃ſertim ꝙ nemini rē

gratam eo facere posse, quàm nobis i-
psis videamus. Quiescere dormiẽtes ita
que volumus, èq; somnio dulci postmo-
dũ expergefacti, hoc de sanguine loqui
valeat ꝙ quisq; potest in suis viribus, &
quantum in eo fuerit: nam ex bono bo-
ni multũ sequitur, quod nobis conside-
randum semper venit. Nec solùm de san
guine comestibilium, sed etiam pota-
biliũ, quæ simpliciter corpori nostro san
guinem exhibẽt, loqui volumus. Possunt
etiã ex sanguine quintę essentiæ, non mi
nus quàm arcana trahi, de quib. hoc lo-
co minimè loquimur, sed solùm de ma-
gisteriјs agere proposuimus, & hoc vno
singula cõcludere. R. sanguinẽ, quẽ pelli
cano cõclusum, trãscendere super ven-
trẽ equinũ tã diu sinas, donec tertia pel-
licani pars impleatur: nã sanguis omnis
in sua rectificatione dilatatur iuxta quã-
titatẽ, & nõ secundũ põdus. Hoc tẽpore
peracto, rectificabis ipsum ꝑ balneũ. hac
via phlegmata recedunt, in fundo magi-
sterio manẽte: quod quidẽ retorto sigil-
lo conclusũ Hermetis nouies destillato,
ꝓut libro de pręparationib. docuimus.
Hac via sanguinis magisteriũ habebis.

LIBER SEPTIMVS ARCHIDOXORVM D. THEOPHRASTI Paracelsi Magni.

De specificis.

LAtius est quòd iam de specificis loquamur, quibus admirandæ plurimùm & magnæ virtutes insunt, quæ non ex natura sumunt originem, quare calidæ non sunt, neque frigidæ, sed præter istas qualitates vnicam habent naturam & essentiam, prout multis locis meminimus. Specificum eiusmodi sumit originem suam ab externis, vt quum lignum aliquod in ignem proiectum vritur, non ex propria natura. Nascuntur itaque specifica ex coniunctione, prout vbi mastix & colophonia simul digerũtur, fit attractiuum, quod neutrum eorum est per seipsum: aut cùm therebinthina coagulatur, inde fit lapis, qui ferrum instar magnetis ad se trahit. Similia plura sunt, quæ in alio tales virtutes habent à suis cõpositionibus, & extrà. Elleborus etiam ex liquore lapidis & terrę, per istorũ duorum compositionem in specificum nascitur

ſcitur, in modum quo ceraſa cum aceto ſimul poſt ſuam digeſtionem fiunt laxatiuum, quorum ex ſua natura neutrum laxat. Quare ſpecifica ſimilia naſcuntur ex ſua natura per compoſitionem elementorum & propriæ materiæ, non ſecus ac tinctura colorũ e, qui non ex frigore, calore minus oritur, ſed compoſitione, prout gallæ cum vitriolo producunt atramentum, cùm neutrum ipſorum nigrum exiſtat. Sic etiam ſal armoniacum & vrina colorem nigrum efficiunt, cùm tamen ambo ſint alba. Idipſum de ſpecificis intelligendum eſt, ea ſuam originem pariformiter ſcilicet accipere, ſed externè quædã eiuſmodi virtutes aſſumunt, quod in qualibet herba poteſt euenire, non in vno genere tãtùm ad hunc modum intelligendum. Vbicunque Magnes creuerit, quoddam attractiuum eſt, coloquintida purgatiuum, & papauer anodinum: hoc prouenit ex compoſitione in eis exiſtẽte. Quo fit vt Magnes omnis attractiuus exiſtat, & coloquintida quæuis purgatiua. Non ita de extra ſpecificis, quæ ſic ſe habent, nempe ſi Magnetis virtutes haberet ſilex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

lex,& alius ei similis non ita specificum hoc foret externum.

Quamuis accidere nonnunquã, at rarò soleat, peculiarẽ in vna herba reperiri conditionem, & non alia sibi simili, tum specifica multa similia ex influentijs oriri, nihilominus ex eisdem procedere nos scribere volumus aut nõ, sed hoc suis locis vt in physica reseruare, & hîc supersedere. Specifica multa reperiũtur, vt odorifera, quæ suam originem ex compositione, digestioneque sumunt, vt aqua vitrioli cum sale armoniaco destillata, musci refert odorem, quorum tamen similem per se neutrum habet. Plura talia sunt, quæ fiunt odorifera, cùm antea nõ essent, odoremque nobilem concipiunt vt rosa vel lilium, quibus ab initio nullus odor inest, at labore, digestione, separationeq; tandem excitatur. Vt vaccinus fimus, aut excrementũ fœtens, quod postquam tamen eleuatum fuerit, ambræ simili fit odore: verùm in fundo residua materia manens, humano fœdius oleto fœtet.

Specifica nonnulla sunt narcotica, sudorem

dorem prouocãtia, quæ similem ex cõpositione virtutem accipiunt, vt ardens pruna pingui terræ superposita, vaporẽ emittit: non aliàs zingiber in corpus traiectum, vrit extinguiturque, prout aqua perfusa.

Calor hic zingiberi contingit ex acuitate vel asperitate, quam in se continet, ac elemento calido coagulatur tanquam lapis, qui per ignem ad eiusmodi calorem adducitur. Narcoticum siquidem est calx liquoris terræ, vti de generationibus ponimus. Pariter ex compositione prodeunt ipsa purgatiua, prout Reubarbarum, quod etiam calx liquoris existit: differentia tamẽ hac, vt in modum aluminis vsti, quod in aquam resoluitur eo liquido quod secum arripit, vbi loco positum humido fuerit: sic de Reubarbaro nec non aliis purgatiuis intelligendum, quæ suam originẽ vt calx terræ multifariam accipiunt. Nonnulla siquidem soluuntur, vt Turbith, ideo quod cũ eis realgar soluitur, & aliud nõ. Alia Melancoliã, vt Senæ. Quod sic intelgendũ, videlicet, ad nitri modũ ꝙ secũ

lapides

lapides resoluit,& non aliud. Nonnulla sanguinem,& cum eo sublimata: sic de rerum istarum differentia censendum est,vti sunt in seipsis diuisæ, quod meminimus. Quædam etiam cōfortatiua,propter compositionem, vti sperma carens viribus,ex quo nihilominus, quid nascitur ex sua prædestinatione. Sic ipsum cōseruatiuum est prædestinatio quædam ex prædestinatione compositionis. Verùm Carlina,quæ non ad hunc modum nascitur,aliarum ad se virtutes herbarū trahit,eisque vires adimit, quas tum sola possidet, prout aurum humorem ad se trahit è ligno, sicut latius de generationibus declaramus.

Pariter aliqua mundificatiua per suā compositionem eiusmodi virtutem acquirunt, vt quum calx terræ transmutatur in alium colorem per liquidum, vt resinam,mel,gummi,picē, &c. Floribus in Veneris similes alterationes existunt, qui primò purgatiuum exhibent, vti calcem fore decet: postmodum igne reducuntur in stipticū, sic vt purgent ac mūdificent. Corrosiua similiter habentur, quę salia sunt,& aliquando calces in ter-

ra, nonnulla ſubſtantialiter in vna materia, vt nos de generibus ſaliũ ponimus. Variæ multæq; ſunt eiuſmodi proprietates in rebus, quas de proprietatibus rerum tractamus, & hoc loco ſatis declarauimus. Et quamuis nonnulla dura, mollia contrà quædam exiſtant, hîc detegere nolumus aut noſtris in Archidoxis tractare de toto principio, ſed de ſpecificis componẽdis & in ſupremum naturæ gradum adducendis, de quibus iam conſequenter agemus, eorum experientias nobis proponentes, & angulares illos concionatores poſt tergus relinquentes, qui de Deo loquuntur, & aliud nihil intelligunt præter hipocriticos ritus ac ſimiles fabulas: item his arcanis & artibus ſunt inimici, capitibus merſi quidem in gloria mundi, fabulantes & cauillãtes multiloquio præditi, quo deferunt in vtrumque humerum, adulantur ac ſeſe tamquam ſapientes exiſtimant, cùm ſtolidi ſint fatui, necnon hominum impoſtores ob mundanas opes. Iam de ſpecificis agere volumus, prout nobis veniunt in vſum, & vniuerſitatum illos medicos,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

qui tantùm legunt ac opinantur, siue bene, siue male succedat, in nos fremere dentibus vt volent sinimus.

De Specificis odoriferis.

Vt ergo de specificis odoriferis loquamur, qua via formaque fiant, & primò quòd ad vires eorum attinet. Est itaque specificum odoriferum, materia quæ morbos ægris aufert, non secus ac zibeta suo stercora pellit odore. Notandum vtique specificum hoc malum odorem vt oleti plurimùm impedire, vt nocere manereque nequeat: sed odore bono tingitur hic fœtor eius, vt quantum antea fœtuit, iam odore tantum bono valeat exequi, cùm nihil sit quod zibetæ vel musco bonum odorem adimere possit: bene transmutari tamẽ potest vt multis probamus locis. Quò fit vt aliquando musco nonnihil admisceatur oleti, quòd hoc penetret illo magis & lilio quouis omnibus operationibus. Quandoquidem notum est, plus odoris male quàm boni reperiri. Prout etiã tyrus in theriacã assumitur ad summè penetrãdum, & statim omnia membra cũ aliorum viribus: non aliàs de specifico

cifico censendum odorifero.

Animaduertendũ, hoc medicamẽto pelli morbos ab eis qui medicamẽta ferre minimè possunt administrari, prout in Apoplexia, vel Epilepsia: multi siquidem odores existunt, qui releuant Epilepticum, ac multi qui subleuãt Apoplecticũ: non quòd omnino curent, sed viã pręparent. Nã vis eiusmodi, quæ corpori prębetur, statim odore sanguinẽ ipsum excitat, & hũc ad cor protrudẽdo magis quàm scribi possit, refocillat. Quapropter ponemus odoriferum, ex quo fundamentũ accipimus ad alios morbos omnes odorifera componẽdi: cuius processus hic est.

Recipe Liliorum alborum,
Anthos,
Basiliconis,
Cardamomi,
Rosarum ana, manipulum vnum,
Spicarũ manipulos duos. Cõtũde crasso modo in pastã. Cui addãtur succi pomorũ arantiorũ duę quartę. Hęc omnia simul in pellicano posita mense vno digerantur. Postmodum à suis fecibus manibus vel pessarijs, quod melius est,

premendo ſeparentur. Huic in pellicanum rurſus poſito, ſtatim addantur,

Macis,
Chariophyllorum,
Cinnamomi ana ℥.I.
Ambræ ℥.ſs.
Muſci ʒ.ij.
Zibetę ℥.I. Terenda minutiſſimè terantur, & in dictum pellicanum poſita cum alijs in fimo digerantur. Deinceps adde gummi arabici diſſoluti ℥.ſs.

Tragacanti etiam diſſoluti ℥.I. & ita clauſo vitro cum claro albuminis ouorum indureſcant. Mox atque videris ad modū vitri factū, eximè fracto vitro lapidem hunc, & ſpecificum odoriferū de quo iam ſcripſimus, & ſatis. Quamuis addere bonū foret aurum potabile.

De Specifico Anodino.

Ad ſcribendum etiã de Specifico hoc Anodino multæ cauſæ nos inducunt: Cùm nobis morbi quidam occurrerint, in quibus arcana quæuis deſeruere nos, excepto ſolùm Anodino ſpecifico: hoc enim vulnera quæque repleuit. Nec idipſum admiramur, cùm videamus aquã ignem extinguere: nõ aliter Anodinum ſpeci-

ſpecificũ extinguit morbos,& hoc multis de cauſis, quas quieſcere ſinimus. Quod ęnim quieſcit vel dormit,nõ peccat.Non intelligitur naturaliter,aut iuxta naturam,ſed Paroxiſmus dormit,quo fit vt impediatur eius operatio, frangaturque. Conſolamur in eo pariter,quòd anxiæ multæ ſollicitudines & melãcholiæ dormitione tollantur.Notandum vtique hoc loco dormire non debere neceſſariò hominem, ſed morbum ipſum: quare ſpecificum quod cõtra morbum ſolùm ſit componimus, & non contra plenum hominem,prout moris eſt in febribus fieri.Nos verò dicimus in pleno homine mortalia fore ſomnifera, ſed in pleno morbo ſalutifera. Quapropter morbum omnem tranſcurrimus, & addimus vt in corpus nullam operationem habeant,nec habere poſſint,ad hũc modum.

Recipe Opij thebaici ʒ.i.
Succi pomorum aranciorum,
Citoniorum ana ℥.vi.
Cinnamomi,
Chariophyllorum ana ℥.ſs. Contuſa per quã optimè ſimul omnia, mix-

taq; ponãtur in vitrũ cũ ſuo cooperto-
rio cæco: digerantur in Sole, vel in fimo
per menſem poſtmodũ exprimantur, &
imponantur iterum cum ſequentibus,
Recipe Muſci ſcrupulum ſemis,

Ambræ ſcrupulos quatuor,

Croci ℥.ſs.

Succi corallorũ, & magiſterij perlarum ana ſcrupulum I. ſs. Commiſce poſtque digeſtionem eorum vno menſe factam, adde quintæ eſſentiæ auri ſcrupulum vnum & ſemis, qua permixta cæteris, Anodinũ ſpecificũ erit ad auferẽdũ quoſcumq; dolores internos & externos, vt nullum torqueatur vel arripiatur membrum latiùs.

De ſpecifico Narcotico Diaphoreticæ naturæ.

Iam de Specifico diaphoretico loquamur quo morbus omnis curatur, qui poteſt vel debet ex ſui natura ꝓprietateq; ſanari ſudoribus, hoc prę ceteris medicamento pellitᷣ. Diaphoretico ſiquidẽ frigidus morbus incaleſcit, & eo calore tollitur. Sæpiùs enim vt nobis cõtingit, Coſſatũ annorũ viginti ꝑ diaphoreticũ ſanatũ fuit, ac alij morbi plurimi, quos intercu-

intercutaneos vocãt, aut inter cutem & carnẽ existẽtes, in quibus essẽtia quinta nihil efficit, & minùs arcanũ: ea de causa, quòd in corde nullus tã potẽs existere vigor potest, quo Coslatum pelli queat, nisi diaphoretico solo id fiat. Nã vti Sol calefacit gelatũ lapidem, & glaciem duram liquefacit, nõ secus diaphoreticum suas vires exerit in morbũ, qui nullis potest aliis curari viribus quantùmcumq; nobilibus & bonis. Et quamuis flãmula calidissima sit herba, nihilominus calor eius ad Solis naturæ minimum pũctum haud quaquã est cõparandus: non secus maximè differunt calida quæuis & ipsa diaphoretica. Quamobrẽ hoc loco Specificum diaphoreticum ponimus, quo diaphoreticas virtutes cõprehẽdimus.

Recipe Zingiberis libram vnam,
Piperis longi,
Nigri ana ℥.i. ß.
Cardamomi ʒ.iij.
Granorum paradisi ℥.i. Conterãtur in puluerem, & ponantur in vitrum cum vncia semis optimæ tritæ camphoræ, necnon aquæ soluentis vnciis duabus. Sigillato vitro maneat in arena pro

ſuæ digeſtionis cõſummationis tempo-re. Separa tandem ab eis aquam ſoluen-tem, & putrefiat vno menſe, vnaq; ſepti-mana circuletur. Poſtmodum exprimes atque ſeruabis: hoc eſt optimum & po-tentiſſimum diaphoreticum vehemen-tiùs agẽs quàm ſit credibile, tum in caſ-ſatis, tum in aliјs morbis grauiſſimis, de quo ſatis.

De ſpecifico purgatiuo.

Eſt etiam quòd ſcribamus de Speci-fico purgatiuo, licet complexiones con-ſiderandæ forẽt ac ſimilia, nihilominus fundamẽto ſolidiori corroboramur, ac-cipientes ea quæ morbos tollunt, & nõ particulariter vnũ aut alterũ, ſed omne malum auferunt. Vnde colligitur quic-quid ex cholera ſuperfluum eſt, nulliuſ-que momenti, recedere: ſimiliter de phlegmate, melancholia, ſanguineque peccantibus intelligendum erit, apoſte-matibus ac aliјs corruptionibus, quę iux ta complexiones purgari non poſſunt, neque purgationibus reſolui, prout eo-rum morbi multi reperiuntur.

Quare materiam peccantem ſolùm extrahere conamur, ſiue corrupta ſit,
ſiue

siue non: apostemata, complexionata, vel in quacunque permixtione fuerit: medicorum vniuersitatum prolixos & inutiles sermones minimè curantes, at sanitatem ipsam,& super hanc ædificantes nostra medicamẽta: prout ipsum tartarum,quod ex sua natura proprietateque putrefactiones omnes tollit, & nõ inclinatur ad choleram,nec melancholiam,phlegma,neque sanguinem, aut similia,sed omne quod inutile corpori, nec non huic inferre damnũ potest, aufert. Pariter vitriolum tales occasiones omnes,è quibus infirmitates multæ nascuntur,purgat. Considerandũ vtique nobis,coloquintidam omnem choleram non expurgare, vel quicquid oritur ex ea:neque etiam Reubarbarum id facit:nec Turbith omne quod ex phlegmate procedit,arripit nec euacuat: neq; lazuli melancholiæ quæuis impedimenta:neque manna sanguinem contrariũ totum expellit:sed ista duo,nec non alia plura hîc non assignata specifica purgatiua nostra faciunt, principaliter in his omnibus putrefactionibus,& superfluis fecibus corporis,vndecunq; proueniãt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

quas nõ aliter purgant quàm aqua pannos abluit lineos,& ſapones eos clarificant à nocumento,& impedimento cuiuſcunq; naturæ:ſic enim ſingulariter in ſingulos morbos arripit. Et ita pharmacum ſpecificũ ponamus quoad noſtrũ ſenſum iam dictum ad hunc modum:

R. Magiſterium tartari, magiſteriumque vitrioli:quæ ſimul in vnum commiſceto, poſtmodum adde partes æquales eſſentiæ quintæ croci : demum pellicano contenta per menſem in arena digerãtur,& in pharmacum de quo dixi perquàm acuratiſſimè ſeruentur. De cæteris ad hæc neceſſarijs apud eruditos quàm ignaros intelligentia maior exiſtit.

Nec ſolùm homines ad hũc modum, ſed arbores etiam & herbæ repurgari poſſunt à ſuis morbis & ſuperfluitatibus.In creſcẽtibus enim æquè ac in perſonis infirmitates habentur,& eis etiam remedia ſua creuerunt, prout meminimus. Anthos quoad ſuos defectus, & cũ non perfectè vegetarepoteſt,vitrioli ma giſterium liberat eum, & vt egregiè creſcat poſtmodum efficit,vti de plantis po-

nimus

nimus:his paucis igitur iſta cõcludimus

De ſpecifico attractiuo.

Vt antea de ſpecifico cœpimus attractiuo dicere, latius modò ſciendum, ſpecificum attractiuum omne quod in corpore ſuperfluum eſt ad ſe trahere, quodque huic adhæret mali, nec non in ſe cõtinet, vt multis locis ponimus, extrahi poſſe, vt ſæpius accidit & probabilibus demonſtrationibus. Attractiua pariter ſpecifica nonnulla ſic ad carnem approbata fuerunt, vt centum libras carnium ad ſe traxerint, non ſecus ac magnes ferrum. Euenit etiam tempore noſtro, vt attractiuum ſimile pulmonem ę corpore traxerit in os, & ita hominem ſuffocauerit. Item accidit, vt alteri ſphæra fuerit oculi de ſuo loco tracta vſque ad naſum, & inde nunquam amoueri potuit. Non ſolùm ad ferrũ attractiua ſunt & reperiũtur, ſed etiã ad lignum, herbas, carnes & aquas. Vidimus enim emplaſtrũ, quod attraxit aquæ tantũ, vt labrũ implere poſſet, ac non aliàs, quàm à tecto quopiam domus proflueret. Similiter plumbum, ſtannũ, cuprum, argentũ & aurũ per attractiuorũ copoſitionẽ at-

trahi possunt.Fieri potest etiam,vt his attractiuis ab arboribus rami lacerentur, aut in altum vacca subleuetur, & multò plura quæ nostris in secretis indicauimus in thesaurum,vt nos tantùm in his admiraremur illum solum, & veneraremur,qui singula tam admirando creauit artificio,vt res tam variæ reperiãtur incredibilia demonstrantes opera, longè naturam superantia, prout est in seipsa.

Quapropter ad corpus nonnullas virtutes ponemus attractiuas , quibus ex eo malum & corruptum extrahi, nec non à bono separari potest, ad hũc modum videlicet,vt attractiuum super emunctorium ponatur eo loci quidem,vbi defectus apparuerit, aut super vlcus , quod prout emunctorium existimatur : pariter si glandula vel inflata concussio præ manibus fuerit,emunctorij loco habenda est.Experiẽtia notum est nobis, attractiuum eiusmodi,pestilentiam extraxisse magis quàm scribere nos deceat hoc loco. Hoc ad memoriam reseruamus, quo sub medicamento nullus æger vnquam interijt, quantumuis graui mor-

bo laboraret. Receptum attractiui speci fici hoc est.

R. Quintæ essentiæ gummi omnium in omni genere, ana quartam vnam.

Magisterij magnetis quartam ß.

Elementi Carabis ignei lib.1.

Elementi ignei masticis,

Mirrhæ, ana quartam 1. & ß.

Elementi Scamoneæ ℥.10.

Fiat inde cetorum cum cera comuni, tragacanto, & terebinthina: hoc vtere si cut suprà dictum est.

De specifico stiptico.

Nunc de specifico stiptico loquendũ, cuius multæ virtutes existunt, ac plures quàm de alijs intelligatur. Quum enim admiranda naturæ nobis opera qualitatesq; rerũ eiusmodi prę oculis occurrũt, gaudio summo quidẽ exhortãtur nos, vt ab eis non desistamus, at eorum potius omnium quæ nobis oblata sunt ab artibus istis memoriam ponamus. Et si fortassis de rerum natura quidpiam ab antiquis medicis & philosophis scriptum reperiatur (quod nobis minimè constat) haudquaquam nos commouet, cùm cæca sint omnia, quæ scripserunt. Verùm

ipſa natura magna,quę ſeſe nobis ad mã nus offert,delectamur:& illorum nos la bores antiquorum,qui pro cæſis exiſtimantur,in admirationem trahũt,quod multis meminimus locis. Non tamen admiramur ſtiptica tam vehementia, quę ſuis in quintis eſsẽtijs,arcanis & myſterijs tantas vires habent,vt ferrea duo fragmenta ſimul præter ignem conglutinẽt,quæ poſtmodũ ſeparari nequeunt: quod maius eſt,ſine igne cuprum etiam alteri cupro per ſtiptica ſimilia ſic adhæret,vt non amplius igne ſeiungi, nec aqua poſſint.Item attractiuo ſimili ſtiptico lapidum aceruus in molem ingẽtem rupis inſtar conglutinari poteſt.

Similiter arena calxq; per eiuſmodi ſtiptica poſſunt in compactionem concreſcere duriſſimam ſupra marmor:iam de alijs.Vidimus eadem ratione folia ſimul coniuncta,quę pro naturali concreto fuerunt exiſtimata,prout lilij folium cum folio roſarum in vna compactione.

Itidem fabriferrarij ſua ferramenta ſimul conſolidarunt,ita cõpactè ac ſi vera conſolidatione factum fuiſſet.

Vidimus etiam ea ſtiptica ſpecifica,labia

bia ſimul oris contraxiſſe lotura ſola, vt poſtmodũ inſtrumentis aperiri per vim debuit,& ſanguinẽ emiſerit. Item aluum in ano ioco per iſtiuſmodi ſtiptica fuiſſe compreſſum, vt propter neceſſitatem exonerationis opus fuerit conductũ aperijſſe terebris. Non ſecus in vulnerib. & in ruptura veſicæ talem vidimus cõpactionem, vt iſtius poſtmodũ nulla meis & ſuis temporibus apertura reperta fuerit amplius. Quodcunq; ſtipticum hoc materiale contigerit, os ipſum aut nudas carnes ita contrahit, vt abſq; putrefactione minimè ſeparetur: nam aqua nulla tepefacit eiuſmodi ſtipticas vires, quarum quidem longè plures exiſtunt quàm apponimus. Verùm quod ad medicinam attinet, ſtipticum ſpecificum ponemus vt ſequitur.

℞. Quintæ eſſentiæ boli, item, Ferri,
Quintæ eſſentiæ Carabis, aliàs cathebes, ana libram vnam. Digerantur in cineribus vno menſe: poſtmodum accatiarum exſiccatarum libram impone ſemis. Corpus eo curato.

Hoc & ſimilia ſtiptica ſuis in corporibus nõ perſcrutabilia ſunt, at in ſeparatis

ſubſtantijs ſupra quàm credibile ſit, attrahũt, natura cõditioneq́; ſuæ maximæ ſiccitatis. Quare ſtiptica ſpecifica dicuntur tanquam ſtiptica ſupra quæuis alia.

De ſpecifico corroſiuo.

Nũc ſpecificum ſcribere corroſiuum addereq́ue volumus, cui mirandæ vires inſunt atque natura. Mirabile ſiquidem ad antiqua corroſiua comparatũ, quòd metalla prorſus in nihilum abſumat, vt in eis nullum corpus ampliùs inuẽtum ſit, prout lignum diſparens in igne. Quãuis aquis fortibus metallorũ etiam conſumptiones fiãt, manẽt ea nihilominùs pondere ſuo non imminuta, & eſſentia non mutata, ſic vt iterũ igne reduci poſſint in primum ſuum corpus atq; materiam: id verò non fit poſt conſumptionẽ corroſiuo ſpecifico factam, ea de cauſa, quòd nulla materia hoc loco reperiatur ampliùs, quæ valeat vlla reduci via rationeq́; ad metallicam naturam, nõ magis quàm cineres in ligna. Sciendum latiùs corroſiuum hoc in carnem operari, ſic vt nullum ſibi comparari queat: nã velocitas eius in ictu manum perforat inſtar ſubulæ,

Ea

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Ea ratione ſcribimus hoc in medicinam,quòd in corpore carnis putridæ ſuperſcrecẽtiſq́ue plurimùm , vlcerum vt fiſtularum,cãcri,ſcrophularum,oriatur, quod omne per eiuſmodi corroſiua curari poteſt.In eo ſiquidem ſtiptica virtus exiſtit,maximis cũ viribus,per quas peculiares curandi proprietates acquirit. Quamquam ignis potiùs vocari, quàm medicamentum poſſet, cùm ferreas catenas cõſumat,& ſeras magis quàm credibile ſit aut ſcribi queat.Quapropter ei breuiſſimè receptum hoc aſſignamus.

Recipe Aquæ fortis à capite mortuo retificatæ,libram vnam,

Mercurij ſublimati quartã ſemis.

Salis armoniaci ℥.ij. Hæc omnia ſimul permixta cõſumi ſinito, deinceps aquam admiſceto mercurialem æquali pondere ſeruato. Nullus huic adamas corroſiuo reſiſtere poteſt. Quamquam etiam idipſum de quinta eſſentia , & arcano poteſt intelligi,videlicet vt cuipiã iſtiuſmodi cauterio cutis adimatur , & ci⁹ loco noua ſuperducatur , vt in lepra, morphea,ſerpigine,lẽtigine, panno, &c. Contra quæ ſpecificũ hoc in vſum venit

corrosiuũ:sed ob eius vehemẽtiã omittimus,& mixturam hãc assumimus, qua cutis ablui debet,sic decidit ac nudatur: postmodum cõsolidari prout moris est. Mixtura talis esto.

Recipe succi flammulæ libra vnam,
Cantaridum quartam semis,
Ignis gehennæ dicti ℥.ij. Permisceto & fac vt suprà.

De Specifico Matricis.

Dicendũ vtiq; de specifico matricis,& hoc varijs modis, ad omnes defectus eius.Verùm hoc loco minimè loqui volumus de elementis calefaciẽtibus eam aut refrigerãtibus,cùm ista per magisteria necnõ arcana facienda sint. Hic verò duo specifica ponimus, vnũ in suffocatione matricis,alterũ in mẽstruis prouocandis aut restringendis. Intelligendum itaq; suffocationẽ alio nullo quàm specifico reuocari posse,licet nõ elemẽtato nec ad hoc pręparato,sed in cõmuni forma vel essentia vt crescit in vsum assumpto,prout est fic⁹ cutis. Mox atq; fumus huius per vuluam intrat,morbus expulsus est. quod sane miratu maximè dignũ,hoc vile simplex, quod etsi pręparatum

tum fuerit,nõ deperit eius essentia,cùm virtus eiusmodi sola sit. Verùm ad menstrua prouocandũ,specificũ ex splene castrati bouis in magisteriũ vel quintam essentiã adducto remediũ est,cuius prouocatio cùm in iuuenibus, tum in antiquis excellentissima est.

Sic etiã ad restrictionẽ,quintã corallorum essentiam,at elemẽtum ferri, vel ferrũ potabile,quod prę cęteris mirũ in modũ restringit, excellentissimum fore sciendum est remediũ. Plures istiusmodi proprietates scribere necessariũ, quòd in Archidoxis nostris nimis prolixũ foret,notandũ sub antedictis cõpositionibus tamen incarnatiuis, cõglutinatiuis, & specificis cõprehendi:laxatiua, mũdificatiua,necnon similia, sub ipsis purgationibus, sic de cæteris vt deopilatiua, sub purgatiuis & attractiuis. His libellũ de Specificis cõclusum esse volumus,in memoriam nobis ne horum obliuiscamur: & ita confortatiua singulis capitibus adducta.

Finis libri Septimi Archidoxorum.

ARCHIDOXORVM LIBER OCTAVVS D. THEOphrasti Peracelsi.

De Elixiribus.

POst multa secretissima naturæ mysteria, de Elixiribus etiam per compendiũ scribere volum⁹, nec frustra, quòd videamus in eis maximã cõsummationem, quæ nos cogit animum ad ea conuertere sine requie. Cum vnũquodque sit corporis præseruatiuum in essentia sua quod arripuerit, non secus ac balsamum extrinsecũ est corporum omnium à putrefactione similiter præseruatiuũ, & à corruptione: quòd manifestò patet, in balsamo hoc nẽpe, conseruationẽ existere corporũ, vt ista multis annis cẽtenis & millenis sine corruptione vel mutatione maneant.

Cùm igitur simile donũ videamus in balsamo, quod mortua corpora prę̃seruat & conseruat in incorruptibilitate: pariter intelligẽdũ est id hoc ipso dono siue mysterio sanũ ac viuũ corpus longè melius

meliùs ac vtiliùs cõmodiusq́; prȩseruare posse. Hoc verò iuxta naturam non habemus, vt Mysteria naturæ supraque naturam, quibus corpus intrinsecùs & extrinsecùs ab omni contrarietate conseruare possimus, cognita nobis existãt: in quibus multa nobis occurrunt alijs occultissima.

Sciẽdum vtique de Elixiribus, ea suas operationes à natura non habere, nec à complexione, sed misteria fore magis quàm specifica, summam in Conditoris admirationem per multas demonstrationes. In ipsa natura tamen plantata sunt, vt in ea sint, prout in balsamo videtur. Si sit ergo possibile mortua præseruare corpora, multò magis ipsa viuentia. Nec est in eo quòd curemus aduersariorum verba vel argumenta, sed vt nostra soluamus, quo nos ad verum intrinseci balsami fundamentum volumus dirigere, non curantes eorum nugas inutiliaque verba, qui de termino mortis, & eius prædestinatione loquũtur, & eam suis determinatis punctis concludunt. Cùm Deus & pater noster vitam nobis tribuerit, & cum ea

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

medicamēta quibus eam defendere ſu-ſtentareque valeamus. Si terminus ergo mortis ad præciſa puncta poſitus eſſet, alterum fore falſum oportet, quod non eſt. Verùm quàm diu poſſumus ac ſcimus, poreſtatem habemus vitam ſu-ſtentandi noſtram. Adam enim ad tantam peruenit ætatem ex propria natura ſuæ proprietatis, ea de cauſa tantùm, quòd æquè doctus ac ſapiens fuerit medicus, qui ſingula cognouit in ipſa natura, quibus etiam tāto ſe tempore ſuſtentauit: pariter alij plurimi qui ſimilibus vſi remedijs fuerunt.

Multi mortui ſunt Adæ temporibus, qui ad eius ætatem non peruenerunt, & nonnulli noſtrā ætatem non ſuperuixerūt, prout poſt diluuiū habemus, qui nō ſecus ac nos mortui ſunt, ideo quòd has artes ignorauerint (quo factum, vt ante ſua tempora vita priuati fuerint, nec iuuerunt cibi neq; potus) quas Adam & cæteri habuerunt.

Cùm igitur in ſimilibus inuenire naturationem poſſimus, vita namque vetus ex natura procedit: inueſtigare volumus quid natura donumque Dei ſint,

Aliqua ſiquidem corpus mortuum cõſeruant à putrefactione tantùm vnum annum, vt oleum laterinum. Alia decem, vt oleum philoſophorum correctum. Nonnulla viginti, prout aqua mellis. Quædam alia quinquaginta, vt præſeruatiuum deſtillatum. Aliquæ verò ſeruant in perpetuum ſine fine, prout balſamum. Nõnulla ſolùm diebus octo ſicut ſal. Alia per noctem, vt aqua deſtillata. Diutiùs aliqua, prout vinũ ardens. Sunt etiã alia quædam quæ præſeruant à corruptione corpus in eſſentia recẽti fortiq; natura, quum homo iuxta ſuam cõplexionẽ eis cõformatur, vt crocus & myrrha. Nõnulla corpus à putrefactione tuẽtur ac ſimilibus, ob maximã ſuam tincturam dumtaxat, quæ tã potens exiſtit, vt mali nihil admittat, aut creſcere, vel ſubintrare ſinat, vt Aurum, Saphirus, vniones, arcana, magiſteria, necnon ſimilia prout antea de his ſcriptum eſt.

Pręſeruatiuũ igitur ſcribere volumus contra corporis viui corruptiones omnes atque mortui. Conſideratur autem præſeruatiuum corporis viui, ſumen-

dum esse per os,ac totum corpus penetrare debere,sic vt nullũ in corpore mẽbrum sit,quod non eiusmodi præseruatiuum percipiat, eiusque donum attrahendo per idipsum informetur. Notandum insuper, spiritus stercoris in intestinis existentis æque vehementes fore, vt contra præseruatiuum pugnẽt, ea de causa,quod putrefactum nullum balsamari,vel præseruari possit: non habet enim essentiam in se,veluti recens caro mortua,quæ balsamatur:at illud cũ pręseruatiuo non aliter cõuenit,quàm vermes optimis cum herbis , & putrefactũ cum incorruptibili. Putridum enim cor rumpi non potest,nec alterari, cùm nullius momenti sit. Contrà præseruatiuũ putrefieri minimè potest:nam instar auri quod æruginem haud cõcipit vnquã, existit. Separãtur à se mutuò,sic vt quod que suam proprietatem adimpleat. Hęc enim dicta sunt, quia stercora successu temporis præseruatiua superare vincereq́; valẽt,quod in mortuis corporibus fieri nõ potest,quia sunt infecta,vel si nõ dum infecta, coagulata quidẽ à morte, prout sanguis recedẽs à venis coalescit.

Voca-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4774/A

Vocamus præſeruatiuum Elixir, tanquam fermentum,quo panis fermentatur,quem corpus digerit. Eius virtus eſt præſeruatio corporis,in eo ſtatu quidē in quo hoc ipſum inuenit,eiſdem in viribus & eſſentia.Quandoquidem hæc eſt natura præſeruatiuorum, videlicet vt à corruptione tueantur, nihil tamen emēdando ſed præſeruādo ſolùm. Quanquā ipſa morbos etiam tollūt,hoc fit per ſubtilitatem quam habent.Item non ſolùm præſeruant,ſed etiam conſeruant. Eſt enim duplex labor,vtpote prçuenire morbis,& eſſentiam ipſam in ſtatu ſuo cōſeruare.Nec ſolùm in corporibus humanis exiſtunt, verùmetiam in omnib. corporibus ſenſibilib. & inſenſibilibus: emortuum enim lignum æquè poteſt à corruptione præſeruari,vt à Balſamo conditū aliquod corpus.Non ſecus etiam herbæ conſeruari poſſunt in eſſentia ſua,quàm vnum corpus aliquod. Quandoquidem illæ conſeruationes quç fiunt ad herbas, conſeruant eas in eadem eſſentia in qua illas arripiunt, ſic vt vireant, ac recentes æquè maneant,prout in agris, hortis &c.in quintam aut ſextam ætatem: ſi cū

floribus eas arripuerint, illos etiam conseruant: si cum fructibus, istos.

Nec ista mireris, cùm possibile sit emortuum corpus rursus viuere, nec non figi ferrum vt ferruginem amplius non concipiat, similiter incombustibile fieri sulphur, quæ contra simplicis hominis intellectū sunt. Causam horum omniū ponimus de cōseruationib. latius ac fundatius. Nec impossibilia sunt existimanda, sed multò plura quę indicātur impossibilia fieri maximè possunt. De Balsami cōseruatione volumus igitur per distinctiones ætatum loqui, prout sequetur.

De præseruatione & conseruatione per Elixira.

De primo iam Elixire scribere volumus, quod corpus in ea conseruat essentia prout ipsum reperit, putrefieri non permittit, nec infirmari, sed in spiritu vitæ cōseruat, vt nullum accidens ei superuenire queat. Item in tertiam aut plures ætates adducit. Quoad vsum alia est operatio quidem in mortuis corporib. illa si quidem noctes atq; dies in balsamo iacere debent, cùm viua sanaq; hoc minimè facere debeant aut possint. Quare hoc